

Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Afdeling Vergunningen
Postadres Postbus 8406, 3503 RK Utrecht
Telefoon 14030
www.utrecht.nl

Het adres is:
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift indient binnen zes weken na de dag waarop deze brief is verzonden. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer kunnen behandelen.

In het bezwaarschrift neemt u in ieder geval op:

- uw naam, adres, datum en handtekening; graag ook het telefoonnummer waar u overdag te bereiken bent;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht; vermeld u hierbij de verzenddatum en het kenmerk van dat besluit of stuur een kopie daarvan mee;
- de reden waarom u vindt dat het besluit onjuist is.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht
Namens deze,

M. Prijs
Hoofd Vergunningen

Bijlage 1: Aanvullende voorschriften.

1. Algemeen/Omgeving

- a.** De vergunninghouder moet de bedrijven/bewoners/winkeliers in de directe omgeving tijdig vooraf informeren over de aard en de duur van de werkzaamheden.
- b.** De vergunninghouder moet het werk afstemmen met de overige werkzaamheden ter plekke (zie projectkaart(en)).

2. Archeologie

- a.** Het archeologiebeleid van de gemeente Utrecht is verwoord in de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg (2009), die gekoppeld is aan de gemeentelijke archeologische waardenkaart. Op de waardenkaart is per zone vastgelegd welke archeologische verwachting een gebied heeft. Het plangebied ligt in een zone met een hoge archeologische waarde. Voor bodemingrepen groter dan 50 m² en dieper dan 50 cm beneden het huidige maaiveld geldt dat een archeologisch vooronderzoek en/of een archeologievergunning verplicht is.
- b.** De werkzaamheden blijven binnen de vrijstellingsgrenzen van de zone met hoge archeologische waarde. Er hoeft verder geen archeologisch onderzoek gedaan te worden en of vergunning te worden aangevraagd.
- c.** Wel geldt de wettelijke meldingsplicht bij het aantreffen van archeologische vondsten. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan dient conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. REO afdeling Erfgoed, gemeente Utrecht, 030-2862756/archeologie@utrecht.nl te worden gedaan

3. Uitvoering

- a.** De vergunninghouder dient de exacte uitvoerperiode (start- en einddatum) tijdig (min. 5 werkdagen) door te geven aan Tijdelijke Verkeersmaatregelen Utrecht (tijdelijkeverkeersmaatregelen@utrecht.nl).
- b.** Uitvoering conform afspraken gemaakt in KTV d.d. 5 februari 2020. (zie verslag)
- c.** Wegafzettingen en eventuele omleidingen conform bijgaand verkeersplan.
- d.** Wegafzettingen en eventuele omleidingen conform richtlijnen CROW 96b.
- e.** Plannen indienen via LTC/TVM.
- f.** De vergunninghouder moet ten minste 2,00 meter uit elke boomstam blijven tijdens de werkzaamheden en (zware) wortels zo min mogelijk beschadigen.
- g.** T.p.v. de nieuw te leggen leiding c.q. kabel bevindt zich een bergbezinkbassin met uitgaande rioolleiding, die schetsmatig op de uitsnede van de rioolkaart is aangegeven. De leiding c.q. kabel moet tenminste 1,0 meter uit de zijkant van deze bergbezinkbassin komen te liggen.
- h.** T.p.v. de nieuw te leggen leiding c.q. kabel bevindt zich een gemeenteput. De leiding c.q. kabel moet tenminste 1,5 meter uit het hart van deze put komen te liggen.

Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Afdeling Vergunningen
Postadres Postbus 8406, 3503 RK Utrecht
Telefoon 14030
www.utrecht.nl

- i.* Eventuele afwijkingen in overleg met afdeling BORG, groep Cultuurtechniek , team Stedelijk Water en Riolering.

4. Verkeer

- a.* De vergunninghouder moet ervoor zorgen dat het doorgaande verkeer (incl. fietsers) en de nood- en hulpdiensten geen hinder van deze werkzaamheden ondervinden.
- b.* De vergunninghouder moet ervoor zorgen dat voetgangers en minder validen het werk veilig kunnen passeren.
- c.* De vergunninghouder moet de in- en uitgangen vrijhouden.

Postbus 19020, 3001 BA Rotterdam

Gemeente Utrecht
Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht

Rotterdam, 03-01-2019

Kenmerk: 2019-01-03-MWE1

Machtiging vergunningaanvraag

Geachte heer / mevrouw,

Hierbij wil ik u als volgt informeren. Eneco Warmte & Koude B.V. heeft Van den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V. opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een project in uw gemeente. In de opdrachtverstrekking is Van den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V. gemachtigd tot het voor bespreken en aanvragen van instemmingsbesluiten in 2019 namens Eneco Warmte & Koude B.V.

Derhalve is Van den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V. door Eneco Warmte & Koude B.V. gemachtigd als vertegenwoordiger op te treden inzake het aanvragen van instemmingsbesluiten.

Adresgegevens aannemer:
Van den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V.
Kazernedok 1 Nieuwegein
Postbus 31
5384 ZG Heesch

Verleende instemmingen dienen op naam gesteld te worden van Eneco Warmte & Koude B.V. t.a.v. de contactpersoon van Eneco Warmte & Koude B.V. zoals vermeld in de aanvraag.

Het instemmingsbesluit en alle facturen die betrekking hebben op dit werk dienen onder vermelding van het op de aanvraag vermelde kenmerk te worden verzonden.

Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met [redacted] [redacted]@eneco.com)

Met vriendelijke groet,

[redacted signature block]

Gemeente Utrecht
Ontwikkelorganisatie Ruimte / Vakgroep Erfgoed
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14030
www.utrecht.nl

Van den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V.
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 31
5384 ZG HEESCH

Behandeld door Mevrouw [REDACTED]
Doorkiesnummer 030 - [REDACTED]
E-mail [REDACTED]@utrecht.nl

Datum 2 april 2019
Ons kenmerk HZ_ARCHVER-19-10677
Onderwerp Ontvangstbevestiging aanvraag
archeologievergunning

Bijlage(n) Geen
Uw kenmerk
Uw brief van

Verzonden **02 APR. 2019**
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp
vermelden

Geachte heer [REDACTED]

Inleiding

U heeft een aanvraag voor een archeologievergunning ingediend voor het tracé Lepelenburg – Lucasbolwerk. Wij hebben uw aanvraag ontvangen op 2 april 2019 en geregistreerd onder kenmerk HZ_ARCHVER-19-10677. De voorgenomen werkzaamheden op de locatie bestaan uit de reconstructie van de stadsverwarmingsleidingen Lepelenburg – Lucasbolwerk Eneco. Volgens de Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht (in te zien op www.utrecht.nl, digitaal loket, product Archeologie – vergunning en onderzoek) geldt voor de locatie een hoge archeologische waarde. In gebieden met een hoge archeologische waarde is het uitvoeren van bodemverstorende werkzaamheden met een oppervlakte groter dan 50 m² en dieper dan 50 cm beneden het huidige maaiveld zonder of in afwijking van een archeologievergunning niet toegestaan.

Procedure en beslistermijnen

Wij behandelen uw aanvraag op basis van de reguliere procedure uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit betekent dat wij binnen 8 weken een beslissing over uw aanvraag moeten nemen.

Allereerst beoordelen wij of wij alle noodzakelijke gegevens bij uw aanvraag hebben ontvangen. Als dat het geval is, nemen wij uw aanvraag in behandeling en sturen u hiervan een schriftelijke bevestiging. Als niet alle benodigde gegevens aanwezig zijn, laten wij u binnen 2 weken na ontvangst van uw aanvraag schriftelijk weten welke aanvullende gegevens u nog moet aanleveren. De termijn waarbinnen wij moeten beslissen, wordt dan op grond van art. 4.15 van de Awb opgeschort totdat de ontbrekende gegevens door ons zijn ontvangen.

Gemeente Utrecht
Ontwikkelorganisatie Ruimte / Vakgroep Erfgoed
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14030
www.utrecht.nl

Als wij ons niet aan de wettelijke termijnen houden, kunt u ons hiervoor in gebreke stellen (art. 4.17 Awb).

Voorwaarden vergunning

Aan de archeologievergunning kunnen voorwaarden verbonden worden met betrekking tot eventueel nog uit te voeren archeologisch onderzoek en/of de bescherming van archeologische waarden in de bodem.

Leges en overige kosten

Voor het aanvragen van een archeologievergunning bent u leges verschuldigd. Ook de kosten van de beoordeling van Programma's van Eisen, Plannen van Aanpak en rapportages van de archeologische onderzoeken die u eventueel moet laten uitvoeren, worden bij u in rekening gebracht. Een overzicht van producten en tarieven kunt u vinden in de Legesverordening 2019, in te zien via www.utrecht.nl/bouwen-en-verbouwen/tarieven.

Vragen?

Voor meer informatie kunt u terecht bij mevrouw [REDACTED] van de afdeling Erfgoed, op tel. 030 - [REDACTED] of email [REDACTED]@utrecht.nl.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Utrecht
namens dezen,

Frederike Middelbos - Kamstra,
Gildemeester / Manager Ruimtelijke Kwaliteit en Duurzaamheid

Van den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 31
5384 ZG HEESCH

Datum 30 januari 2019
Ons kenmerk HZ_GROP-19-02269
Onderwerp Ontvangstbevestiging grote
opbreekvergunning
Verzonden 30 JAN. 2019
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp
vermelden

Behandeld door Mevrouw [REDACTED]
Doorkiesnummer 14 030
E-mail Kabels.en.leidingen@utrecht.nl
Bijlage(n)
Uw Kenmerk: -
Uw brief van: 23 januari 2019

Geachte heer [REDACTED]

Hierbij bevestigen wij dat uw aanvraag voor een grote opbreekvergunning voor Lepelenburg, Lucasbolwerk, Herenstraat, Hienomysplantsoen, Park Lepelenburg te Utrecht met uitvoeringsdatum t/m is ontvangen d.d. 23 januari 2019. Naar aanleiding daarvan het volgende.

Op grond van artikel 1:2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) beslissen wij op een volledige aanvraag binnen een redelijke termijn, maar ten hoogste binnen acht weken. Op grond van artikel 1:7 van de APV kan de beslistermijn eenmalig met acht weken worden verdaagd. Als de beslissing niet op tijd wordt genomen, kunt u ons in gebreke stellen en kunnen wij gehouden zijn om na twee weken na het verstrijken van de beslistermijn aan u een dwangsom te vergoeden.

Uw aanvraag wordt binnenkort beoordeeld op volledigheid. Indien uw aanvraag volledig is zal uiterlijk 8 weken na ontvangstdatum een besluit worden genomen. Indien uw aanvraag onvolledig is, zullen wij u schriftelijk daarover berichten en aangeven welke gegevens nog ontbreken met het verzoek deze aan te vullen.

Gedurende een verzoek tot aanvulling wordt de beslistermijn geschorst.

Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met Mevrouw [REDACTED] of met één van haar collega's van de groep vergunningen, telefoon 14 030 of via de e-mail: kabels.en.leidingen@utrecht.nl.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht
Namens deze,

[REDACTED]
M. Prijs
Hoofd Vergunningen

Stedin Netten B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 49
3000 AA ROTTERDAM

Behandeld door Mevrouw [REDACTED]
Doorkiesnummer 14 030
E-mail Kabels.en.leidingen@utrecht.nl
Bijlage(n)
Uw Kenmerk: 166799
Uw brief van: 3 juni 2019

Datum 12 juni 2019
Ons kenmerk HZ_GROP-19-18307
Onderwerp Ontvangstbevestiging grote
opbreekvergunning

Verzonden **12 JUNI 2019**
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp
vermelden

Geachte mevrouw [REDACTED]

Hierbij bevestigen wij dat uw aanvraag voor een grote opbreekvergunning voor Maliebaan, Maliesingel te Utrecht met uitvoeringsdatum 5 augustus 2019 t/m 20 september 2019 is ontvangen d.d. 3 juni 2019. Naar aanleiding daarvan het volgende.

Op grond van artikel 1:2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) beslissen wij op een volledige aanvraag binnen een redelijke termijn, maar ten hoogste binnen acht weken. Op grond van artikel 1:7 van de APV kan de beslistermijn eenmalig met acht weken worden verdaagd. Als de beslissing niet op tijd wordt genomen, kunt u ons in gebreke stellen en kunnen wij gehouden zijn om na twee weken na het verstrijken van de beslistermijn aan u een dwangsom te vergoeden.

Uw aanvraag wordt binnenkort beoordeeld op volledigheid. Indien uw aanvraag volledig is zal uiterlijk 8 weken na ontvangstdatum een besluit worden genomen. Indien uw aanvraag onvolledig is, zullen wij u schriftelijk daarover berichten en aangeven welke gegevens nog ontbreken met het verzoek deze aan te vullen.

Gedurende een verzoek tot aanvulling wordt de beslistermijn geschorst.

Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met Mevrouw [REDACTED] of met één van haar collega's van de groep vergunningen, telefoon 14 030 of via de e-mail: kabels.en.leidingen@utrecht.nl.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht
Namens deze,

[REDACTED]
M. Prijs
Hoofd Vergunningen

Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Afdeling Vergunningen
Postadres Postbus 8406, 3503 RK Utrecht
Telefoon 14030
www.utrecht.nl

Eneco Warmtenetten B.V.
Postbus 19020
3001 BA ROTTERDAM

* - G O O - H Z - G R O P - 2 0 - 0 4 4 3 5 *

Behandeld door Mevrouw [REDACTED]
Doorkiesnummer 14 030
E-mail Kabels.en.leidingen@utrecht.nl
Bijlage(n)
Uw Kenmerk: WUP5516
Uw brief van: 7 februari 2020

Datum 12 februari 2020
Ons kenmerk HZ_GROP-20-04435
Onderwerp Ontvangstbevestiging grote
opbreekvergunning
Verzonden
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp
vermelden

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bevestigen wij dat uw aanvraag voor een grote opbreekvergunning voor Maliebaan, Johan van Oldenbarneveltlaan te Utrecht met uitvoeringsdatum 4 mei 2020 t/m 10 juli 2020 is ontvangen d.d. 7 februari 2020. Naar aanleiding daarvan het volgende.

Op grond van artikel 1:2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) beslissen wij op een volledige aanvraag binnen een redelijke termijn, maar ten hoogste binnen acht weken. Op grond van artikel 1:7 van de APV kan de beslistermijn eenmalig met acht weken worden verdaagd. Als de beslissing niet op tijd wordt genomen, kunt u ons in gebreke stellen en kunnen wij gehouden zijn om na twee weken na het verstrijken van de beslistermijn aan u een dwangsom te vergoeden.

Uw aanvraag wordt binnenkort beoordeeld op volledigheid. Indien uw aanvraag volledig is zal uiterlijk 8 weken na ontvangstdatum een besluit worden genomen. Indien uw aanvraag onvolledig is, zullen wij u schriftelijk daarover berichten en aangeven welke gegevens nog ontbreken met het verzoek deze aan te vullen.

Gedurende een verzoek tot aanvulling wordt de beslistermijn geschorst.

Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met Mevrouw [REDACTED] of met één van haar collega's van de groep vergunningen, telefoon 14 030 of via de e-mail: kabels.en.leidingen@utrecht.nl.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht
Namens deze,

M. Prijs
Hoofd Vergunningen

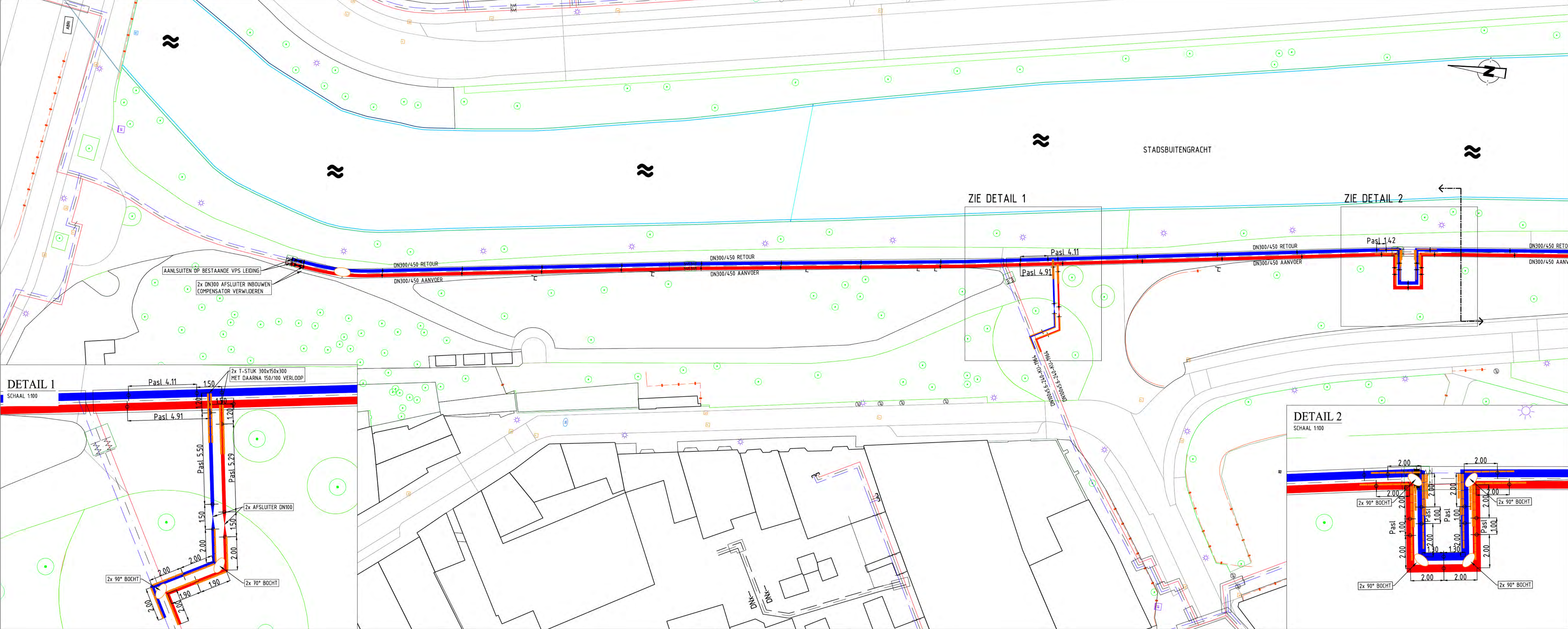
Opslag Malieblad, Maliebaan 5

Siers en gedeelte Van De Heuvel:

Schaftkeet, Dixi, bochten, afvalcontainer.

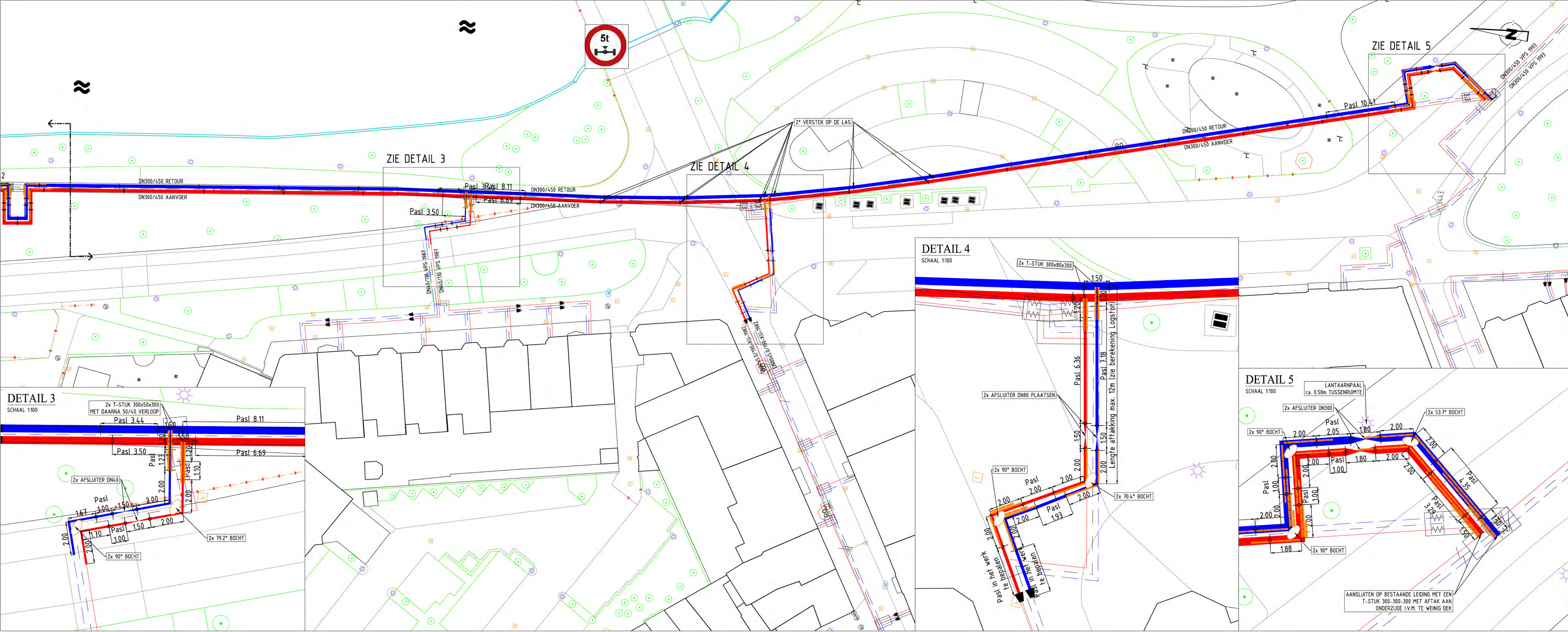

BOVENAANZICHT DEEL 1
SCHAAL 1:250

SITUATIE
SCHAAL: 1:2000

BOVENAANZICHT DEEL 2
SCHAAL 1:250

Bijbehorende tekeningen:

Opmerkingen:

Eneco

PROJECTNR: WUPRO5203
NETWERKPLAN: 205498

VAN DEN HEUVEL

AANVRAAGFORMULIER ARCHEOLOGIEVERGUNNING

Gemeente Utrecht

Postadres:
Gemeente Utrecht
REO / afdeling Erfgoed
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
Mailadres:
archeologie@utrecht.nl

1 Gegevens aanvrager

Naam en voorletters: [redacted] ☒ man ☐ vrouw
Bedrijf/instelling: Van den Heuvel Aannemingsbedrijf b.v.
Straat en nummer: Kruishoekstraat 13
Postcode en plaats: 5384 TK Heesch
Telefoon overdag: +31 [redacted]
Emailadres: [redacted]

2 Machtiging

Laat u de aanvraag door een gemachtigde verzorgen?

☒ Nee ☐ ja, vul dan hieronder de gegevens van die persoon in

Naam en voorletters: ..... ☐ man ☐ vrouw
Straat en nummer: .....
Postcode en plaats: .....
Telefoon overdag: .....
Emailadres: .....

3 Locatie waarvoor de archeologievergunning wordt aangevraagd

Straat en nummer: Lepenburg
Postcode en plaats: Utrecht
Projectnaam: Reconstructie Lepenburg

4 Kadastrale gegevens van de locatie waarvoor de archeologievergunning wordt aangevraagd

Gemeente: Utrecht
Sectie: Centrum
Nummer(s): 12314

5 Waardering locatie op de Archeologische Waardenkaart (in te vullen door gemeente Utrecht)

- ☒ hoge archeologische waarde (rood)
☐ hoge archeologische verwachting (geel)
☐ archeologische verwachting (groen)
☐ streep-arcering van toepassing

Gemeente Utrecht

6 Bestemming object

Huidig gebruik: Stadsverwarmingsleidingen van Eneco Warmte & Koude
Gebruik na voltooiing: Stadsverwarmingsleidingen van Eneco Warmte & Koude

7 Overige vergunningen

Heeft u voor de werkzaamheden andere vergunningen nodig en/of een meldingsplicht, zo ja, vink aan welke:

- ☐ omgevingsvergunning ☒ opbreekvergunning ☐ saneringsplan/BUS-melding
☐ sloopmelding

8 Uitvoering van de werkzaamheden

Verantwoordelijk voor de uitvoering:

Bedrijf: Van den Heuvel Aannemingsbedrijf b.v.

Contactpersoon: [REDACTED]

Straat en nummer: [REDACTED]

Postcode en plaats: [REDACTED] Heesch

Telefoon overdag: +31 [REDACTED]

Geplande startdatum van de werkzaamheden: 22 april 2019

Geplande doorlooptijd werkzaamheden: 22 weken

9 Soort werkzaamheden

Vink aan welke werkzaamheden op de locatie gaan plaatsvinden (meerdere keuzes mogelijk):

- ☐ a. Ondergrondse sloopwerkzaamheden, verwijderen heipalen
☐ b. Aanbrengen ondergrondse funderingen, aanbrengen heipalen
☐ c. Aanleg kelder
☒ d. Aanleg van ondergrondse kabels en leidingen en/of daarmee verband houdende ondergrondse constructies, installaties of apparatuur
☐ e. Afgraven t.b.v. sanering
☐ f. Aanleg of rooien van bos of boomgaard, verwijderen stobben
☐ g. Aanleg of verbreding waterpartij, baggeren
☐ h. Diepploegen
☐ i. Aanbrengen drainage
☐ j. Verhogen of verlagen grondwaterpeil
☐ k. Ophogen, afgraven, mengen, woelen, ontginnen van gronden
☐ l. Graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm beneden huidig maaiveld
☐ m. Graafwerkzaamheden dieper dan 50 cm beneden huidig maaiveld

Gemeente Utrecht

10 Vooronderzoek

Is er voor de locatie een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd?

☒ ja / ☐ nee¹

Is er op de locatie een archeologisch inventariserend veldonderzoek uitgevoerd?

☒ ja / ☐ nee¹

11 Indienen van de aanvraag

Aanvragen worden bij voorkeur via de mail ingediend, via archeologie@utrecht.nl. De aanvraag kan ook per post worden verstuurd, naar Gemeente Utrecht, REO / Afdeling Erfgoed, Postbus 16200, 3500 CE Utrecht.

12 Handtekening

Naam aanvrager: .....

Datum: 02-04-2019 .....

Handtekening: .....

Naam gemachtigde: .....

Datum: .....

Handtekening gemachtigde: .....

---

¹ Doorhalen wat niet van toepassing is

Gemeente Utrecht

13 Bijlagen

Bij deze aanvraag moeten de volgende documenten worden meegestuurd:

- Overzichtstekening en situatietekeningen van de bestaande en nieuwe toestand schaal 1:100 (situatietekening), met alle relevante doorsnedes
- Indien 9b is aangevinkt: funderingsplan incl. tekeningen met doorsnedes en ontgravingsdieptes, indien van toepassing: palenplan (op een losse bijlage)
- Indien 9c is aangevinkt: tekeningen met doorsnedes en ontgravingsdieptes.
- Indien 9d, 9g, en/of 9i zijn aangevinkt: tekeningen met doorsnedes en ontgravingsdieptes, gegevens over lengte, breedte en diepte, betreft het een nieuwe ingreep of vervanging
- Indien 9e is aangevinkt: saneringsplan en milieuraapporten
- Indien sprake is van bodemvervuiling: milieuraapporten
- Indien bij vraag 10 één of twee keer ja is ingevuld: rapporten van de uitgevoerde archeologische vooronderzoeken

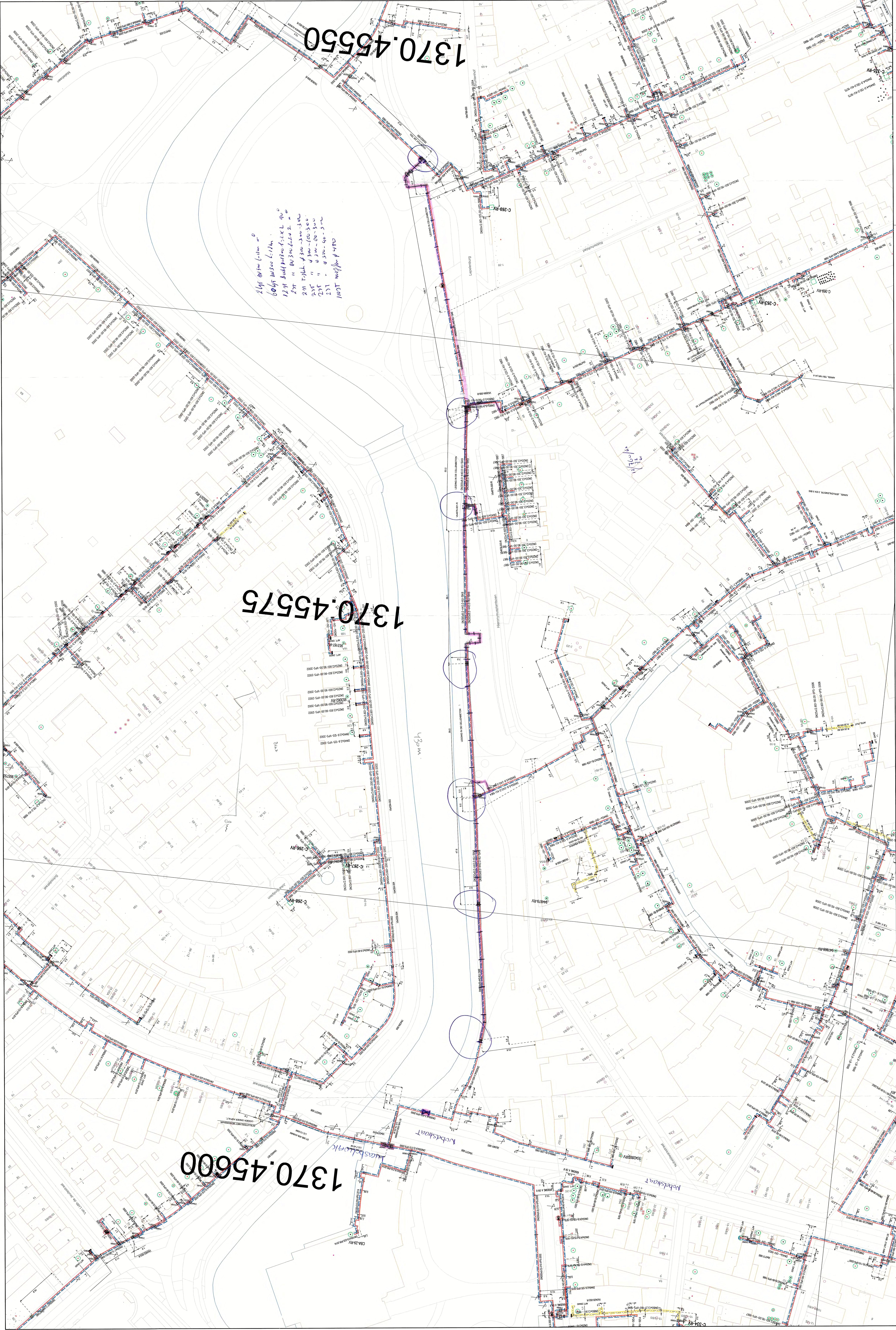

LEBENSUNG

Programma van Eisen

Conform KNA 4.1

Locatie	Utrecht, Tracé Lepelenburg – Hieronymusplantsoen – Lucasbolwerk		
Projectnaam	BAAC-project: A-19.0092 / Utrecht-project: LEP04		
Plaats binnen archeologisch proces			
Opgraving – variant Archeologische begeleiding			
Status	Definitief 29-3-2019		
Opsteller	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Auteur	dr.ir. [redacted] BAAC Graaf van Solmsweg 103 5222 BS 's-Hertogenbosch Tel.: 073 – [redacted] Fax: 073 – [redacted]	29-03-2019	[redacted]
Senior KNA-archeoloog (medeauteur)	[redacted] BAAC	29-03-2019	[redacted]
Senior KNA-archeoloog (controle/goedkeuring)	[redacted] BAAC	29-03-2019	[redacted]
Opdrachtgever	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Van den Heuvel Postbus 31 5384 ZG Heesch Contactpersoon: [redacted] 06 – [redacted] [redacted]@heuvelheesch.nl		
Goedkeuring bevoegde overheid			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
X Gemeente	Gemeente Utrecht	01-04-2019	[redacted]
0 Provincie	Koploperstraat 52-54		
0 Rijk	3534 BH Utrecht		
0 Overig	030-2862756 Contactpersoon: [redacted] [redacted] 06- [redacted] / 06- [redacted] [redacted]@utrecht.nl [redacted]@utrecht.nl		
Kennisgeving depothouder/eigenaar			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Depot voor Bodemvondsten Gemeente Utrecht 030-2860025 Contactpersoon: [redacted] 06- [redacted] [redacted]@utrecht.nl	01-04-2019	[redacted]

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED	3
HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK	3
HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK	6
HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING	9
4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context	9
4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)	22
4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)	23
4.4 Structuren en sporen	24
4.5 Anorganische artefacten	24
4.6 Organische artefacten	24
4.7 Archeozoölogische, archeobotanische en fysisch antropologische resten	24
4.8 Motivatie	24
4.9 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	25
4.10 Gaafheid en conservering	25
HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING	26
5.1 Doelstelling	26
5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders	26
5.3 Vraagstelling	26
5.4 Onderzoeksvragen	26
HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN	28
6.1 Strategie	28
6.2 Methoden en technieken	28
6.3 Omgang met kwetsbaar vondstmateriaal	29
6.4 Structuren en grondsporen	29
6.5 Aardwetenschappelijk onderzoek	30
6.6 Anorganische artefacten	30
6.7 Organische artefacten	30
6.8 Archeozoölogische, archeobotanische en fysisch-antropologische resten	31
6.9 Overige resten	31
6.10 Dateringstechnieken	31
6.11 Beperkingen	31
HOOFDSTUK 7 UITWERKING	32
7.1 Structuren, grondsporen, vondstspredingen	32
7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens	32
7.3 Anorganische artefacten	32
7.4 Organische artefacten	32
7.5 Archeozoölogische, archeobotanische en fysisch-antropologische resten	32
7.6 Beeldrapportage	32
7.7 Overig	32
HOOFDSTUK 8 (DE)SELECTIE EN CONSERVERING	33
8.1 Selectie materiaal voor uitwerking	33
8.2 Selectie materiaal voor deponering en verwijdering	33
8.3 Selectie materiaal voor conservering	33
HOOFDSTUK 9 DEPONERING	34
9.1 Eisen betreffende depot	34
9.2 Te leveren product	34
HOOFDSTUK 10 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN	34
10.1 Personele randvoorwaarden	34
10.2 Overlegmomenten	34
10.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie	35
10.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen	35
HOOFDSTUK 11 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE	35
11.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk	35
11.2 Belangrijke wijzigingen	36
11.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk	36
11.4 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering	37

HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED

Projectnaam	A-19.0092
Provincie	Utrecht
Gemeente	Utrecht
Plaats	Utrecht
Toponiem	Lepelenburg
Kaartbladnummer	Topografische kaart 1:25.000, blad 31H
x,y-coördinaten	Centrumcoördinaat: 137311 / 455694
CMA/AMK-status	Rijksmonument, complexnr. 529108 Stadswallen en verdedigingswerken Tevens aanwezig: gebouwd Rijksmonument 514242
AMK-nummer	12314 Terrein met sporen van bewoning. Het betreft de stadskern van Utrecht. In dit terrein ligt de middeleeuwse kern met voorsteden. 18413 Zie Rijksmonument complex 529108. Relevant voor het plangebied zijn in het zuiden het bolwerk Lepelenburg met stadswal en stadsmuur en in het noorden het meest zuidelijke deel van het Lucasbolwerk
Archis 3 zaakidentificatienummer	Onderzoeken: 2014512100, 4664794100 Vondstmeldingslocaties: 4666551100 en 4554747100
Status gemeentelijke Archeologische Beleidskaart	Hoge archeologische waarde
Oppervlakte plangebied	circa 880 m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied	circa 880 m ²
Huidig grondgebruik	Zocher-plantsoen en bolwerk (deel van het Rijksmonument); oude stadswal

HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK

Het doel van opgraven variant archeologische begeleiding is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting (aanwezigheid verdedigingswerken) en het ex situ behouden (= opgraven) van behoudenswaardige archeologische waarden, **voor zover die archeologische waarden bedreigd worden** door de voorgenomen bodemingrepen in het plangebied. Het plangebied betreft het tracé van een nieuwe stadsverwarmingsleiding van Eneco. Door de geplande bodemingrepen dreigt eventueel aanwezige archeologische informatie verloren te gaan. Archeologische waarden die in het zicht komen (bv. bij verwijderen van oude leidingen) maar die niet bedreigd worden, worden wel gedocumenteerd, maar niet verwijderd.

Binnen het plangebied staat de volgende bodemingreep gepland: in het plangebied zal een nieuw leidingtracé voor de stadsverwarming worden gegraven ten behoeve van de nieuwe stadsverwarming en het verwijderen van oude leidingen (die tot een diepte van ca. 1 m liggen, op een betonplaat). Naar verwachting zal dit de volgende verstoring teweegbrengen: het nieuwe leidingtracé zal worden ontgraven tot een diepte van circa 1,5 m –mv, over een lengte van circa 400 m (met enkele kleinere aftakkingen). De leidingsleuf zal tot 0,6 m diepte maximaal circa 2,2 m breed worden en daaronder circa 1,6 m breed. Het tracé staat tevens in Bijlage 1.

Het te verstoren terrein valt volgens het gemeentelijk archeologiebeleid in de categorie ‘hoge archeologische waarde’ (zie de archeologische waardenkaart van de Gemeente Utrecht). Voor deze categorie geldt dat bij werkzaamheden met een oppervlakte van meer dan 50 m² en een verstoringsdiepte van meer dan 50 cm diep archeologisch vooronderzoek en/of een archeologievergunning voor het te verstoren terrein vereist is. Het terrein is in Archis bovendien aangemeld als een archeologisch Rijksmonument, te weten het bolwerk Lepelenburg dat deel uitmaakt van de stadsverdedigingswerken. In het onderzoeksgebied zullen de in hoofdstuk 4 nader gespecificeerde, archeologische fenomenen aanwezig zijn.¹ Dit PvE bepaalt aan welke eisen het uit te voeren onderzoek en de rapportage hiervan moet voldoen.

Het plangebied (tevens onderzoeksgebied) betreft de nieuw geplande sleuf voor het nieuwe tracé van de stadsverwarming, zie afb. 1 en de bijlagen 1-3. De geplande leiding ligt tussen het bolwerk Lepelenburg in het zuiden en loopt via de Zocherpark-aanleg langs het Hieronymusplantsoen tot aan de aanzet van het Lucasbolwerk in het noorden. Enkele kortere aftakkingen liggen ter hoogte van het park Lepelenburg, de Herenbrug en op een derde deel en tweederde deel van het Hieronymusplantsoen (afb. 1). Uit de projectie van het leidingtracé op de historische kaarten (bijlagen 2a/2b en 3) blijkt dat het tracé vooral invloed zal hebben op het bodemarchief ter hoogte van de stadswal, de stadsmuur, de Maliepoort (en voormalige Maliebrug), de westelijke bolwerkgracht bij het bolwerk Lepelenburg en de Herenbrug. Het Lucasbolwerk komt vooralsnog weinig in het zicht. In hoofdstuk 4 zal de historische ontwikkeling worden geschetst met kaarten om zo de mogelijk bedreigde complextypen en archeologische verwachting te duiden.

---

¹ Monumentnrs. complexnr. 529108, 514242 en 18413.

Afb. 1 Ligging van het te onderzoeken leidingtracé van de stadsverwarmingsbuizen (circa 400 m lang). In de bijlagen 2a, 2b en 3 is het tracé schematisch aangegeven. De aftakkingen behoren tot het te onderzoeken tracé (zie ook bijlage 5).

HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

Bureauonderzoek	Niet beschikbaar
Uitvoerder	nvt
Uitvoeringsperiode	
Rapportage	
Zaakidentificatie	
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht
Uitvoeringsperiode	1972 In 1972 heeft de gemeente Utrecht een archeologische inspectie verricht op het bolwerk Lepelenburg ter hoogte van de coördinaten 137227 / 455671. Intern projectnr. LEP01.
Rapportage	De inspectie betreft een niet-rapportageplichtige onderzoeksmelding en is geregistreerd onder objectnr. 1177641. Vermelding in ARCHIS-3 en in De Groot 1973: Lepelenburg: Bij rioleringswerkzaamheden werd de middeleeuwse stadsmuur doorsneden die N-Z liep. Aanlegbreedte ca. 3 m en op +0,80 m NAP direct op het zand gefundeerd. Door de muur heen liep een vermoedelijk originele, overkluisde riooldoorgang met hoogte van 1,05 m en een 'muurverdikking' van 1,2 m. Ca. 7 naar het NW werd nog een 85 cm dikke muur met een boogvormige opening doorsneden (functie onbekend).
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	4666551100
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht
Uitvoeringsperiode	1998 In juni-juli 1998 heeft de gemeente Utrecht enkele proefsleuven en proefputten gegraven op het bolwerk Lepelenburg ter hoogte van de coördinaten 137265/ 455706. Intern projectnr. LEP02.
Rapportage	H.L. de Groot: Lepelenburg Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 1998-1999, p. 114-117.
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	4664794100
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht; projectcode LUC01
Uitvoeringsperiode	2000 In januari 2000 heeft de gemeente Utrecht proefsleuven gegraven op het Lucasbolwerk, ter hoogte van de aanleg van een nieuwe parkeergarage. Intern projectnr. is niet bekend.
Rapportage	R.M. van der Mark: Lucasbolwerk Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2000-2001, p. 164-167.
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht

Zaakidentificatie	4665993100
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht, projectnr. HOV01
Uitvoeringsperiode	1999-2000 In 1999-2000 is een archeologische inspectie verricht in het kader van fase 2 van de aanleg van de HOV-busbaan ter hoogte van het Lucasbolwerk, bij de coördinaten 137401 / 456276.
Rapportage	De inspectie betreft een niet-rapportageplichtige onderzoeksmelding. In de archeologische kronieken staat helaas geen informatie over het HOV-tracé ter hoogte van het Lucasbolwerk.
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	4666810100
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht, projectnrs. SER01
Uitvoeringsperiode	2002 In mei 2002 heeft de gemeente Utrecht een waarneming verricht op het bolwerk Lepelenburg, ter hoogte van een sleuf ter vervanging van de stadsverwarming, bij de aansluiting met coördinaten 137265/ 455706. Intern projectnr. is niet bekend.
Rapportage	A.M. Bakker: Lepelenburg/Bruntenhof Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2002-2003, p. 165.
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	2014512100
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht, projectnr. SER02
Uitvoeringsperiode	2002 In mei 2002 heeft de gemeente Utrecht een waarneming verricht op het bolwerk Lepelenburg, ter hoogte van een sleuf ter vervanging van stadsverwarmingbuizen, bij de aansluiting met de Schalkwijkstraat/Servaasbolwerk. Intern projectnr. is niet bekend.
Rapportage	A.M. Bakker, 2003a: Lepelenburg/Bruntenhof Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2002-2003, p. 165.
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	2014512100
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht, projectnr. SER02?
Uitvoeringsperiode	2002 In oktober 2002 heeft de gemeente Utrecht bij werkzaamheden aan het stadsverwarmingsnet waarnemingen verricht op het Servaasbolwerk (137248/455577). Daarbij werden stadsmuurresten uit de 13 ^e , 14 ^e en 16 ^e eeuw onderzocht.
Rapportage	A.M. Bakker, 2003c: Overige opgravingen Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2002-2003, p. 180.

Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	2014512100
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht, proj.nr. LUC02
Uitvoeringsperiode	2002-2003 In september 2002 en juni 2003 heeft de gemeente Utrecht waarnemingen verricht op het Lucasbolwerk, ter hoogte van de aanleg van een nieuwe parkeergarage.
Rapportage	A.M. Bakker 2003b: Lucasbolwerk Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2002-2003, p. 165-168.
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	Niet aangemeld bij Archis?
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Gemeente Utrecht, proj.nr. LUC04
Uitvoeringsperiode	2014 In 2014 heeft de gemeente Utrecht een archeologische begeleiding uitgevoerd verricht bij de noordelijke aanbouw van de Stadsschouwburg op het Lucasbolwerk. Er werden geen sporen aangetroffen, alleen een diepe versterking met veel scherp zand.
Rapportage	Dielemans 2017
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	Niet aangemeld bij Archis?
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Transect
Uitvoeringsperiode	2016 In 2016 is booronderzoek verricht voor de plaatsing van ondergrondse afvalcontainers, waaronder een locatie ter hoogte van het Lepelenburg. Eén boring stuitte op muurwerk, mogelijk van de kademuur van het bolwerk.
Rapportage	Nales 2016
Vondsten/documentatie	Transect
Zaakidentificatie	Niet aangemeld in Archis? Niet te vinden
Veldonderzoek	
Uitvoerder	Noodwaarneming
Uitvoeringsperiode	Gemeente Utrecht, project LEP03 Juni 2017 In juni 2017 heeft de gemeente Utrecht een noodwaarneming verricht op het bolwerk Lepelenburg, ter hoogte van de aanleg van twee nieuwe afvalcontainers. In werkput 1 werd op 1,2 m –mv funderingsmuurwerk van ca. 80 cm breed en met een tienlagenmaat van 70 cm aan de NO-zijde (variërend van 74 cm – bovenkant muur, tot 84 cm - onderkant muur aan de ZO-zijde) gezien, bestaande uit kloostermoppen die gezien de steenformaten duiden op de bouw van Lepelenburg rond 1580. De oriëntatie was noord-zuid. Het betreft vermoedelijk de kademuur aan de westzijde van het basison. In de aangrenzende werkput 2 lag grachtvulling met baksteenpuin en een dikke laag mortel op 2,2 m -mv

Rapportage	Van der Kamp 2017: Utrecht, Lepelenburg (projectcode LEP03)
Vondsten/documentatie	Gemeente Utrecht
Zaakidentificatie	Niet aangemeld bij Archis?

Specialistisch onderzoek	
Fysische geografie	Voor de Stad Utrecht heeft M. van Dinter in het kader van haar LIMES-promotie een kaart gemaakt met de vermoedelijke ligging van restgeulen van de Kromme Rijn / Oude Rijn in de binnenstad van Utrecht, gebaseerd op fysisch-geografische waarnemingen en informatie uit de diverse archeologische kronieken en publicatie in het blad van de verenig Oud Utrecht. Zie ook afb. 2.

HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context

Geomorfologie en bodemkunde

Het bolwerk Lepelenburg en het Lucasbolwerk zijn kunstmatig aangelegde en opgehoogde aarden bolwerken uit de 16e eeuw (aanleg 1567-1577). Verwacht wordt dat de natuurlijke ondergrond niet in het zicht zal gaan komen tijdens de aanleg van het nieuwe leidingstracé. Gebeurt dat toch, dan mag worden verwacht dat op grote diepte zandige beddingafzettingen van het Kromme Rijn/Oude Rijn voorkomen, afgedekt met zavelige of licht kleiige oeverafzettingen tot circa 2 m +NAP. In de top van de oeverafzettingen zou – indien de oeverafzettingen niet lokaal zijn afgevet – onder de 16^e-eeuwse ophogingen een oud maaiveldniveau verwacht kunnen worden uit de 16^e eeuw en ouder, ontwikkeld als een begraven A-horizont. Ter hoogte van het centrale deel van het bolwerk Lepelenburg en mogelijk in het zuidelijke deel van het Lucasbolwerk kan in de diepere ondergrond de vulling van een vroeg- tot laat-middeleeuwse restgeul van de Kromme Rijn worden verwacht (afb. 2). Vanwege de ophogingen is het echter zeer de vraag in hoeverre deze bij de ontgraving van het leidingtracé in het zicht zal komen.

Afb. 2: De geomorfogenetische eenheden en de gereconstrueerde ligging van rivierlopen in de Romeinse tijd en vroege middeleeuwen voor de stad (Utrecht). In dunne rode lijn de ligging van het Romeinse castellum en ten westen daarvan de Romeinse weg (Van Dinter 2010).

Historie en cultuurlandschap

Nadat Utrecht in 1122 stadsrechten verwierf, werd direct begonnen met de aanleg van de stadsverdedigingswerken. De eerste verdedigingswerken waren eenvoudig van opzet en bestonden uit een grotendeels aarden wal met water rondom: de stadsbuitengracht. Op een aantal plaatsen waren elementen van reeds bestaande gebouwen in de stadswal opgenomen, zoals bijvoorbeeld de tufstenen muur van de immuniteit (kerkelijke gemeenschap) van Sint-Marie. Het gebied binnen de stadsmuren werd in de loop van de tijd geleidelijk volgebouwd. Het huidige stratenplan van de historische binnenstad bestond grotendeels al omstreeks 1300. In 1225 werd begonnen met het vervangen van de stadswallen door een bakstenen muur met torens. De baksteenindustrie, die in de twaalfde eeuw was ontstaan, kreeg hierdoor een geweldige impuls. Desondanks verliep de bouw van de stenen stadsmuur aanvankelijk zeer langzaam, totdat de stad bij een belegering door de Graaf van Holland in 1345 nadrukkelijk met de zwakke plekken in de verdedigingswerken werd geconfronteerd. Het tempo werd opgevoerd en twintig jaar later was de muur af. Met de opkomst van nieuw wapentuig voldeed de stadsmuur niet meer, waardoor de behoefte ontstond om de stadsmuur aan de stadszijde te versterken met een aarden wal. Bovendien werden in de vijftiende en zestiende eeuw

bolwerken aangelegd om bij belegeringen de groeiende stad beter te kunnen verdedigen. Dat gebeurde ook aan de oostelijke zijde van de stad (Servaasbolwerk, Lepenburg, Lucasbolwerk, Wolvenplein). Aanvankelijk werden eerst vier stenen bolwerken gebouwd: Sonnenborgh, Manenborgh, Sterrenburg en Morgenster. Later werden nog eens vijf aarden bolwerken gerealiseerd: Lucasbolwerk, Lepenburg, Wolvenplein, Mariabolwerk en Begijnepoort. De bolwerken/bastions waren voorzien van aarden ophogingen, kademuren en bruggen. In het begin van de 19e eeuw werden de stadsmuur, muurtorens, stadspoorten en de bolwerken geleidelijk gesloopt en ontmanteld en omgevormd tot landschapsplantsoen.

Het leidingstracé zal worden aangelegd ter plaatse van de stadsverdedigingswerken, binnen de historische singelstructuur van de stad Utrecht en valt grotendeels samen met het Zocherplantsoen, het bolwerk Lepenburg en het zuidelijke deel van het Lucasbolwerk die alle zijn aangewezen als Rijksmonument. Ter plaatse van deze bolwerken zijn resten van de 13^e-eeuwse stadsmuur met muurtorens en stadswal te verwachten, als ook de 16^e-eeuwse kademuren en aarden ophogingen van de bolwerken. Bij de kruising van het Lepenburg en de Brigittenstraat (waar ook de huizen Groot Lepenburg en Klein Lepenburg stonden) werd de stadsmuur onderbroken. Hier lag een onderdoorgang onder de stadsmuur door naar het bolwerk Lepenburg (de Maliepoort). De bolwerken werden met bruggen verbonden met de stadswal of het buitengebied (eerst het Lepenburg, richting de Maliebaan en later ook het Lucasbolwerk, richting de Nachtegaalstraat). Direct ten zuiden van de Brigittenstraat was een muurtoren aanwezig. Op het Lucasbolwerk was vanaf circa 1720 een suikerraffinaderij aanwezig (het Suikerhuis), die tot tenminste 1867 heeft bestaan.² De historische ontwikkeling zal hieronder per periode worden geschetst aan de hand van historische kaarten:

Tweede helft zestiende eeuw (Van Deventer 1572)

De kaart van Jacob van Deventer (afb. 3) toont de oostelijke binnenstad rond 1572. Zichtbaar zijn de stadsmuur met muurtorens en de uitvalsweg (Biltstraat) naar De Bilt en Amersfoort. De aarden bolwerken St.-Lucasbolwerk en bolwerk Lepenburg waren toen nog niet gerealiseerd (en/of nog niet gekarteerd): de stadsbuitengracht loopt in rechte lijn in noordnoordwestelijke richting. Aan de veldzijde van de stadsbuitengracht zijn een doorlopende kademuur en een weg ingetekend, die dus al voor 1572 aanwezig moeten zijn geweest. Het toenmalige stratenpatroon in de binnenstad komt nog grotendeels overeen met het huidige stratenplan. Ter plaatse van de latere bolwerken geeft de kaart (gemaakt voor verdedigingsdoeleinden) verder weinig detail over het landgebruik van destijds. Vermoedelijk waren daar tuinderijen en weilanden aanwezig.

---

² Van der Mark 2001, 164-165; Bakker 2003, 166.

Afb. 3 Kaart Jacob van Deventer, circa 1572 (noorden linksboven). De locatie van de nieuw te graven leidingsleuf is schematisch aangegeven met de gele ovaal. Binnen de ovaal zijn langs de stadsmuur zeven muurtorens (blauwe cirkels) te zien, die op latere kaarten minder goed zichtbaar zijn. Ten oosten van de stadsbuitengracht staat geen bebouwing aangegeven.

Eerste helft zeventiende eeuw (Specht, ca. 1639)

De kaart van Specht (afb. 4) toont de oostelijke binnenstad na realisatie van de aarden bolwerken. De stadsmuur is schematisch weergegeven met nog tenminste drie muurtorens. Het Lucasbolwerk (linksmidden) en bolwerk Lepelenburg (rechtsmidden) zijn gerealiseerd: de stadsbuitengracht loopt om de bolwerken heen én aan de westelijke zijden ervan. Ten noorden van het Lucasbolwerk ligt de uitvalsweg Biltstraat-Nachtegalstraat richting De Bilt en Amersfoort. Later is daar de Wittevrouwenpoort aanwezig (zie ook afb. 5, 8 en 10).

Afb. 4: De oostelijke binnenstad op een kaart van Specht (datering onbekend). Noorden links.

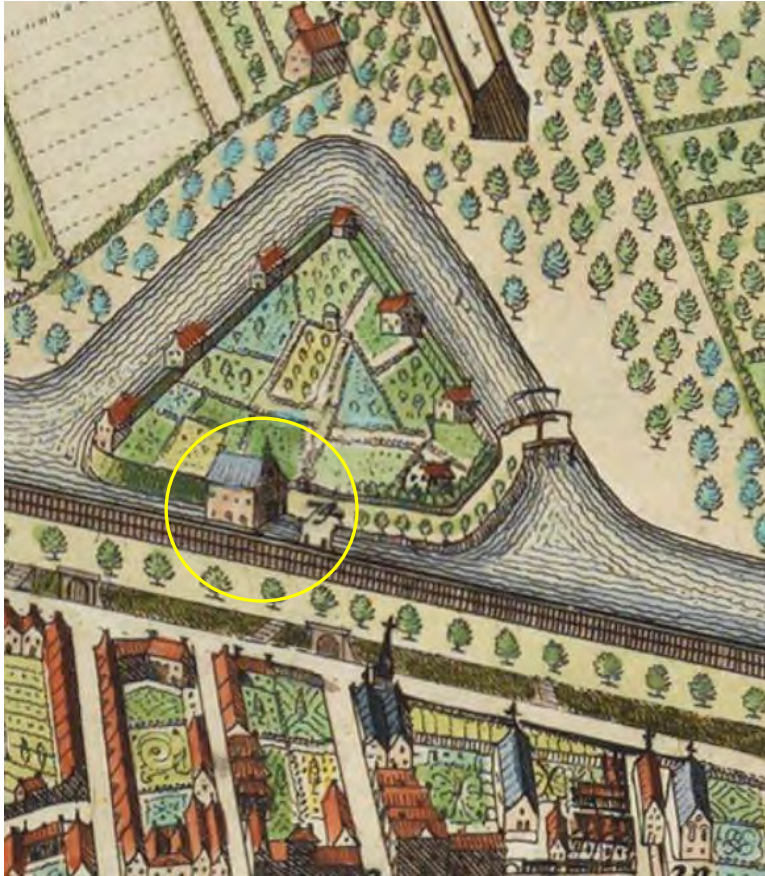
Tweede helft zeventiende eeuw (Specht 1695: tevens in Atlas De Wit)

De kaart van Specht (afb. 5) toont de oostelijke binnenstad rond 1695. Het Lucasbolwerk is dan onbebouwd, direct ten zuiden is schematisch een muurtoren weergegeven. Op de rand van het bolwerk Lepelenburg staan diverse huizen of opstallen ingetekend en aan de westzijde van dat bolwerk zijn een brug over de stadsbuitengracht en een groter pand met een publieke functie (blauw dak) te zien (afb. 6 en 7). Dat pand betreft vermoedelijk het stadstimmerhuis (zie ook afb. 6, 7 en 14).

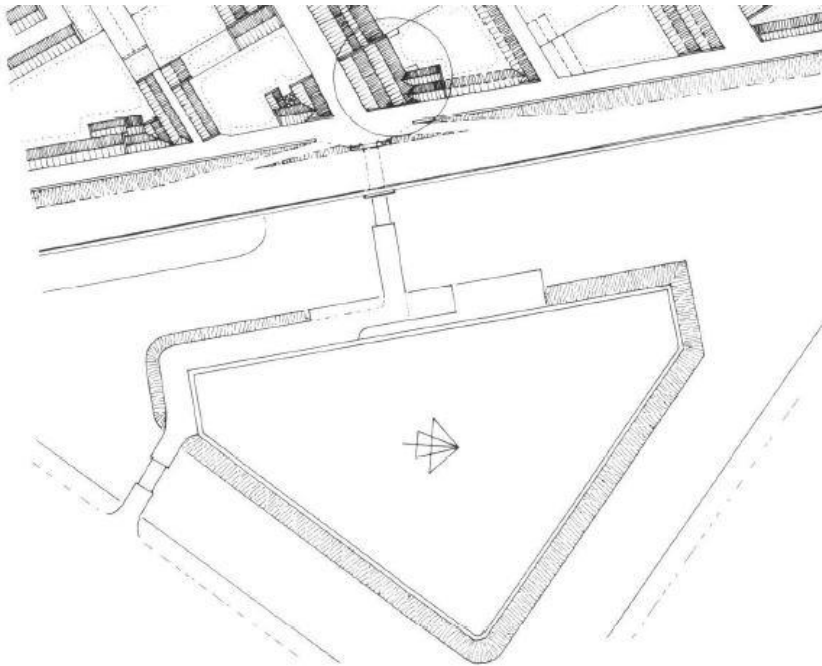

Afb. 5: De oostelijke binnenstad met bolwerken op de kaart van Specht (1695). Het noorden is links.

Afb. 6: Inrichting van het bolwerk Lepelenburg omstreeks 1695 (noorden links). Bron: Kaart Specht, *Atlas De Wit*. De doorsteek door de stadsmuur (de Maliepoort) komt uit op de Brigittenstraat, met op de hoek het pand Groot-Lepelenburg (donkerblauw dak en torentje). Een tweede doorsteek ligt ter hoogte van de Herenstraat. Merk ook de brug en het stadstimmerhuis op het bolwerk op (gele cirkel, lichtblauw dak).

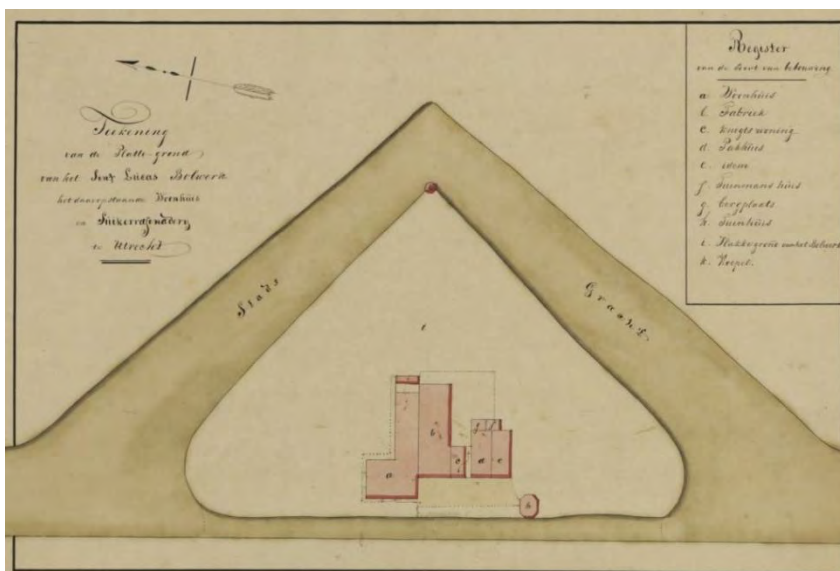
Afb. 7 Inrichting van de omgeving van Bolwerk Lepelenburg in de tweede helft van de zeventiende eeuw, tegenover het pand met huidig adres Lepelenburg 1 (in de cirkel; bron: Kipp 1988; noorden rechts).

Tweede helft achttiende eeuw (1774)

Op de kaart uit 1774 van het Lucasbolwerk en het bolwerk Lepelenburg (afb. 8) is het Lucasbolwerk ('C') nog altijd onbebouwd en met een smalle brug verbonden met een thans niet meer aanwezige straat naar de binnenstad. Op deze kaart ontbreekt op het Lucasbolwerk echter suikerraffinaderij 'Suikerhuis' en de bijbehorende directeurswoning en opstallen (afb. 9). De bebouwing dateert van omstreeks 1720 en was aanwezig tot tenminste 1867 (afb. 10). De suikerfabriek werd in 1844 gesloten, waarna tot 1850 in het complex een tegelbakkerij was gevestigd.³ Het Lucasbolwerk kwam kort na 1860 in het bezit van de gemeente Utrecht. De gebouwen zijn toen gesloopt en het terrein is als onderdeel van het Singelplantsoen (Zocherpark) nieuw ingericht. Het bolwerk Lepelenburg sluit met een brug aan op de beboste Maliebaan.

Afb. 8 Het Lucasbolwerk ('C') en het bolwerk Lepelenburg ('D') op een kaart uit 1774 (maker onbekend, Utrechts Archief: cat.nr. 216027). Noorden links. Bruglocaties zijn aangegeven met de gele cirkels. De Maliepoort lag bij de blauwe cirkel.

Afb. 9 De suikerraffinaderij en directeurswoning op het Lucasbolwerk, omstreeks 1840 (gesloopt: 1844). Het woonhuis ligt het meest links ('a'), de fabriek is er aan vast gebouwd ('b'). Ten zuiden ervan zijn kleinere opstallen ('c-i') en een theekoepel ('k') aanwezig. Het noorden is links (Utrechts Archief, cat.nr. 206886).

³ Van der Mark 2001; Bakker 2003.

Afb. 10 Tekening omstreeks 1760 door D. Verrijck van het Lucasbolwerk met op de wal huis De Kikvors (links), rechtsmidden de suikerraffinaderij Suikerhuis, directeurswoning en theekoepel en op de achtergrond de Wittevrouwenpoort (bron: Utrechts Archief, cat. nr. 36445).

Op het bolwerk Lepelenburg ('D') is in 1774 een groot pand zichtbaar (afb. 11), dat ook al aanwezig was in 1695 (afb. 6). Dit pand betreft het stadstimmerhuis, dat van na 1572 moet dateren (op afb. 3 is het nog niet aanwezig). De veertiende-eeuwse hofstede Groot Lepelenburg kan het evenmin zijn, want die stond namelijk op de hoek van de Brigittenstraat, ten westen van de stadswal.⁴

Afb. 11 Uitsnede van de kaart uit 1774 (het noorden is links), waar op het bolwerk Lepelenburg en tegenover de Maliepoort het stadstimmerhuis met twee kleinere opstallen zichtbaar is (gele cirkel: zie ook afb. 13; bron: Utrechts Archief cat.nr. 216027).

⁴ Burgers 1988; De Bruijn 1988. NB: De locatie van Burgers (bij 'Bruntenhof 3-4') is herzien door De Bruijn 1988.

Het bolwerk Lepelenburg toont verder twee bruggen (afb. 11 & 12): een brug aan de zuidoostzijde verbindt het bolwerk met de Maliebaan in het buitengebied en een brug aan de noord-noordwestzijde verbindt het bolwerk via een doorsteek in de stadsmuur (afb. 6, 9 en 12) met de binnenstad. Bij de doorsteek lag de Maliepoort die toegang gaf tot de Brigittenstraat (afb. 11: '6' en 12).

Afb. 12 Tekening door D. Verrijk van het bolwerk Lepelenburg met de Maliebrug en de doorsteek door de stadswal (Maliepoort) en bebouwing van het stadstimmerhuis omstreeks 1770-1776 (bron Utrechts Archief, nr. 30860).

Eerste kwart negentiende eeuw (1822)

In het eerste kwart van de negentiende eeuw werden plannen gemaakt om de vestingwerken van Utrecht te ontmantelen. In het kader daarvan is een kaart gemaakt, waarop de stadsmuur, de stadswallen en de posities van de bolwerken vrij nauwkeurig zijn ingetekend (afb. 13). In de bijlagen 2a (uitgezoomd) en 2b (detail Lepelenburg) is het onderzoeksgebied aangegeven op deze kaart. In 1822 lagen de bolwerken nog door een gracht (met bruggen: Maliebrug, Lucasbrug) gescheiden van de stadswal en de stadsmuur. Ter hoogte van het Lucasbolwerk (links) zijn op afb. 13 nog de resten van twee halvemaaanvormige muurtorens ingetekend. Ook op deze kaart ontbreekt het Suikerhuis dat nog tot 1865 op het Lucasbolwerk aanwezig was (zie ook afb. 9, situatie 1840), voordat het werd gesloopt in het kader van de plantsoenering tot landschapspark door Zocher. Op het bolwerk Lepelenburg (afb. 13, rechts) is net als in 1695 en in 1774 nog een groot pand (stadstimmerhuis) aanwezig en zijn tevens twee kleine opstallen zichtbaar (afb. 13 en 14). Deze drie panden lagen ten oosten van de stadsmuur op het bolwerk, ongeveer in het verlengde van de huidige Brigittenstraat. Het bolwerk Lepelenburg is in 1822 nog met twee bruggen verbonden: aan de zijde van de Maliebaan in het zuidoosten en via de Maliepoort met de binnenstad en de Brigittenstraat in het westen (afb. 13: bij 'e'; bijlage 2b).

Afb. 13 De stadsmuur, muurtorens, het schijnbaar onbebouwde Lucasbolwerk (links, zie echter ook afb. 9!) en het bolwerk Lepelenburg (rechts) op een uitsnede van een kaart uit circa 1814-1821, gemaakt in het kader van de ontmanteling van de vestingwerken (bron: Utrechts Archief, cat.nr. 216139).

Afb. 14 Gezicht omstreeks 1790-1810 op het stadstimmerhuis (links) en twee kleinere panden op het bolwerk Lepelenburg, gezien naar het oosten vanuit de Maliepoort (bron: Utrechts Archief, cat.nr. 31606).

Tweede kwart negentiende eeuw (1832)

Tussen 1829 en 1867 worden de stadsverdedigingswerken ontmanteld. Op de eerste kadastrale kaart omstreeks 1832 is op het Lucasbolwerk nog de bebouwing van het Suikerhuis aanwezig inclusief de theekoepel en een brug over de westelijke gracht (afb. 15a en 15b). Bij het bolwerk Lepelenburg (afb. 16a en 16b) is het westelijke grachtdeel tussen het bolwerk en de binnenstad al gedempt, maar bij het Lucasbolwerk ligt die gracht nog open. De stadsbuitengracht rondom beide bolwerken is niet gedempt. Met name op het bolwerk Lepelenburg zijn nog veel verschillende opstallen met tuinen en tuinhuisen te zien. Het stadstimmerhuis is gesloopt.

Afb. 15a (minuutplan links) en 15b (HISGIS rechts). Kadastrale situatie van het Lucasbolwerk omstreeks 1832. Op het HISGIS kaartje is de bebouwing met erven aangegeven in rood/lichtgrijs, tuinen op het bolwerk zijn lila, 'terrein van vermaak' op het bolwerk is paars en de stadswal is bruin. De gracht is lichtblauw en het stratenpatroon is oranje. Ten zuiden van het suikerfabriekterrein en de theekoepel is een langwerpige pand aanwezig.

Afb. 16a (minuutplan links) en 16b (HISGIS rechts). Kadastrale situatie van het bolwerk Lepelenburg omstreeks 1832. Op het HISGIS kaartje is bebouwing met erven aangegeven in rood/lichtgrijs, tuinen op het bolwerk zijn lila en de stadswal is bruin. De gracht is lichtblauw en het stratenpatroon is oranje. De bebouwing is op een kaart uit 1858 nog aanwezig.

Vierde kwart negentiende eeuw (1890)

In het vierde kwart van de negentiende eeuw is een kaart uit 1890 (afb. 17) beschikbaar van de voorgenomen uitbreidingsplannen voor het hoofdwegenet. Op deze kaart is te zien dat alle bebouwing op de bolwerken is verdwenen (gesloopt) en dat de bolwerken volledig zijn heringericht als plantsoen. Ook de tussenliggende zone (het voormalige 'voorland' voor de

stadsmuur is heringericht als plantsoen (Hieronymusplantsoen). Op het westelijke deel van het bolwerk Lepelenburg is de villa Lievendaal gebouwd (Rijksmonument 514242, gele cirkel) en in het noorden is de Herenbrug gerealiseerd. De Lucasbrug die de Nobelstraat en het bolwerk verbond met de Nachtegaalstraat was al rond 1880 aanwezig op het zuidelijke deel van het bolwerk.

Afb. 17 Het bolwerk Lepelenburg en het Lucasbolwerk zijn omstreeks 1880-1890 geheel omgevormd tot Zochter-plantsoen: de meeste bebouwing is verdwenen. De villa Lievendaal (gele cirkel) is aanwezig bij de locatie 'Achter de Wal', tegenwoordig de straat Bruntenhof. Aan de noordzijde van het bolwerk Lepelenburg is de Herenbrug verschenen (bron: Utrechts Archief, cat.nr. 214187).

Twintigste eeuw

In de twintigste eeuw blijven de bolwerken en het Hieronymusplantsoen hoofdzakelijk in gebruik als plantsoen met wandelpaden. Op het Lucasbolwerk wordt een muziektent gebouwd. Ter hoogte van het Lucasbolwerk worden de Nobelstraat en de Nachtegaalstraat in de jaren '20 van de 20^e eeuw doorgaande autowegen via de Lucasbrug. Rond 1939-1940 wordt de Stadsschouwburg gebouwd op het oostelijke deel van het Lucasbolwerk, waarbij een fors deel van het plantsoen wordt afgegraven. Op de Indicatieve kaart Militair Erfgoed (IKME) staan in het onderzoeksgebied geen specifieke complextypen uit de Tweede Wereldoorlog aangegeven. Wel dient rekening te worden gehouden met lokale verstoringen door schuttersputten en (schuil)loopgraven uit de mobilisatieperiode in september 1939 (afb. 18). De exacte locaties van die loopgraven op de bolwerken zijn overigens niet bekend

Afb. 18 Schuilloopgraven uit september 1939 op het bolwerk Lepelenburg (links) en het Lucasbolwerk (rechts). De exacte locaties zijn helaas onbekend (bron: Utrechts Archief cat.nrs. 43806 en 43810).

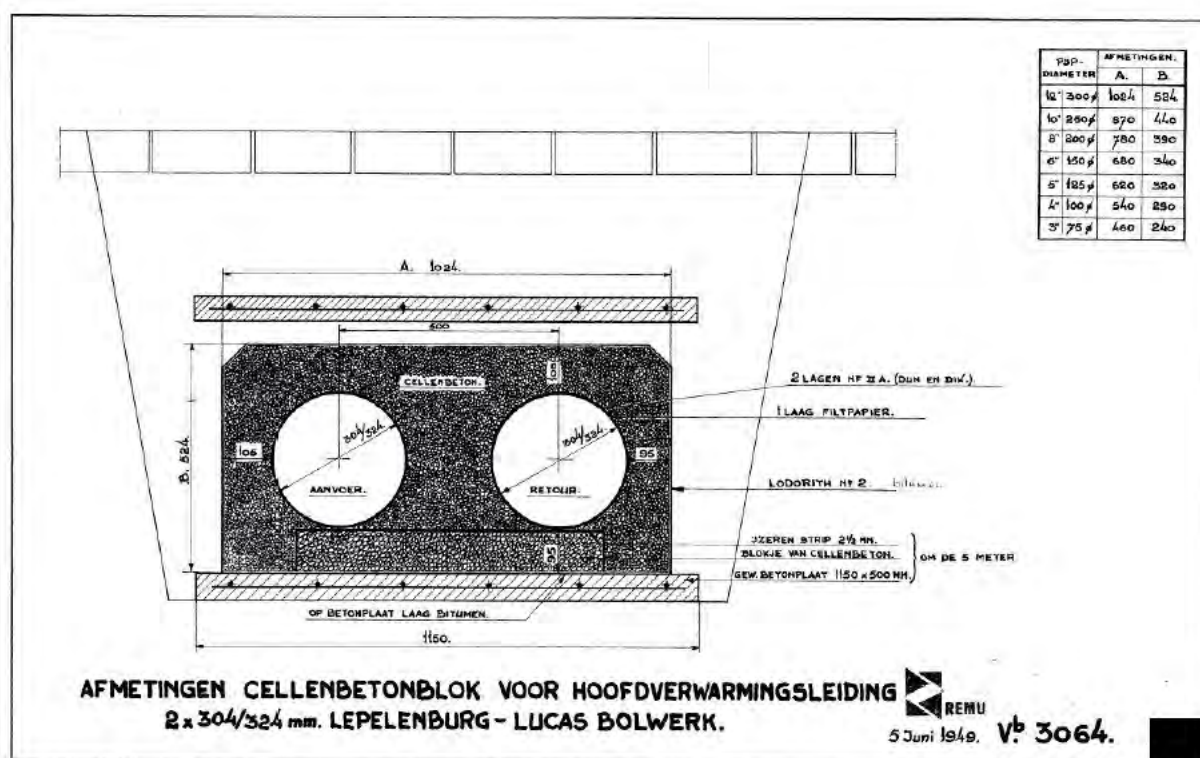

Archeologie

Het hele onderzoeksgebied maakt deel uit van de historische binnenstad van Utrecht met de bijbehorende stadsverdedigingswerken. Specifiek dient rekening gehouden te worden met de volgende complextypen (zie ook de bijlagen 2a, 2b en 3):

1. bovengronds gesloopte stadsmuur met muurtorens (13^e eeuw), funderingen nog aanwezig.⁵
2. aarden stadswal (16^e eeuw) aan de binnenstadszijde van de stadsmuur.
3. twee bolwerken met aarden wallen/ophogingen, kademuren en beschoeiingen (16^e eeuw).⁶
4. doorsteek door de stadswal: de Maliepoort bij de Brigittenstraat (16^e-17^e eeuw), eventueel ook een doorsteek bij de Herenstraat (zie afb. 5 en 6).
5. (gedempte) grachten aan de westzijde van de bolwerken (16^e-19^e eeuw).
6. infrastructuur: bruggenhoofden en houten brugpalen (16^e eeuw).
7. infrastructuur: wegen, paden, Herenbrug (19^e-21^e eeuw).
8. funderingsresten van gesloopte opstallen op de beide bolwerken (16e-19e eeuw).
9. afvaldumps van industriële suikerproductie en een tegelbakkerij op het Lucasbolwerk (tweede helft 19e eeuw).⁷
10. resten van schuilloopgraven uit 1939-1945.

Lokale verstoringen kunnen aanwezig zijn vanwege de aanleg van eerdere kabel- en leidingentracés. De bestaande stadsverwarmingsbuizen uit 1949 liggen in 'Cellenbeton' in een sleuf van circa 1,15 m breed en tenminste 60 cm hoog (uitgaand van een bovenliggende en onderliggende betonplaat van elk 5 cm dik (afb. 19). De onderliggende betonplaat staat vermeld als zijnde '500 mm' dik. Dat lijkt echter gezien de schaal van de tekening een verkeerde opgave te zijn en zal 50 mm moeten zijn, gezien de diameter van de verwarmingsbuizen erboven: 300/324 mm). De diepte onder maaiveld is helaas niet vermeld.

Afb. 19. Ontwerp-dwarsdoorsnede voor de bestaande stadsverwarming uit 1949.

⁵ De Groot 1999, 114-115.

⁶ Van der Mark 2001, 165-166.

⁷ Van der Mark 2001, 165-166; Bakker 2003.

Tenslotte kunnen de proefsleuven uit de periode 1998-2003 (zie bv. bijlage 2b) en de sleuven van de stadsverwarmingswerkzaamheden in die periode als lokale verstoringen worden verwacht. De aard daarvan is onbekend, maar bestaand muurwerk zal lokaal zeker gehandhaafd zijn.

Archeologische verwachting

De historische binnenstad Utrecht heeft op de archeologische waardenkaart van Utrecht een hoge archeologisch waarde. De restanten van de tussen 1829 en 1867 ontmantelde stadsverdedigingswerken zijn aangewezen als archeologisch Rijksmonument. In de ondergrond zullen naar verwachting nog door ophooglagen goed geconserveerde archeologische (muur)resten aanwezig zijn. De gaafheid van deze resten zal zijn aangetast door de ontmanteling van de stadsverdedigingswerken en door de sloop van in elk geval de bovengrondse resten van de stadsmuur, muurtorens, bruggen, de Maliepoort en de diverse opstallen ('industriezone' Suikerhuis, stadstimmerhuis, theekoepel, tuinhuisen) op de bolwerken. De grachten aan de westzijde van de bolwerken zijn rond 1840-1860 gedempt in het kader van plan Zocher. Onbekend is in hoeverre nog oorspronkelijke grachtvullingen uit de 16^e-19^e eeuw aanwezig zijn.

4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)

Vindplaats 1

Complextype: historische binnenstad Utrecht, ten westen van de 13^e-eeuwse stadsmuur/stadswal

Datering: Romeinse tijd tot nieuwe tijd

Omvang: de hele binnenstad binnen de singels

Beschrijving: historische bebouwing, erven, afvalkuilen, greppels etc.

NB: hier genoemd ter volledigheid, maar komt vermoedelijk niet in het zicht als de sleuf ten oosten van de 13^e-eeuwse stadsmuur/stadswal blijft.

Vindplaats 2

Complextype: stadsverdedigingswerken, Rijksmonument

Datering: 13^e-17^e eeuw

Omvang: het hele Rijksmonument stadsverdedigingswerken. Binnen het onderzoeksgebied betreft dat het bolwerk Lepelenburg, het Lucasbolwerk en Hieronymusplantsoen.

Beschrijving: stadsmuur met muurtorens, stadswal, grachten, bolwerken, Herenbrug en Maliebrug

Bij onderzoek door de gemeente Utrecht zijn al aangetroffen:

Bolwerk Lepelenburg: de stadsmuur, fundamenteën van de Maliepoort, zestiende-eeuws riool (slokop).

Lucasbolwerk: muurresten van de suikerraffinaderij (Suikerhuis), 16^e-eeuwse kademuur bolwerk, eikenhouten beschoeiing en gracht.

Omschrijving rijksmonumentaal complex 529108:

De HISTORISCHE STADSWALLEN omvatten:

De AANLEG (1) van de rondom de oude binnenstad van Utrecht gelegen in oorsprong 12^e-eeuwse verdedigingswerken bestaande uit (restanten van) WALLEN, MUREN, TORENS en POORTEN en de GRACHTENGORDEL, te weten de singelgracht met zijn kademuren of taluds aan weerszijden.

Dit verdedigingswerk is in de 16de eeuw onder Karel V versterkt met de DRIE STENEN BOLWERKEN Zonnenburg (2), Sterrenburg (3) en Manenburg (4) en de CITADEL VREDENBURG (5). Tot de historische stadswallen worden tevens gerekend de omstreeks 1580 aangelegde VIJF AARDEN BOLWERKEN, te weten het Begijnbolwerk (6), het Wolvenbolwerk (7), **het Lucasbolwerk (8)**, **bolwerk Lepelenburg (9)** en het Mariabolwerk (10).

Tussen 1829 en 1885 zijn de verdedigingswerken geslecht en naar plannen van J.A. Zocher rondom gemoderniseerd, waarbij het zuidelijke deel tot PLANTSOEN (11) is herschapen.

Tot de historische stadswallen worden voorts gerekend:

- BEBOUWING (12) op het bolwerk Zonnenburg

- BEBOUWING (13) op het bolwerk Manenburg
- BEBOUWING (14) op het bolwerk Sterrenburg
- TOLSTEEGBURG (15)
- MALIEBRUG (16)
- ABSTEDERBRUG (17)
- HERENBRUG (18)

Op de historische stadswallen bevinden zich nog andere monumenten, zoals de stadsschouwburg en de gevangenis op het Wolvenbolwerk, die niet tot de historische stadswallen worden gerekend.

Waardering

De HISTORISCHE STADSWALLEN zijn van algemeen belang vanwege

- de ouderdom;
- de historische waarden als markeringspunt in de ontwikkeling van Utrecht als stad alsmede de in later tijd aan de stadswallen verbonden historische handelingen;
- de architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uitdrukking van de militair-historische bouwontwikkeling door de eeuwen heen en tevens als goed voorbeeld van de tuinhistorische ontwikkeling waarbij de militaire werken werden geslecht en ingericht als plantsoen. Daardoor tevens van belang in het oeuvre van J.A. Zocher;
- stedenbouwkundige waarden als belangrijk structurerend en herkenbaar element in het geheel van de stedelijke aanleg.

Omschrijving gebouw Rijksmonument 514242

(Villa Lievendaal, Adres: Lepelenburg 101)

Inleiding

VILLA, met de naam Lievendaal, gebouwd in opdracht van G. Reede in 1862 in eclectische stijl op het Lepelenburg, na de ontruiming van het bolwerk ten behoeve van de plantsoenaanleg van Zocher, met uitbreiding uit 1903 in de vorm van een aanbouw aan de noordzijde en tuinen en bijbehorend hekwerk. De villa is op een heuvel gebouwd om de achterliggende Bruntenhof aan het zicht te onttrekken.

Omschrijving

Vrijstaande geheel gepleisterde villa met tuin en hek, op asymmetrische plattegrond met een rechthoekig deel van twee bouwlagen en pannen dak, aan de zuidzijde een hogere hoektoren, met 7/8 sluiting aan de voet een houten veranda. Aan de noordzijde een lagere, rechthoekige aanbouw uit 1903 met driesijdige sluiting.

In het middendeel en de noordelijke aanbouw T-schuifvensters (verdieping), en dito ramen met gedeelde bovenlichten; in de ronde toren rondboogvensters.

Tussen de bouwlagen een brede band. De gevelbeëindiging is in de vorm van de gevels omlopende kroonlijst, met stucdecoraties. De achzijdige overkragende torenbeëindiging rust op een kroonlijst op consoles. De oorspronkelijke achteringang is gelegen in de wal aan het Bruntenhof.

Waardering

Villa van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een in Eclectische bouwstijl opgetrokken villa. Van cultuurhistorische waarde vanwege de verbondenheid met het uitbreidingsplan van Zocher. Van situationele waarde vanwege de markante ligging op het bolwerk Lepelenburg. De heuvel met tuin en hek zijn van belang omdat zij een integraal onderdeel vormen van het ontwerp van het plantsoen.

4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)

De begrenzing en oppervlakte van de totale vindplaats (dus ook buiten het plangebied) betreft de historische binnenstad van Utrecht, inclusief de stadsverdedigingswerken.

De begrenzing en oppervlakte van (het deel van) de vindplaats binnen het plangebied bedraagt circa 2,2 x 400 m (880 m²) en valt samen met de leidingsleuf, inclusief aftakkingen.

4.4 Structuren en sporen

Gezien de onder paragraaf 4.1 genoemde complextypen kunnen de volgende sporen en structuren worden verwacht (*in cursief de sporen die minder waarschijnlijk zijn, omdat het leidingtracé vooral ter hoogte van de stadsmuur, stadswal en gracht ligt*):

1. Muurwerk van de 13e-eeuwse stadsmuur en muurtorens, eventueel met herstellingsfasen, steunberen, klampmuren en lokale aanbouwen
2. Uitbraaksleuven van de stadsmuur en muurtorens
3. Muurwerk van de 16e-eeuwse bolwerk-kademuren en aanaardingen van het bolwerk
4. Ter hoogte van de Brigittenstraat: fundamenten van de Maliepoort bij de insteek door de stadsmuur naar bolwerk Lepelenburg, eventueel ook bij de insteek door de stadsmuur aan het einde van de Herenstraat.
5. Grachtvullingen en dempingslagen in de westelijke bolwerkgrachten.
6. *Muurwerk of uitbraaksleuven van lokale opstallen: panden op het Suikerhuisterrein, een theekoepel en muziektent op het Lucasbolwerk, een onbekend rechthoekig gebouw op de zuidzijde van het Lucasbolwerk (zie afb. 15a: rechts) en muurwerk van lokale opstallen zoals het stadstimmerhuis (met twee bijgebouwen) en diverse tuinhuizen op het Lepelenburg.*
7. Houten palen of bakstenen poeren van brugfunderingen (Maliebrug, Herenbrug).
8. Bruggenhoofden aan de oostzijde van de stadsmuur en aan de westzijde van de bolwerken, ter hoogte van de centrale toegangen tot de bolwerken (bv. de Maliebrug bij de Maliepoort-doorsteek).
9. *Kuilen, afvalkuilen met misbaksels/productieafval en eventueel ovenrestanten ter hoogte van het Lucasbolwerk (industriële productie van suiker en tegels).*
10. *Sporen van loopgraven op beide bolwerken.*
11. Straatwerk ter hoogte van oude straten of paden op de bolwerken.
12. *Sporen van tuinaanleggen op het bolwerk Lepelenburg.*

Zie ook paragraaf 4.9

4.5 Anorganische artefacten

Binnen het plangebied is naast aardewerk ook bouw materiaal (van keramiek en natuursteen), verbrande leem, metaal, slakken en glas te verwachten. Specifiek is op het Lucasbolwerk materiaal te verwachten van industriële activiteiten (o.a. suikerbroodmallen, tegelbakkersafval).⁸ Het is niet bekend of bij de ontmanteling of het dichtgooien van de schuilloopgraven uit 1939 wapens of munitie zijn achtergelaten of gedumpt.

4.6 Organische artefacten

Nabij de grachten kan op een dieper waterverzadigd niveau nog hout worden verwacht van beschoeiingswerk en brugpijlers. In de schuilloopgraven uit 1939 zou nog hout uit de mobilisatieperiode kunnen voorkomen (zie afb. 18). Alleen in vochtige vondstcontexten, zoals diepe sporen die tot onder het grondwaterniveau reiken en humeuze ophogingspakketten, zullen artefacten van organisch materiaal, zoals hout, textiel en leer, bewaard zijn gebleven.

4.7 Archeozoölogische, archeobotanische en fysisch antropologische resten

Archeozoölogische resten en onverbrande botanische resten zullen alleen in vochtige vondstcontexten, zoals grachtvullingen en diepe sporen die tot onder het grondwaterniveau reiken, bewaard zijn gebleven. Overige sporen kunnen alleen verbrande resten opleveren. Bij kleiige vondstcontexten kunnen onverbrande archeozoölogische resten ook boven het grondwaterniveau bewaard zijn gebleven. In binnenstedelijke contexten kan onverbrand bot ook boven het grondwaterniveau bewaard zijn gebleven, zoals in ophogingslagen of kuilen.

4.8 Motivatie

Alle verwachtingen zijn gebaseerd op wat bekend is geworden uit enkele vooronderzoeken met proefsleuven door de gemeente Utrecht⁹ en op wat bekend is uit kartografische bronnen zoals die in paragraaf 4.1 nader staan beschreven.

⁸ Van der Mark 2001, 165-166.

⁹ ARCHIS; De Groot 1999; Van der Mark 2001; Bakker 2003.

4.9 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

Algemeen

De uitbouw van de aarden bolwerken Lepelenburg en Lucasbolwerk en het ontgraven of verbreden van de grachten kan al in de 16^e eeuw lokale verstoringen en ophogingen tot gevolg hebben gehad. De stadsverdedigingswerken zijn tussen 1829 en 1867 ontmanteld, waarbij de westelijke bolwerkgrachten zijn gedempt. Hieronder wordt per locatie samengevat wat vanuit enkele proefsleuven bekend is geworden over de lokale stratigrafie:

Lepelenburg

Gezien de resultaten van eerder onderzoek mag het muurwerk van de stadsmuur worden verwacht op een diepte van 1,2 tot 1,8 m onder huidig straatwerk op bolwerk Lepelenburg (bijlage 2b: locaties 1 en 2).¹⁰ De westelijke bastionkademuur is gezien ter hoogte van locatie 3 (bijlage 2b) en op 1,2 m –mv ter hoogte van een noodwaarneming in 2017.¹¹ Ter hoogte van de Schalkwijkstraat is de stadsmuur gezien (baksteenformaten 30 x 15 x 6,5 cm; diepte onbekend), alsmede de ommuring van het Leeuwenberghgasthuis op het Servaasbolwerk en een riool (slokop) uit de 16^e eeuw.¹² In de diepere ondergrond werden greppels gezien onder de bolwerkophogingen en een vermoedelijke restgeul uit de middeleeuwen.¹³

Hieronymusplantsoen

Nog geen informatie uit de Kronieken of ARCHIS bekend. Verwachting op de aanwezigheid van de stadsmuur met muurtorens en de stadswal, later omgevormd tot Zocherplantsoen. Rekening houden met houten beschoeiingen of 'voorlandjes' aan de grachtzijde van de stadsmuur.

Lucasbolwerk

Gezien de resultaten van onderzoek in 2001 en 2002-2003 (helaas geen sleuvenplan bekend)¹⁴ mag het muurwerk van de 16^e-eeuwse kademuur op het Lucasbolwerk worden verwacht op 2,2 m onder huidig maaiveld. Boven de kademuur lagen sporen/afvallagen van het Suikerhuis-terrein en tegelbakkersafval.¹⁵ Het terrein was ter hoogte van de centraal liggende sleuven 1 en 2 circa 1,5 m opgehoogd bij de omvorming tot het Zocherplantsoen, maar het is onzeker of die dikte voor het hele bolwerk geldt. Beschoeiingspalen van de gracht aan de stadzijde werden gezien op een diepte van 2,4 m –mv in 'sleuf 2' (bij Lucasbolwerk 8). Die houten beschoeiing was afgedekt met daktegels. De beschoeiingspalen stonden 0,5 m van elkaar. De gedempte (westelijke) gracht was 11,5 m breed en aan de oostzijde voorzien van een bakstenen talud. De onderzijde van het muurwerk is nog niet bekend.

Bij vervolgonderzoek met twee nieuwe sleuven in 2002-2003 werd de stadsmuur niet aangetroffen binnen een diepte van 1,6 tot 1,8 m –mv ('natuurlijk zand'). Funderingen van 18^e-eeuwse opstallen (of kelders?) op het Suikerhuisterrein werden gezien op een diepte van 2 tot 2,5 m –mv. Op die diepte liepen ook meerdere boringen vast.¹⁶ Geconcludeerd werd dat sprake is van een rijk bodemarchief. Ter plaatse werd daarom geen parkeergarage gerealiseerd.

4.10 Gaafheid en conservering

De gaafheid en conservering van sporen en vondsten zijn vooralsnog onbekend, maar dienen in dit onderzoek te worden vastgesteld. De stadsmuur en kademuuren van de bolwerken zullen bij ontmanteling fors zijn gesloopt en aangetast (gesloopt tot tenminste 1,2 a 1,8 m –mv, of geheel afwezig). Het is niet bekend in hoeverre oude grachtvullingen nog onder de dempingslagen in de westelijke bolwerkgrachten aanwezig zijn.

De conservering van anorganische artefacten (aardewerk, bouwkeramiek, glas) zal in de regel goed zijn. Voor metaal wordt een matige conditie verwacht. Organische artefacten zullen alleen onder de grondwaterspiegel of in kleirijke/humusrijke contexten nog redelijk tot goed geconserveerd zijn.

¹⁰ De Groot 1972, 142; De Groot 1999, 114;

¹¹ Van der Kamp 2017, z.p.

¹² Bakker 2003a, 165

¹³ De Groot 1999, 117.

¹⁴ Op te vragen bij R. Buitenhuis, gem. Utrecht.

¹⁵ Van der Mark 2001, 165-166.

¹⁶ Bakker 2003b, 166.

HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING

5.1 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in paragraaf 4.1. Het gaat om gebieds- of vindplaatsgericht onderzoek binnen een gebied waar bodemingrepen staan gepland. Door de geplande bodemingrepen dreigt eventueel aanwezige archeologische informatie verloren te gaan. Omdat behoud in situ ter plaatse van de geplande stadsverwarmingsleidingen niet mogelijk zal zijn, dienen de aanwezige archeologische resten gedocumenteerd te worden en vondsten te worden verzameld, opdat de wetenschappelijke informatie behouden blijft voor de toekomst. In die zin is daarom sprake van een opgraving, variant archeologische begeleiding. De reden voor een begeleiding ligt in de beperkingen van het onderzoeksgebied (nu nog aanwezige verhardingen) en de relatief geringe breedte van de aan te leggen leidingsleuf.

5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders

Voor het onderzoeksgebied zijn de volgende hoofdstukken en onderzoeksthema's van de NOaA relevant:

- Hoofdstuk 21 Het rivierengebied in de middeleeuwen en vroegmoderne tijd
- Hoofdstuk 24 De stad in de middeleeuwen en vroegmoderne tijd.

Het archeologisch onderzoek kan bijdragen aan nationale onderzoeksvragen, vooral voor wat betreft de thema's stadsverdediging, industriële/ambachtelijke productie en conflictarcheologie. Het onderzoek zal zich daarom specifiek richten op de stadsverdedigingswerken, bewonings- en gebruikssporen uit de 13^e tot en met de 19^e eeuw en sporen van industriële/ambachtelijke productie.

5.3 Vraagstelling

Welke archeologische resten en complextypen zijn aanwezig in het onderzoeksgebied en wat is hun aard, context, omvang en datering?

5.4 Onderzoeksvragen

Algemeen

- Welke op basis van het vooronderzoek (paragraaf 4.1) verwachte complextypen zijn aanwezig binnen het onderzoeksgebied?
- Beschrijf per complextype de omvang, de datering, de aard van de sporen en vondsten, de verspreiding van de sporen en vondsten en de begrenzing van het complextype (indien mogelijk) zowel binnen als buiten het onderzoeksgebied.
- Is er sprake van (min of meer) gesloten afvalcontexten zoals putten, (afval)kuilen en greppels of sloten? Zo ja, hoe oud dateren deze en hoe kan hun vondstinhoud worden gekarakteriseerd?
- Hoe is de bodemopbouw/stratigrafie binnen het onderzoeksgebied en wat is de relatie van de aangetroffen complextypen met de bodemopbouw en lokale stratigrafie? Bij aantreffen van de een restgeul: hoe oud is deze?
- Welke verstoringen zijn aanwezig binnen het onderzoeksgebied? Waar bevinden deze zich en tot hoe diep hebben deze de bodem of archeologische resten al verstoord?
- Hoe sluiten de resultaten van het onderzoek aan op de gespecificeerde archeologische verwachting zoals die voor het onderzoeksgebied is vastgesteld?
- Indien 'lege zones' worden vastgesteld, hoe is dit te verklaren (landschappelijk, verstoring of gewoon niet aanwezig)?

Thema stadsverdedigingswerken

- Bevinden zich op de onderzoekslocatie resten van de stadsverdedigingswerken? Zo ja, wat is hiervan de omvang, ligging, aard, datering, fasering en gaafheid? In hoeverre sluiten de bevindingen aan bij hetgeen uit bronnen en van historisch kaartmateriaal bekend is?

- Hoe is de vorm, ontwikkeling, datering en context van aarden versterkingen (NOaA 2.0-vraag 43)? Ofwel: Wat kan gezegd worden over de aard, omvang en ligging van resten van het Lucasbolwerk en het bolwerk Lepelenburg? Specifiek: wat kan gezegd worden over de bouwwijze, datering, fasering en gaafheid?
- Zijn binnen de verstoringsdiepte funderingsresten van de Maliepoort en Maliebrug of Herenbrug aanwezig? Zo ja wat is de aard, ligging, datering, omvang en gaafheid? Zijn meerdere fasen herkenbaar en zo ja, op welke wijze zichtbaar? Zijn uitspraken mogelijk met betrekking tot bouwwijze en bouw materiaal? Sluit dit alles aan bij wat bekend is uit historische bronnen en op welke wijze wel of niet?
- Indien de stadswal wordt aangetroffen: wat kan worden gezegd over de aard, datering en fasering van (ophogingen van) de stadswal?
- Welke uitspraken zijn er te doen over de benutting van de ruimte aangrenzend aan de verdedigingswerken? Was er sprake van bebouwing/bewoning tegen de stadsmuur aan? Zijn er aanwijzingen voor gebruik van het terrein tussen de stadsmuren en de stadsbuitengracht? Zo ja, wat was hiervan de aard, omvang, datering en fasering?
- Zijn er sporen van kades, steigerwerken of voorlandjes die in de Nieuwe tijd langs de stadsbuitengracht (specifiek: Hieronymusplantsoen?) aangelegd werden? Is hierin een fasering te herkennen? Was er bebouwing aanwezig tussen de gracht en de stadsmuur? En zo ja, zijn er uitspraken te doen over functie, bouwwijze, fasering en datering?
- Zijn er sporen van infrastructuur (paden, wegen, bestrating) op de bolwerken? Zo ja, wat is hiervan de omvang, ligging, diepte, aard, datering, fasering en gaafheid?
- Welke aanwijzingen zijn er voor (de reconstructie van) toegangswegen en bruggen? Beschrijf de aard, omvang, datering en fasering hiervan.
- Welke uitspraken zijn er te doen over de sloop van de verdedigingswerken (op welke wijze, tot welke diepte, fasering, is bouw materiaal ter plekke gedumpt, is er sprake van hergebruik elders in het onderzoeksgebied)?
- Indien intacte grachtvullingen worden aangetroffen: wat kan gezegd worden over diepte, datering en verticale/stratigrafische fasering? Is sprake van lokale afval dumps en zo ja, aan welke bewoning of activiteiten kunnen die gekoppeld worden?
- Indien intacte gracht(vulling)en worden aangetroffen: is bv. in beschoeiingswerk een laterale fasering in de grachtaanleg te herkennen, en zo ja, hoe oud zijn die fasen?

Thema industriële productie/ambachtelijke activiteiten (indien relevant)

- Wat zijn de aard, verschijningsvormen, omvang en context van ambachtelijke specialisatie? (NOaA 2.0-vraag 67)
- Wat vertellen de sporen en vondsten op het Lucasbolwerk over de aard en inrichting van het Suikerhuis-terrein en de daar uitgevoerde activiteiten?
- Wat vertellen de sporen en vondsten op het bolwerk Lepelenburg over de aard en inrichting van het stadstimmerhuis-erf (incl. bijgebouwen) en de daar uitgevoerde activiteiten?
- Wat vertellen de sporen en vondsten over de toegepaste productiewijzen bij de suikerraffinage en de tegelbakkerij?
- Welke type tegels of overige bouwkeramiek werd er geproduceerd op de tegelbakkerij en wat zijn de karakteristieken daarvan (maten l x b x d, glazuur, versiering, vormen etc.)
- Is er sprake van ovenlocatie en zo ja, waar en hoe kan deze gekarakteriseerd worden?

Thema conflictarcheologie

- Wat zeggen de archeologische resten en structuren over de aard en het verloop van gewapende conflicten en achterliggende militair-strategische inzichten? (NOaA 2.0-vraag 93)
- Hoe zijn complexe militaire structuren zoals linies en belegeringswerken samengesteld en landschappelijk ingebed? (NOaA 2.0-vraag 101)
- Zijn er aanwijzingen voor sporen of vondsten van belegeringen, en zo ja, waaruit bestaan deze? Bv. Tachtigjarige Oorlog, beschietingen?

HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN

6.1 Strategie

De opgraving heeft het karakter van een archeologische begeleiding, omdat alleen de sleuven voor de nieuw aan te leggen stadsverwarming het bodemarchief dreigen te vernietigen. Gezien de hoge archeologische waarde, de hoge kans op het aantreffen van een rijk bodemarchief en vanwege de mogelijkheid die zich voordoet om langs een doorlopend profiel inzicht te krijgen in de archeologische stratigrafie dient de ontgraving van het hele tracé begeleid te worden op locaties waar dieper dan de al bestaande stadsverwarmingssleuf gegraven zal gaan worden. Uitgangspunt voor de ontgraving is een diepte van 1,5 m –mv. De leidingsleuf zal tot 60 cm diep 2,2 m breed zijn en daaronder 1,6 m breed. In de bijlagen 2a/2b en 3 is te zien dat het leidingtracé op diverse locaties samenvalt met de ligging van de stadsmuur, een muurtoren, de stadswal en mogelijk de Maliepoort, die deel uitmaken van het Rijksmonument. Bij het aantreffen van muurwerk van de stadsmuur, eventuele muurtorens en de Maliepoort dient het muurwerk intact te blijven. Indien dit problemen zou opleveren ten aanzien van de diepteligging van de leidingen, dan dient overlegd te worden met de bevoegde overheid over de mogelijkheden voor het verwijderen van muurwerk. De complextypen op de bolwerken (opstellen e.d.) zullen vermoedelijk niet in het zicht gaan komen.

De relevante profielen (dus niet cunetzand) en alle archeologische resten die binnen de ontgraving tevoorschijn komen, zullen worden gedocumenteerd. Vondsten die antwoord kunnen geven op de onderzoeksvragen dienen integraal te worden verzameld. In de sleuf wordt een vlak aangelegd op het eerst zichtbare sporenniveau. Indien verdiept (en opgegraven) moet worden tot een volgend vlak, dan zullen eerst de sporen van het bovenste vlak afgewerkt worden. Er zal worden opgegraven tot maximaal de benodigde verstoringsdiepte (ca. 1,5 m –mv). De dikte/fasering/datering van de ophogingspakketten en de diepteligging van de archeologische niveaus en van de natuurlijke ondergrond worden gedocumenteerd. Indien de natuurlijke ondergrond niet in het zicht komt, dan dient dit niveau op een aantal strategische locaties zo mogelijk op een andere manier te worden vastgesteld (bijvoorbeeld de verwachte restgeul ter hoogte van bolwerk Lepelenburg: door middel van een Edelmanboring met diameter van 7 cm of een steekguts van 3 cm).

6.2 Methoden en technieken

De civieltechnisch aannemer dient de nieuwe leidingsleuf aan te leggen met behulp van een graafmachine met gladde bak (ca. 2 m breed). Rekening dient te worden gehouden met de aanleg van meerdere vlakken. De vlakken worden aangelegd op niveaus waarop muurwerk, vloeren en andere structuren of verschijnselen aan het licht komen. Als muurwerk of andere grote structuren aanwezig zijn in het vlak, dan wordt niet verder verdiept. Na het afwerken van de sporen op het hogere niveau dan wordt doorverdiept naar een dieper niveau, maar maximaal tot de benodigde aanlegdiepte van de leidingsleuf. Bij de aanleg van de vlakken wordt systematisch en vlakdekkend gebruik gemaakt van een metaaldetector voor het opsporen van metalen voorwerpen. Indien metaalvondsten tevoorschijn komen, dan ook de profielen detecteren. Bij de aanleg van de vlakken wordt vondstmateriaal per spoor verzameld. Indien deze niet herkenbaar zijn, dan wordt vondstmateriaal in vakken van maximaal 4 x 5 m per stratigrafische eenheid verzameld.¹⁷ Alle vlakken, coupes en profielen kunnen zowel digitaal als analoog worden getekend. Bij complex muurwerk en complexe stratigrafie mag analoog getekend worden. Bij analoge tekeningen worden alle vlakken, coupes en profielen gedocumenteerd op schaal 1:20.

Alle vlakken, coupes en profielen worden gefotografeerd. Van de vlakken en het maaiveld dienen NAP-hoogtes genomen te worden. Muurwerk wordt in detail bouwhistorisch gedocumenteerd op schaal 1:20 en zo mogelijk wordt de insteek van het muurwerk daarin meegenomen en op vondsten gecontroleerd. Van het muurwerk worden relevante aanzichten gedocumenteerd indien sprake is van faseringen. Van muurwerk worden van de bovenzijde, onderzijde en versnijdingen NAP-hoogten genomen, bij voorkeur op twee punten, zodat het

¹⁷ De selectieprocedure voor het verzamelen van vondstmateriaal tijdens het veldwerk is omschreven in specificatie PS06 van de KNA.

verloop van de muur vastgelegd kan worden. De baksteenformaten, het metselverband en het soort metselspecie worden gedocumenteerd. Tot slot worden, indien mogelijk, 5- of 10-lagenmaten van het muurwerk genomen. Van alle aangetroffen muurresten worden minimaal de volgende gegevens gedocumenteerd:

- muurdikte en opbouw van de fundering, ook afwijkingen hierin vastleggen
- gebruikte materialen (steensoort, mortel), primair gebruik of secundair gebruik
- metselverband
- afwerking en bewerking van steen en voegwerk.
- baksteenformaat (per onderscheiden onderdeel tenminste 10 strekken, 10 koppen en 10 diktes)
- 10- of 5-lagenmaat
- aansluitingen van vloeren/ maaiveld, inclusief resten van vloeraansluitingen, tegels, plinten, etc.
- relatie met aangrenzend muurwerk (in verband, koude aansluiting, vertanding, etc.)
- eventuele vertandingen in het metselwerk
- alle bouwsporen
- inmeten x,y,z

Profielen/kolomopnames worden gefotografeerd en getekend (schaal 1:20). Profielen worden alleen gedocumenteerd als dat veilig mogelijk is en bij het in het zicht komen van relevante archeologische stratigrafie (= archeologisch relevante ophooglagen): elke 25 m een kolom van ca. 2 m breed bij eenvormige profielen, of op kleinere afstanden indien de stratigrafie op korte afstand duidelijk verandert. Vondsten worden per laag verzameld voor de datering en typering van het desbetreffende complextype. Het gebruikte meetsysteem zal worden gekoppeld aan het landelijke coördinatenstelsel (in RD).

De leidingsleuf dient zo te worden aangelegd dat de veiligheid van alle in het veld aanwezige werknemers niet in het geding komt. Bij een diepe sleuf moet om de 0,5 meter de putwand naar binnen verspringen of de putwand schuin (45°) worden aangelegd. De opdrachtgever heeft aangegeven dat de put van 0 tot 60 cm 2,2 m breed zal zijn en daaronder 1,6 m breed zal zijn.

Bij het eventueel gebruik van bekisting dient eerst gelegenheid te worden gegeven om van de bovenste delen archeologische resten of profielen te documenteren. Het veldwerk wordt uitgevoerd conform KNA 4.1.¹⁸

6.3 Omgang met kwetsbaar vondstmateriaal

Het is belangrijk om vondsten al tijdens het veldwerk zodanig te behandelen, dat behoud op de lange termijn van al het vondstmateriaal, dus ook monsters, te waarborgen is. Specificatie OS11 beschrijft per materiaalcategorie hoe dit het beste gelicht, verpakt, gestabiliseerd en geconserveerd kan worden. Raadpleeg ook de KNA-leidraad '*Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal*'.¹⁹ Deze leidraad is te bestellen via de website van de SIKB: www.sikb.nl.

6.4 Structuren en grondsporen

Sporen worden alleen gecoupeerd, getekend en gefotografeerd voor zover dit nodig is om de vraagstellingen te beantwoorden. Alle relevante sporen worden afgewerkt, met name als op de betreffende plaatsen wordt verdiept naar een volgend vlak. Bij het couperen worden vondsten per spoor en per vulling verzameld om op deze wijze de depositionele en post-depositionele processen in kaart te brengen. Relevante sporen of profielen dienen te worden bemonsterd om aard, datering en fasering te kunnen bepalen.

Gesloten contexten zoals waterputten en beerputten worden indien mogelijk binnen de sleuf gecoupeerd en afgewerkt, hoewel dat in de praktijk lastig zal zijn. Mocht dat niet kunnen, dan dient te worden overlegd met de bevoegde overheid en opdrachtgever over de mogelijkheden om de sleuf lokaal te verbreden om dat mogelijk te maken. Bij diepe grondsporen, zoals waterkuilen en -putten wordt de diepte tenminste vastgesteld met een (guts) boor en eventueel van daaruit per vullingslaag bemonsterd (als dat mogelijk is).

¹⁸ CCvD 2018.

¹⁹ Huisman 2006.

Alle sporen behorende tot een structuur worden gecoupeerd en bemonsterd. Greppelstructuren worden zoveel mogelijk in het profiel gedocumenteerd en bemonsterd. Muurwerk wordt bouwhistorisch gedocumenteerd. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan de baksteenformaten, aard mortel, fasering en funderingstechnieken van het muurwerk. Het muurwerk mag niet worden verwijderd vanwege de rijksmonumentale status. Indien dat onvermijdelijk is, dan dient eerst overlegd te worden met en tussen de bevoegde overheid en opdrachtgever. Van houten brugconstructies en beschoeiingen worden in het veld geschikte houten palen geselecteerd voor dendrochronologisch onderzoek.

6.5 Aardwetenschappelijk onderzoek

Tijdens het onderzoek wordt alleen fysisch-geografisch onderzoek verricht naar de bodemkundige opbouw van het terrein, indien natuurlijke lagen in de te graven leidingsleuf zichtbaar zijn. Indien sprake is van een begraven maaiveld onder de kunstmatige ophogingen van de bolwerken, dan dient de begraven A-horizont bemonsterd te worden met een pollenbak en dient er aandacht te zijn voor vondstmateriaal of (bij het ontbreken daarvan) voor een macrorestenmonster ten behoeve van ¹⁴C-onderzoek en de reconstructie van het landgebruik voorafgaande aan de ophoging van het bolwerk.

Daarnaast moet inzicht worden verkregen in de stratigrafische ontwikkeling van het perceel/de bebouwing. Langs de sleuf zal een lengteprofiel worden bestudeerd en geïnterpreteerd. De profielen worden gefotografeerd en indien ze relevante informatie bevatten in hun geheel getekend. Bij eenvoudige (gelijkaardige) profielen kan worden volstaan met het documenteren van kolomopnames aan het begin en einde van de sleuf en daarnaast om de 25 meter. De interpretatie van de profielen gebeurt door een KNA-archeoloog, eventueel in samenspraak met een fysisch-geograaf. Bij het aantreffen van natuurlijke rivierafzettingen dient echter een fysisch-geograaf de lithologie te interpreteren.

6.6 Anorganische artefacten

Het vondstmateriaal wordt verzameld volgens specificatie PS06. Bijzondere vondsten worden *in situ* gefotografeerd. Eventuele anorganische artefacten worden geborgen volgens specificatie OS11 en de KNA-leidraden *Veldhandleiding Archeologie*²⁰, *Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal*²¹ en *Anorganisch materiaal*.²² Bij kwetsbaar vondstmateriaal kan advies bij een specialist worden ingewonnen. In aanvulling hierop geldt:

Thema industriële/ambachtelijke productie

Materialen die antwoord kunnen geven op de onderzoeksvragen voor het thema industriële/ambachtelijke productie (bv. Suikerhuisterrein, stadstimmerhuis) dienen systematisch gekarteerd, verzameld en bemonsterd te worden. Met systematisch verzamelen wordt bedoeld integraal per spoor en spoorvulling verzamelen (bv. in *big bags*) en/of zo nodig vaksgewijs/vullingslaagsgewijs zeven. Het gaat dan specifiek om vondsten die verband (kunnen) houden met ambachtelijke productie, zoals grondstoffen, gereedschap, smeltkroezen, gietmallen en productieafval (metaalslakken, misbaksels etc.).

Hetzelfde geldt voor (mogelijk) geassocieerde structuren (fragmenten van) ovens en beer- of waterputten. Het heeft de voorkeur de leidingsleuf ter hoogte van een ovenlocatie, beer- of waterput te verbreden, zodat een dergelijke structuur in samenhang kan worden gedocumenteerd en bemonsterd. Dit dient alsdan in overleg met de bevoegde overheid en opdrachtgever te gebeuren.

6.7 Organische artefacten

Het vondstmateriaal wordt verzameld volgens specificatie PS06. Bijzondere vondsten worden *in situ* gefotografeerd. Eventuele organische artefacten worden geborgen volgens specificatie OS11 en de KNA-leidraden *Veldhandleiding Archeologie* en *Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal*.²³ Bij kwetsbaar vondstmateriaal kan advies bij een specialist worden

²⁰ Carmiggelt & Schulten 2002.

²¹ Huisman 2006.

²² Bloo *et al.* 2017.

²³ Carmiggelt & Schulten 2002; Huisman 2006.

ingewonnen. Artefacten van organisch materiaal worden na het verzamelen zodanig verpakt dat geen achteruitgang plaatsvindt, dat wil zeggen: afgesloten van lucht en zonder kans op uitdroging.

6.8 Archeozoologische, archeobotanische en fysisch-antropologische resten

Uit relevante sporen (met name gesloten contexten) dienen monsters te worden genomen ter beantwoording van de onderzoeksvragen. Diepe sporen en sporen die onder de grondwaterstand zijn bewaard, worden bemonsterd wanneer dit noodzakelijk is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Indien vegetatieniveaus aanwezig blijken te zijn, dienen hieruit (indien relevant) pollenmonsters genomen te worden voor de waardering van de vindplaats.

Thema industriële/ambachtelijke productie

Indien op het Suikerhuisterrein of daarbuiten sprake is van accumulatie van mogelijk organische grondstoffen/macroresten in specifiek 'industriële' sporen of structuren, dan dienen die bemonsterd te worden met het oog op de reconstructie van het suikerraffinage-proces.

Eventuele archeozoologische en -botanische resten worden verzameld volgens specificatie PS06. De resten worden geborgen en bemonsterd volgens specificatie OS11 en de KNA-leidraden *Archeozoölogie*, *Archeobotanie*, *Veldhandleiding Archeologie* en *Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal*.²⁴ Bij kwetsbaar vondstmateriaal kan advies bij een specialist worden ingewonnen.

Menselijke resten die in anatomisch verband liggen, worden in eerste instantie met rust gelaten. De opdrachtgever en de bevoegde overheid worden direct op de hoogte gebracht. In onderling overleg wordt bepaald hoe er omgegaan dient te worden met deze resten. Bij het besluit tot berging wordt altijd een fysisch-antropoloog ingeschakeld bij het onderzoek. Indien het aannemelijk is dat het om recente menselijke resten gaat, wordt de politie op de hoogte gebracht en mag niet worden geborgen (forensisch onderzoek).

6.9 Overige resten

Eventuele overige resten, zoals micromorfologische resten, fosfaat, diatomeeën of mijten, worden geborgen en bemonsterd volgens specificatie OS11 en de KNA-leidraden *Archeozoölogie*, *Veldhandleiding Archeologie* en *Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal*.²⁵ Indien gewenst kan advies bij een specialist worden ingewonnen. Het onderzoek van overige resten wordt alleen ingezet wanneer dit noodzakelijk is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen.

6.10 Dateringstechnieken

Voor het dateren van een eventuele vindplaats kunnen de volgende dateringstechnieken worden ingezet: ¹⁴C-analyse, dendrochronologie en OSL. Deze dateringstechnieken worden alleen ingezet wanneer dit noodzakelijk is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Monsternamen gebeuren volgens specificatie OS11 de KNA-leidraden *Archeobotanie*, *Veldhandleiding Archeologie* en *Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal*.²⁶ Indien gewenst kan advies bij een specialist worden ingewonnen. Met name (eiken)houten palen en verkoolde zaden van terrestrische planten uit gesloten contexten zijn hiervoor geschikt.

6.11 Beperkingen

Voor zover bekend zijn er geen beperkingen bij het uitvoeren van het veldwerk. In binnenstedelijke contexten dient echter met een 'basisvervuiling' van lood, zink en PAKS rekening te worden gehouden. Mochten de schuilloopgraven uit 1939-1945 tevoorschijn komen, dan bestaat een kleine kans op achtergelaten of gedumpte wapens en munitie. Verwacht wordt echter dat deze vanwege de ligging in de stad schoongemaakt zullen zijn, alvorens ze dicht te gooien.

²⁴ Lauwerier 2011; Kooistra & Brinkkemper 2016; Carmiggelt & Schulten 2002; Huisman 2006.

²⁵ Lauwerier 2011; Carmiggelt & Schulten 2002; Huisman 2006.

²⁶ Kooistra & Brinkkemper 2016; Carmiggelt & Schulten 2002; Huisman 2006.

HOOFDSTUK 7 UITWERKING

7.1 Structuren, grondsporen, vondstspreidingen

De uitwerking van grondsporen en structuren is standaard en zal niet verder gaan dan nodig is voor het maken van een basisrapportage volgens de KNA (VS05). Sporen en structuren worden beschreven voor zover dit nodig is ter bepaling van de aard (het complextype) en de datering van de vindplaats(en). Alle sporen en structuren worden afgebeeld op een duidelijke en leesbare allesporenkaart. Op deze kaart worden ook verstoorde delen van het onderzoeksgebied aangegeven. Daarnaast wordt per periode en/of fase een overzichtskaart gemaakt van alle sporen en structuren.

7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens

In het rapport dient, desgewenst door een fysisch geograaf, een paragraaf geschreven te worden over de landschappelijke context, geologie en bodemopbouw van het onderzoeksgebied. Deze beschrijving is (mede) gebaseerd op de onderzoeksresultaten. De paragraaf maakt integraal deel uit van het rapport.

7.3 Anorganische artefacten

De uitwerking van anorganische artefacten zal niet verder gaan dan nodig is voor het maken van een basisrapportage. Anorganische artefacten worden gedetermineerd voor de datering van de vindplaats(en) en voor het vaststellen van de aard van de vindplaats. De conservering van anorganische artefacten moet dusdanig zijn dat behoud van deze artefacten gewaarborgd is.

7.4 Organische artefacten

De uitwerking van organische artefacten zal niet verder gaan dan nodig is voor het maken van een basisrapportage. Organische artefacten worden beschreven voor zover dit nodig is ter bepaling van de datering van de vindplaats(en). De conservering van organische artefacten moet dusdanig zijn dat behoud van deze artefacten gewaarborgd is.

7.5 Archeozoologische, archeobotanische en fysisch-antropologische resten

Archeobotanische monsters dienen in eerste instantie te worden gewaardeerd ter waardering (conservering) van de vindplaats(en). Vervolgens wordt (indien zinvol) een selectie geanalyseerd. Aandachtspunten daarbij zijn onder meer het reconstrueren van het landschap, het landgebruik en de gewassen die verbouwd werden. Specifiek voor het Suikerhuisterrein is informatie over het proces van de suikerraffinage en de daarvoor gebruikte grondstoffen en de afvalstoffen gewenst (suikerbiet, suikerriet, melasse, ...?). In geval van een begraven maaiveld onder de bolwerkophogingen is informatie over geteelde gewassen en het landgebruik in de 15^e-16^e eeuw gewenst.

De uitwerking hiervan zal, indien nodig, aan specialisten worden uitbesteed. De uitwerking van archeozoologische resten zal niet verder gaan dan nodig is voor het maken van een basisrapportage. Eventuele fysisch-antropologische resten worden volledig uitgewerkt. De conservering van alle resten moet dusdanig zijn dat behoud van deze resten gewaarborgd is.

7.6 Beeldrapportage

In het rapport worden periodekaarten en overzichtsfoto's van structuren opgenomen. Tijdens de uitwerking worden uitwerkingstekeningen, voorwerpfoto's en tekeningen gemaakt voor zover dat nodig is om de vraagstellingen te beantwoorden, de argumentatie te onderbouwen en de advisering te verantwoorden. Voor de interpretatie van de sporen wordt een allesporenkaart op historisch kaartmateriaal geplot en, indien relevant, afgebeeld.

7.7 Overig

Alle specialistische (deel)rapporten maken integraal deel uit van het eindrapport, door het als hoofdstuk of als bijlage in het eindrapport op te nemen.

HOOFDSTUK 8 (DE)SELECTIE EN CONSERVERING

8.1 Selectie materiaal voor uitwerking

Na afloop van het veldwerk selecteert de KNA-archeoloog het materiaal dat uitgewerkt moet worden. Deze selectie wordt beargumenteerd in een evaluatieverslag of in de basisrapportage als er geen evaluatieverslag wordt opgesteld. Indien materiaal niet wordt geselecteerd voor uitwerking, moet dit eveneens beargumenteerd worden in een evaluatieverslag of in de basisrapportage als er geen evaluatieverslag is opgesteld. Een voorstel voor uitwerking van monsters wordt gedaan in een evaluatieverslag.

Omdat het in deze inventariserende fase niet mogelijk is aantallen uit te werken monsters in te schatten, moeten in de offerte stelposten met richtprijzen worden opgenomen voor specialistisch onderzoek.

8.2 Selectie materiaal voor deponering en verwijdering

Alle vondsten en monsters zijn vanaf het moment van vinden eigendom van de gemeente Utrecht (Erfgoedwet art. 5.7). Alle vondsten moeten geconserveerd worden aangeleverd aan het archeologisch depot, zodat er geen noemenswaardige achteruitgang van het materiaal zal plaatsvinden. Monsters worden in overleg met de depothouder aangeleverd.

Na afloop van het veldwerk stelt de KNA-archeoloog, eventueel in samenspraak met een specialist, een selectierapport op waarin hij of zij een voorstel (met motivatie) doet voor te deponeren en te verwijderen vondsten en monsters. Aan de selectie van het te deponeren en te verwijderen vondstmateriaal ligt specificatie PS06 (Protocol 4001 Programma van Eisen) ten grondslag. Het selectierapport wordt altijd ter goedkeuring aan de eigenaar van dit vondstmateriaal (de depothouder) voorgelegd. Dit kan door de betreffende contactpersoon aan te laten sluiten bij een overlegmoment of door het selectierapport per e-mail toe te sturen. Zie hoofdstuk 9.1 voor de contactgegevens van de depothouder.

Tijdsduur reactie: De depothouder heeft maximaal vijftien werkdagen de tijd voor het afhandelen van het selectierapport. Blijft goedkeuring van het selectierapport uit, dan kan het benodigde werk zonder goedkeuring worden voortgezet. Dit geldt uiteraard niet voor het verwijderen van gedeselecteerd materiaal; dit moet dan gewoon aangeleverd worden. Zonder goedkeuring mag dit immers nooit worden verwijderd.

Pas na goedkeuring van het selectierapport door de depothouder/eigenaar kunnen de vondsten en monsters op controleerbare wijze worden verwijderd.

8.3 Selectie materiaal voor conservering

Na afloop van het veldwerk selecteert de KNA-archeoloog het materiaal dat geconserveerd moet worden. Deze selectie wordt beargumenteerd in een evaluatieverslag of in een selectierapport. Indien materiaal niet wordt geselecteerd voor conservering, moet dit eveneens beargumenteerd worden in een selectierapport. De selectierapporten die na afloop van het veldwerk opgesteld worden (hetzij als onderdeel van een evaluatieverslag, hetzij als losse rapporten), worden altijd aan de depothouder ter goedkeuring voorgelegd. Dit kan door de betreffende contactpersoon aan te laten sluiten bij overlegmoment of door het selectierapport per e-mail toe te sturen. Zie paragraaf 9.1 voor de contactgegevens van de depothouder.

In een conserveringsrapport dient vervolgens te worden vastgelegd welke vondsten op welke wijze en met welke middelen zijn geconserveerd. De conserveringsrapporten worden altijd aan de depothouder ter goedkeuring voorgelegd.

Omdat het in deze inventariserende fase niet mogelijk is aantallen te conserveren vondstmateriaal in te schatten, moet in de offerte een stelpost worden opgenomen voor het conserveren van vondsten. De opsteller van de offerte dient hiervoor uit te gaan van 3% van het gehele onderzoek.

HOOFDSTUK 9 DEPONERING

9.1 Eisen betreffende depot

Vondstmateriaal en opgravingsdocumentatie dienen conform de eisen van het Archeologisch Depot gemeente Utrecht binnen twee jaar na afronding van het veldwerk te worden aangeleverd zoals geformuleerd hoofdstuk 6 van het document Richtlijnen voor archeologisch onderzoek in de gemeente Utrecht, versie oktober 2014. Dit document is te downloaden via de website: <https://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/9.digitaaloket/REO/Richtlijnen-archeologisch-onderzoek.pdf>.

Archeologisch depot gemeente Utrecht
Depotbeheerder: dhr. E. van Hagen (030-2863990/06-14636071), e.van.hagen@utrecht.nl.

Depothouder/contactpersoon voor de KNA-richtlijn selectie/deselectie (PS06) en toezenden PvE: mevr. A. Bakker (030-2863990/06-29535409), annette.bakker@utrecht.nl, bij geen gehoor dhr. H. Wynia (06-53738183).

9.2 Te leveren product

Eindproduct is een rapport volgens KNA (VS05) en de projectdocumentatie. Bij het eindproduct hoort een bewijs (af te geven door de ontvangende instantie) van overdracht van vondsten, monsters en documentatie. De definitieve rapportage wordt ter beschikking gesteld aan de opdrachtgever (3 ex.), de bevoegde overheid (digitaal), de RCE (Archis), het depot (1 ex.) en het e-depot.

HOOFDSTUK 10 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN

10.1 Personele randvoorwaarden

De uitvoerder van het archeologisch onderzoek is in het bezit van een opgravingsvergunning of van een geldig certificaat BRL-SIKB 4000 Archeologie met protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek of protocol 4004 Opgraven. Een senior KNA-archeoloog met kennis en ervaring op het gebied van stadskernonderzoek geeft dagelijks leiding aan het archeologisch onderzoek. De graafwerkzaamheden worden uitgevoerd door een kraanmachinist met aantoonbare (archeologische) ervaring op de hier relevante gronden. De kraan is uitgevoerd met een gladde bak.

Voor het uitvoeren van materiaalanalyses, aardwetenschappelijk en bioarcheologisch onderzoek kunnen afhankelijk van de resultaten van het onderzoek specialisten met relevante ervaring worden ingezet. Profielen worden geïnterpreteerd en landschapsreconstructie worden gemaakt door een fysisch-geograaf of een archeoloog met kennis en ervaring in de hier relevante gronden.

10.2 Overlegmomenten

Voor de aanvang van de werkzaamheden dienen in een startoverleg tussen de opdrachtnemer en de opdrachtgever duidelijke afspraken te worden gemaakt over de werkwijze, de toegankelijkheid van het terrein, het vrij zijn van bebouwing van het onderzoeksgebied, eventuele afzettingen, vergunningen en communicatielijnen tijdens het veldwerk. Indien tijdens het veldwerk belangwekkende zaken worden aangetroffen die niet in dit PvE waren voorzien, vindt tussentijds overleg plaats tussen de opdrachtnemer, de opdrachtgever en de bevoegde overheid. Indien verwijdering van muurwerk behorende tot het Rijksmonument onvermijdelijk lijkt, dan dient altijd eerst overlegd te worden met de bevoegde overheid. De deponhouder wordt bij een overleg betrokken bij het aantreffen van bijzondere, onvoorziene en/of onverwachte hoeveelheden van vondsten, monsters en materiaalcategorieën die deponering en conservering van het vondstcomplex significant beïnvloeden. Alle overlegmomenten worden vastgelegd in een document.

10.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie

De bevoegde overheid en de opdrachtgever houden toezicht op de werkzaamheden. Voorafgaand aan het veldwerk wordt, liefst in het veld, overleg gepleegd met de opdrachtgever met betrekking tot praktische zaken van het veldwerk.

Indien substantieel van het PvE afgeweken dient te worden, bijvoorbeeld bij het aantreffen van onverwachte sporen en structuren of indien een geringer deel van het onderzoeksterrein kan worden onderzocht, dan dient hiervoor schriftelijk toestemming verkregen te worden van de opdrachtgever en de bevoegde overheid. Er is pas sprake van meer- of minderwerk wanneer dit door de opdrachtgever schriftelijk is goedgekeurd. Wijzigingen ten opzichte van het PvE is alleen mogelijk met toestemming van de bevoegde overheid.

Wanneer tijdens het veldwerk bijzondere, onvoorziene en/of onverwachte hoeveelheden vondsten, monsters en materiaalcategorieën worden aangetroffen die de deponering en conservering van het vondstcomplex significant beïnvloeden, is overleg nodig tussen de opdrachtgever, de opdrachtnemer, de bevoegde overheid en de eigenaar van het vondstmateriaal (de depothouder). De depothouder geeft hierbij aan of het onvoorziene en/of onverwachte materiaal voor deponering in aanmerking komt.

Na afloop van het veldwerk wordt een evaluatieverslag opgesteld. In het evaluatieverslag wordt opgenomen welke monsters nader gewaardeerd en geanalyseerd dienen te worden en welke voorwerpen in aanmerking komen voor conservering. Zo nodig voorziet het evaluatieverslag in aanvullende onderzoeksvragen (bv. bij het aantreffen van niet-verwachte complextypen). Het evaluatieverslag moet door zowel de opdrachtgever als de bevoegde overheid worden goedgekeurd, waarna de uitwerking van het onderzoek conform de overeengekomen werkwijze en aantallen vondsten/monsters/dateringen in gang zal worden gezet. De uitwerking (zo nodig inclusief specialistisch onderzoek) van de veldgegevens tot een basisrapportage maakt overigens in ieder archeologisch onderzoek integraal deel uit van de vergunningaanvraag.

Het conceptrapport wordt binnen één jaar na goedkeuring van het evaluatierapport verzonden naar de opdrachtgever, die het ter goedkeuring ter beschikking stelt aan de bevoegde overheid. Indien de gestelde termijn niet haalbaar is, zal de opdrachtgever hiervan zo snel mogelijk op de hoogte worden gesteld. Het gebundelde commentaar van opdrachtgever en bevoegde overheid op het conceptrapport wordt zo snel mogelijk door de opdrachtnemer verwerkt in een definitief rapport. Commentaar op het conceptrapport wordt slechts eenmalig verwerkt. Indien commentaar niet wordt verwerkt, moet dit in een document worden beargumenteerd.

10.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen

Voorafgaand aan het veldwerk stelt de opdrachtnemer een Plan van Aanpak op waarin de werkwijze en de planning uiteen worden gezet. De opdrachtgever doet voorafgaande aan het veldwerk een KLIC-melding, in verband met de ligging van kabels en leidingen. De opdrachtnemer meldt het onderzoek uiterlijk vijf dagen voor de start van het veldwerk bij de RCE. Eventuele milieukundige begeleiding, betredingstoestemming, toegankelijkheid, het vrij zijn van bebouwing van het onderzoeksgebied, bereikbaarheid, eventuele afzettingen, afvoer van de grond, vergunningen, vrijwaring van explosieven en verontreiniging en de oplevering van het terrein zijn de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever.

HOOFDSTUK 11 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE

11.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk

Alle wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde PvE worden besproken met de opdrachtgever en de bevoegde overheid. Deze wijzigingen worden vastgelegd in een document. Indien de onderzoeksstrategie moet worden aangepast en er sprake is van meerwerk, dan dient een aanvullende offerte te worden uitgebracht voor de eventuele extra kosten daarvan.

Wijzigingen tijdens het veldwerk als gevolg van bijzondere, onvoorziene en/of onverwachte hoeveelheden vondsten, monsters en materiaalcategorieën die deponering en conservering van het vondstcomplex significant beïnvloeden, worden in overleg met de eigenaar van het vondstmateriaal (de depothouder) vastgesteld. Zo nodig wordt bij excessieve vondsthoeveelheden overgegaan op representatieve bemonstering, in plaats van integraal verzamelen, zulks echter in overleg met de bevoegde overheid en de depothouder. De depothouder geeft aan of het onvoorziene en/of onverwachte materiaal voor deponering in aanmerking komt. Zie paragraaf 9.1 voor de contactgegevens van de depothouder.

Tijdsduur reactie ten aanzien van het wel of niet meenemen van onvoorziene en/of onverwachte (hoeveelheden van) vondsten, monsters en materiaalcategorieën: maximaal twee werkdagen of binnen 48 uur op werkdagen vanaf het moment van aantoonbaar melden/persoonlijk contact met/bij de depothouder (/eigenaar). De uitvoerder van het onderzoek levert daarbij alle relevante informatie op basis waarvan de depothouder/eigenaar een afgewogen beslissing kan nemen.

Bij het uitblijven van een reactie binnen de gestelde termijn mogen de overige partijen beslissen of zij het materiaal wel of niet uit het veld meenemen. Wanneer een reactie van het depot uitblijft, neemt de bevoegde overheid een besluit in overleg met de opdrachtgever. Wanneer ook de bevoegde overheid geen besluit hierover neemt, beslist de opdrachtgever. Wanneer de opdrachtgever geen opdracht geeft om het materiaal mee te nemen, dan mag de uitvoerder van het onderzoek zelf beslissen, met het risico ook zelf de (meer)kosten te moeten dragen. Wanneer tijdig wordt gereageerd door de depothouder (/eigenaar vondsten) en een overleg gepland wordt tussen de depothouder (/eigenaar vondsten), de bevoegde overheid en de opdrachtgever, dan geldt er een termijn van zes weken voor dit overleg en de daaruit voortvloeiende besluitvorming met betrekking tot het wel/niet deponeren (en conserveren) van de onverwachte/ onvoorziene vondsten. Deze besluitvorming is leidend voor de vervolgstappen die ten aanzien van het vondstmateriaal genomen worden.

11.2 Belangrijke wijzigingen

Onderstaande belangrijke wijzigingen worden vastgelegd in een document en te allen tijde aantoonbaar voorgelegd aan alle betrokken partijen:

- Kwalitatieve afwijking van de archeologische verwachting of het complextype;
- Significante kwantitatieve afwijkingen van verwachte vondsten en monsters (hoeveelheid, soorten materialen, soorten voorwerpen, type conservering);
- Wijzigingen van de gehanteerde onderzoeksmethode, zoals een wijziging in het puttenplan of in de in dit PvE geformuleerde onderzoeksstrategie;
- Wijzigingen van de fysieke en/of technische omstandigheden;
- Vastleggen overleg- en evaluatiemomenten;
- Wijzigingen die (de)selectie en/of conservering van vondsten en monsters beïnvloeden.

Alle overige wijzigingen of maatregelen worden vastgelegd in het dagrapport.

11.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk

Na afloop van het veldwerk wordt in overleg tussen de opdrachtgever, de bevoegde overheid en de depothouder besloten welke vondsten en monsters in aanmerking komen voor nadere uitwerking en conservering. Hiertoe wordt door de opdrachtnemer een evaluatieverslag opgesteld met daarin de voorstellen voor aantallen en aard van het specialistisch onderzoek en voorzien van een begroting voor de opdrachtgever. Wijzigingen in het PvE worden eveneens in een evaluatieverslag gemotiveerd.

Alle wijzigingen die de deponering en conservering van het vondstcomplex significant beïnvloeden, worden in overleg met de eigenaar van het vondstmateriaal (de depothouder) vastgesteld. Zie paragraaf 9.1 voor de contactgegevens van de depothouder.

Tijdsduur reactie: er geldt een termijn van vijftien dagen voor het afhandelen van het selectierapport. Blijft goedkeuring van het selectierapport uit, dan kan het benodigde werk zonder goedkeuring worden voortgezet. Dit geldt uiteraard niet voor het verwijderen van

gedeselecteerd materiaal; dit moet dan gewoon aangeleverd worden. Zonder goedkeuring mag dit immers nooit worden verwijderd.

11.4 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering

Alle wijzigingen die de deponering en conservering van het vondstcomplex significant beïnvloeden, worden in overleg met de eigenaar van het vondstmateriaal (de depothouder) vastgesteld en dienen schriftelijk aan de opdrachtgever te worden meegedeeld. Zie paragraaf 9.1 voor de contactgegevens van de depothouder.

Tijdsduur reactie: er geldt een termijn van vijftien dagen voor het afhandelen van het selectierapport. Blijft goedkeuring van het selectierapport uit, dan kan het benodigde werk zonder goedkeuring worden voortgezet. Dit geldt uiteraard niet voor het verwijderen van gedeselecteerd materiaal; dit moet dan gewoon aangeleverd worden. Zonder goedkeuring mag dit immers nooit worden verwijderd.

LITERATUUR EN BIJLAGEN

Literatuur

Bakker, A.M., 2003a. Lepelenburg/Bruntenhof. *Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2002-2003*, 165.

Bakker, A.M., 2003b. Lucasbolwerk. *Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2002-2003*, 165-168.

Bakker, A.M., 2003c: Overige opgravingen. *Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2002-2003*, 180.

Bloo, S.B.C., E. Drenth, R.A. Houkes & A. Verbaas 2017: *KNA-Leidraden Anorganisch materiaal. Deel A: Algemene informatie, versie 1.1*, SIKB Gouda.

Bruin, M.W.J. de, Lepelenburg en Bruntenhof 3-4, *Maandblad Oud-Utrecht* 61-5, 73-81.

Burgers, J.W.J. 1989. Het huis Lepelenburg, *Maandblad Oud-Utrecht* 61-2, 37-41.

Carmiggelt, A. & P.J.W.M. Schulten 2002: *Veldhandleiding archeologie. Archeologie leidraad 1*, College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), Zoetermeer.

Centraal College van Deskundigen (CCvD), 2018: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) Landbodems, versie 4.1*, SIKB Gouda.

Dielemans, L., 2017: Lucasbolwerk. LUC04: *Archeologische begeleiding op het terrein van de Stadsschouwburg van Utrecht*, Utrecht (Basisrapportage Archeologie 137).

Dinter, M. van, 2010: *Settlement and land use on crevasse splay deposits. Geoarchaeological research in the Rhine-Meuse Delta, the Netherlands*, Utrecht (proefschrift Universiteit Utrecht).

Groot, H.L. de (auteur niet zeker!), 1973: Lepelenburg. *Archeologische en bouwhistorische Kroniek van de Gemeente Utrecht over 1972-1973*, 142.

Groot, H.L. de, 1999. Lepelenburg. *Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 1998-1999*, 114-117.

Huisman, D.J., 2006: *Eerste Hulp bij Kwetsbaar Vondstmateriaal*, SIKB Gouda (KNA Leidraad 1).

Kamp, J. van der, 2017: Utrecht, Lepelenburg (projectcode LEP03). Archeologische noodwaarneming op woensdag 28 juni 2017 (intern verslag Gemeente Utrecht).

Kipp, A.F.E., 1988. Lepelenburg 1. *Archeologische en bouwhistorische Kroniek van de Gemeente Utrecht over 1987*, 180-182.

Kooistra L.I., & O. Brinkkemper 2016: *KNA Leidraad Archeobotanie. Archeologie en resten van planten*, SIKB Gouda.

Lauwerier, R.C.G.M., 2011: *KNA Leidraad Archeozoölogie*, SIKB Gouda.

Mark, R.M. van der, 2001. Lucasbolwerk, *Archeologische Kroniek van de Provincie Utrecht 2000-2001*, 164-167.

Nales, T., 2016: Utrecht, *Afvalcontainers (OCAP), Gemeente Utrecht. Archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (IVO; verkennende en karterende fase)*, Utrecht (Transect-rapport 904).

Kaarten

Cartografisch materiaal gedownload via de Beeldbank van het Utrechts Archief

Websites

<https://hetutrechtsarchief.nl/beeldmateriaal/>

Bijlagen

Bijlage 1: Locatiekaart onderzoeksgebied.

Bijlagen 2a en 2b: Onderzoeksgebied (met de proefsleuven van de gemeente Utrecht op bolwerk Lepelenburg), geprojecteerd op een kaart van de stadsverdedigingswerken rond 1821-1822.

Bijlage 3: Onderzoeksgebied geprojecteerd op kadastraal minuutplan.

Bijlage 4: Overzicht te raadplegen specialisten/specialismen

Bijlage 5: Ontwerpplan tracé stadsverwarmingsbuizen

Bijlage 4 Overzicht te raadplegen specialisten/specialismen

* Indien gewenst en naar inzicht van de projectleider kan een specialist al tijdens het veldwerk worden geraadpleegd bij het aantreffen van bijzondere vondsten, vondstconcentraties of structuren.

** De projectleider kan naar eigen inzicht tijdens de evaluatiefase een specialist raadplegen voor de uitwerking van de verzamelde vondstcategorieën en/of de genomen monsters.

Vondstcategorie	raadplegen bij PvA	raadplegen bij veldwerk	raadplegen bij evaluatie
Aardewerk	nee	ja*	ja**
Bouwmateriaal	nee	ja*	ja**
Metaal (ferro)	nee	ja*	ja**
Metaal (non-ferro)	nee	ja*	ja**
Slakmateriaal	nee	ja*	ja**
Vuursteen	nee	ja*	ja**
Overig natuursteen	nee	ja*	ja**
Glas	nee	ja*	ja**
Menselijk botmateriaal onverbrand	nee	ja*	ja**
Menselijk botmateriaal verbrand	nee	ja*	ja**
Dierlijk botmateriaal onverbrand	nee	ja*	ja**
Dierlijk botmateriaal verbrand	nee	ja*	ja**
Visresten (handverzameld)	nee	ja*	ja**
Schelpen	nee	ja*	ja**
Hout	nee	ja*	ja**
Houtskool(monsters)	nee	ja*	ja**
Textiel	nee	ja*	ja**
Leer	nee	ja*	ja**
Submoderne materialen	nee	ja*	ja**
Monsternamen			
Algemeen biologisch monster (ABM)	nee	ja*	ja**
Algemeen zeefmonster (AZM)	nee	ja*	ja**
Pollen, diatomeeën en andere microfossielen	nee	ja*	ja**
Monsters voor anorganisch chemisch onderzoek	nee	ja*	ja**
Monsters voor micromorfologisch onderzoek	nee	ja*	ja**
Monsters voor luminescentiedatering (OSL)	nee	ja*	ja**
Monsters voor koolstofdatering (¹⁴ C)	nee	ja*	ja**
Vismonsters	nee	ja*	ja**
DNA	nee	ja*	ja**
Dendrochronologisch monster	ja	ja*	ja**

**Plan van Aanpak
Project: A-19.0129**

Utrecht, Stadsverwarmingstracé Lepelenburg-Hieronymusplantsoen-Lucasbolwerk
Onderzoeksmeldingsnummer (Archis): 4696781100
Gemeentelijke projectcode: LEP04

1. Administratieve gegevens
2. Inleiding
  - 2.1 Namenlijst extern
  - 2.2 Namenlijst BAAC
3. Plan van overleg
4. Uitvoeringsplan veldwerkzaamheden
5. Planning en bezetting veldwerk
6. Monsternameplan
7. Specialistisch onderzoek
8. Vergunningen

Bijlagen:

1. V&G-projectplan
2. Checklist projectvoorbereiding
3. Onderzoeksmelding Archis
4. PvE / Wijziging PvE
5. Offerte en (ver)gunningen
6. KLIC-meldingen: nvt (via opdrachtgever)

Opsteller Plan van Aanpak:

Paraaf:

Datum: 18 april 2019 (v2)

Gecontroleerd door (senior KNA-archeoloog):

Paraaf:

Datum:

Gecontroleerd op eerste veldwerkdag door (KNA-archeoloog Ma):

Paraaf:

Datum:

NB: Wanneer onderdelen voldoende zijn uitgewerkt in offerte of PvE wordt verwezen naar offerte of PvE

1 Administratieve gegevens

Registratienummers/codes

- Onderzoeksmeldingsnummer (conform artikel 5.6 van de Erfgoedwet): 4696781100 (Kopie Archismelding is bijgevoegd)
- Onderzoeknummer gemeente Utrecht: LEP 04
- CAA-nummer: zie PvE
- CMA-nummer: zie PvE

Type onderzoek

- Opgraving (variant archeologische begeleiding)

Locatie onderzoeksgebied

- Provincie: Utrecht
- Gemeente: Utrecht
- Plaats: Utrecht
- Toponiem: Stadsverwarmingstracé Lepelenburg-Hieronymusplantsoen-Lucasbolwerk
- Bladnummer topokaart: zie PvE
- Coördinaten (RD in meters)
  - Noordwesthoek: x: 137240 / y: 455671
  - Noordoosthoek: x: 137214 / y: 455687
  - Zuidoosthoek: x: 137154 / y: 456060
  - Zuidwesthoek: x: 137162 / y: 456065

Verwachte archeologische perioden

Zie PvE: late middeleeuwen tot nieuwe tijd (tot slechten vestingwerken en demping grachten rond 1830-1870)

Complextype

Zie PvE: binnen de verstoringsdiepte en in het onderzoeksgebied worden met name resten van de stadsmuur (incl. muurtorens), de stadswal, de Maliebrug en gedempte gracht(en) verwacht.

Geomorfologie

Zie PvE: weinig relevant binnen de voorgenomen verstoringsdiepte. Ter hoogte van het bolwerk Lepelenburg is mogelijk een restgeul aanwezig.

Depot

Gemeente Utrecht

Contactpersoon: [REDACTED]

06-[REDACTED]

[REDACTED]@utrecht.nl

(PvE verzonden naar depot op 15-4-2019).

2 Inleiding

Probleemformulering onderzoek

Beschrijving van het te onderzoeken gebied/vindplaats

Zie PvE: het betreft het stadsverwarmingstracé ter hoogte van het rijksmonument met stadsmuur, muurtorens, Maliepoort, Maliebrug, bolwerkgracht en stadsbuitengracht.

Onderzoeksdoel en vraagstelling

Zie PvE: het documenteren (en eventueel bergen) van archeologische resten die in het zicht komen tijdens de civieltechnische ontgraving van het stadsverwarmingstracé.

2.1 Namenlijst extern

Alle wijzigingen die zich tijdens het veldwerk voordoen, worden vermeld in de dagrapporten.

Opdrachtgever

Naam:	Van den Heuvel
Adres:	Bezoekadres: Kazernedok 1 te Nieuwegein
	Postadres: Postbus 31, 5384 ZG Heesch
Contactpersoon:	██████████
Telefoon:	030-6067744
Mobiel:	06-██████████
E-mail:	██████████@heuvelheesch.nl

Bevoegde Overheid

Naam:	Gemeente Utrecht
Adres:	Koploperstraat 52-54 3534 BH Utrecht
Contactpersoon:	██
Telefoon:	030-██████████
Mobiel:	06-██████████
E-mail:	██████████@utrecht.nl / bij afwezigheid: ██████████@utrecht.nl

Aannemers

Graafmachine

Naam bedrijf:	via Van den Heuvel
Telefoon algemeen:	030 – 6067744
Contactpersoon:	Uitvoerder: ██████████
Mobiel:	06-██████████

Voorzieningen

Naam:	via Van den Heuvel
Telefoon algemeen:	

Landmeters

Naam:	N.v.t., eigen gps
-------	-------------------

2.2 Namenlijst BAAC

Het veldteam bestaat uit een projectleider en een of meerdere projectmedewerkers. Voorafgaand aan het veldwerk stellen we in de kick-offmeeting vast wie welke taken uitvoert, zoals het tekenwerk, het databeheer en het maken van dagelijkse back-ups. Alle wijzigingen die zich tijdens het veldwerk voordoen, worden vermeld in de dagrapporten. De projectbegeleider coördineert het werk vanuit kantoor en onderhoudt in principe het contact met de opdrachtgever.

Projectleider

Naam:	██████████
Telefoon:	06-██████████
Nummer beroepsregister:	██████████
Acterschap:	Senior KNA-archeoloog
Certificaten:	VCA-VOL
Medische keuring:	ja
Vervangend projectleider	██████████

Projectbegeleider

Naam:	██████████
Telefoon:	06-██████████
Nummer beroepsregister:	██████████
Acterschap:	Senior specialist fysische geografie, Senior KNA-prospecteur, KNA-specialist materialen
Certificaten:	VCA-VOL
Medische keuring:	nee

Projectmedewerker 1

Naam:	██████████
Telefoon:	06-██████████
Nummer beroepsregister:	██████████
Acterschap:	KNA-archeoloog
Certificaten:	VCA-basis, Basiskennis OCE
Medische keuring:	ja

3 Plan van overleg

Voorbereiding

Voorafgaand aan het veldwerk wordt meerdere keren telefonisch met de opdrachtgever overlegd over planning, logistiek etc. Alleen wanneer dit in het PvE is opgenomen of op verzoek van de opdrachtgever vindt plenair overleg plaats.

Veldwerk

Tijdens het veldwerk houdt de projectbegeleider de opdrachtgever regelmatig op de hoogte van de voortgang. Bij onverwachte zaken wordt contact opgenomen met de opdrachtgever. Indien nodig neemt de opdrachtgever contact op met de bevoegde overheid. Op verzoek van de opdrachtgever kan BAAC ook zelf contact opnemen met de bevoegde overheid. Alleen wanneer dit in het PvE is opgenomen of op verzoek van de opdrachtgever vindt plenair overleg plaats.

Uitwerking

Na levering van het evaluatierapport vindt telefonisch overleg plaats met de opdrachtgever.

Tijdens de uitwerking houdt de projectbegeleider de opdrachtgever op de hoogte van de voortgang van de uitwerking. Op verzoek van opdrachtgever, BAAC of wanneer dit is opgenomen in het PvE kan ook plenair overleg plaatsvinden, al dan niet in aanwezigheid van de bevoegde overheid.

4 Uitvoeringsplan veldwerkzaamheden

Opgraven (variant archeologische begeleiding):

Het veldwerk wordt uitgevoerd conform *Veldhandleiding Archeologie, Leidraad 1*, Zoetermeer, 2002, de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), dit Plan van Aanpak en het Programma van Eisen, zoals is goedgekeurd op 1-4-2019 (PvE). Van het uitvoeringsplan kan naar inzicht van de projectleider in detail worden afgeweken, zolang de in het PvE omschreven strategie, de te hanteren onderzoeksmethode en het beoogde resultaat niet in het geding komen.

De opgraving (variant archeologische begeleiding) heeft betrekking op een al bestaand stadsverwarmingstracé en enkele delen waar nieuwe ontgravingen gepland zijn. Om te voorkomen dat onzinnig werk zal worden gedaan, worden de volgende concrete werkafspraken voorgesteld (te accorderen door bevoegde overheid en te bevestigen bij start van het onderzoek):

1. Bij het opbreken van bestaande wegverhardingen en verwijderen van recente bestrating zal geen archeoloog worden ingezet.
2. Bij het ontgraven van cunetzand BOVEN de bestaande stadsverwarmingsleidingen zal geen archeoloog worden ingezet.
3. Bij het rooien van bestaande stadsverwarmingsleidingen zal geen archeoloog worden ingezet, tenzij muurwerk in het zicht komt (zie onder 6).
4. Bij het ontgraven van grachtdempingen (circa 1820-1860) zal wel een archeoloog worden ingezet om de herkomst van specifiek vondstmateriaal te kunnen herleiden en vanwege de kans op het aantreffen van oorspronkelijke grachtvullingen (eis bevoegde overheid). Indien dit weinig sporen of relevante vondsten oplevert, dan kan overlegd worden met de bevoegde overheid om het meest recente deel van de dempingen niet te doen.
5. Bij het ontgraven van nieuwe profielen (= niet in cunetzand, maar wel in puinige ophogingslagen van de stadswal, op de stadsmuur of bolwerken) en bij het ontgraven of voorbereiden van het zandbed voor de nieuwe leidingen (dieper dan de bestaande leidingen) wordt wel een archeoloog ingezet. Profielen en relevante vlakken zullen conform PvE worden gedocumenteerd en waar nodig bemonsterd. Bij sterk op elkaar lijkende profielen worden op strategische locaties kolommen gedocumenteerd, zulks op basis van inzicht van de senior archeoloog ter plaatse.
6. Bij het in het zicht komen en aantreffen van houtwerk (bv. kadebeschoeiingen, brugpalen) en bij muurwerk in profielen of vlakken wordt altijd een archeoloog ingezet. De civieltechnisch aannemer dient dan voldoende tijd voor documentatie te verlenen en zo nodig schaaft BAAC het veldteam dan op, zodat de civieltechnische werkzaamheden kunnen doorgaan. Profielen en relevante vlakken zullen conform PvE worden gedocumenteerd en waar nodig bemonsterd. Muurwerk en houtwerk wordt niet verwijderd voordat overleg is geweest met het bevoegd gezag.
7. Bij alle nieuw te graven profielen of vlakken (= buiten het bestaande stadsverwarmingstracé) wordt bij ontgravingen dieper dan 30 cm -mv wel een archeoloog ingezet. Profielen en relevante vlakken zullen conform PvE worden gedocumenteerd en waar nodig bemonsterd. Het betreft de locaties die zijn aangegeven als 'Detail 1 t/m 5' op de ontwerpkaart.
8. Bij het aantreffen van onverwachte archeologische resten wordt altijd een archeoloog ingezet en wordt de bevoegde overheid geïnformeerd over de te hanteren strategie. De civieltechnisch aannemer dient dan voldoende tijd voor documentatie te verlenen.

Op dit moment zijn op basis van het laatst ontvangen ontwerp (tekening 19.2.012 versie 5.0, dd. 6-2-2019, ontvangen 11-4-2019) de volgende prioriteitszones aan te geven:

1. Stadsmuur en stadswal in het Hieronymusplantsoen: mogelijk ondiep liggend muurwerk van de stadsmuur en muurtorens
2. De nieuwe ontgravingen, aangegeven met 'detail 1 t/m 5' op de ontwerptekening.
3. Omgeving Maliepoort en Maliebrug: mogelijk ondiep liggend muurwerk van de stadsmuur en muurtorens, mogelijke brugpoeren en/of eikenhouten palen van de Maliebrug; beschoeiingswerk nabij de oude bolwerkgracht.

Eventuele beperkingen

- Verhardingen en kabels/leidingen
Bestaande verhardingen worden verwijderd door opdrachtgever. Opdrachtgever verzorgt de KLIC-melding en is verantwoordelijk voor het graafwerk
- Zocherplantsoen
Omdat het Zocherplantsoen is aangewezen als rijksmonument, dient zorgvuldig te worden omgegaan met bestaande bomen. Naar verwachting (BAAC-ervaring bij project Catharijnsingel-Zuid) zullen boomwortels dikker dan 4 cm niet mogen worden doorgraven en is nabij beeldbepalende bomen de inzet van een bomenexpert (bv. firma Copijn) gewenst. De bomen dienen dus als te behouden bomen worden gezien en bij voorkeur wordt buiten de kroonprojectie van bestaande bomen ontgraven. De dikkere wortels daarvan zullen mede in het kader van het voorkomen van windworp en de veiligheid van Zocher-park bezoekers gehandhaafd moeten blijven, tenzij een daartoe gecertificeerd bomenexpert anders adviseert. Volgens informatie van opdrachtgever op 10-4-2018 zouden er na een bezoek ter plaatse geen conflictpunten zijn vastgesteld.

5 Planning en bezetting veldwerk

Planning

Startdatum veldwerk: De start is voorzien op 6-5-2019.

Uiterlijke einddatum veldwerk*: onbekend, afhankelijk van de duur van de civieltechnische begeleiding

Deadline conceptrapport*: onbekend, afhankelijk van de duur van de civieltechnische begeleiding

Deadline definitief rapport: vier weken na ontvangst commentaar concept

* mits geen onvoorziene vondsten worden gedaan of uitbreidingen worden uitgevoerd.

Bezetting veldwerk*

Naam medewerker	Week 19 6-5 t/m 10-5					Week 20 13-5 t/m 17/5				
	ma	di	wo	do	vr	ma	di	wo	do	vr
[REDACTED]	X			X					X	
[REDACTED]	X	X	X		X	X	X	X		X

Naam medewerker	Week 21 en later:				
	Op basis van inzicht en ontwikkelingen in het werk				
	ma	di	wo	do	vr
[REDACTED]	?	?	?	?	?
[REDACTED]	?	?	?	?	?

*Bij grote projecten kan een apart overzicht van de bezetting van het veldwerk worden bijgevoegd. Alle wijzigingen die zich tijdens het veldwerk voordoen, worden vermeld in de dagrapporten.

6 Monsternameplan

Zie PvE voor bemonsteringsstrategie. Monsters worden genomen volgens *Veldhandleiding Archeologie, Leidraad 1*, Zoetermeer, 2002, de vigerende (KNA) en het PvE. Bij het aantreffen van houten palen zal de houtspecialist worden ingeschakeld om de palen ter plaatse te waarderen en bemonsteren.

7 Specialistisch onderzoek

Basisgegevens: zie hoofdstuk 1 Administratieve gegevens

Vraagstelling: zie PvE

Kwantiteit/kwaliteit: zie PvE

Onderzoekstrategie: zie PvE

Aanbevelingen: zie PvE

Literatuur: zie PvE

8 Vergunningen

Vergunningen die van toepassing zijn, zijn als bijlage bijgevoegd.

BAAC Veiligheids- & Gezondheidsplan (V&G-projectplan)

Projectnummer:	A-19.0129
Projectleider:	██████████ (senior KNA-archeoloog)
Opdrachtgever:	Van den Heuvel Kazernedok 1 Nieuwegein
Locatie:	Bolwerk Lepelenburg: Lepelenburg Hieronymusplantsoen: Hieronymusplantsoen Lucasbolwerk: alleen het zuidelijke deel Stadsverwarmingstracé Lepelenburg- Hieronymusplantsoen-Lucasbolwerk Utrecht, gemeente Utrecht
V&G-projectplan opgesteld door:	██████████
Dichtstbijzijnde spoedeisende hulp:	In noodgevallen 112 bellen!
Huisarts:	Huisartsenpost Utrecht Burgemeester Fockema Andreaelaan 60 088-1309670
Ziekenhuis:	Diaconessenziekenhuis SPOED: 112 Anders: 088 250 5000
Datum:	10-4-2019

Alarmkaart

Algemene informatie

Algemeen alarmnummer	112
Naam Projectleider (= BHV'er) op project	██████████
Telefoonnummer Projectleider (= BHV'er)	06-██████████
Telefoonnummer kantoor	073-██████████

Gegevens onderzoekslocatie

Projectnummer	A-19.0129
Projectnaam	Stadsverwarmingtracé Lepelenburg-Lucasbolwerk
Adres	Lepelenburg, Hieronymusplantsoen, Lucasbolwerk (meest zuidelijke deel)
Plaats	Utrecht

Hoe te handelen bij een ongeval:

1. Waarschuw de projectleider of andere BHV'er, de hulpdiensten en kantoor

-De projectleider zorgt dat de locatie veiliggesteld wordt (machines stilzetten of verplaatsen)

2. Zorg voor een duidelijk omschrijving van de plaats en ernst van het ongeval

Vermeld hierbij altijd het volgende:

-Je naam

-Plaats van het ongeval (denk hierbij aan eventuele problemen met bereikbaarheid)

-Aantal gewonden

-Aard van het letsel

3. Zorg voor de gewonden

-De aanwezige BHV'er(s) nemen in principe de zorg voor de gewonde op zich tot de hulpdiensten arriveren

-Laat de gewonde niet alleen

-Zorg dat iemand de hulpdiensten opwacht

-Verplaats de gewonden niet tenzij er nog meer gevaar dreigt

-Zorg dat de gewonde warm blijft

-Zorg dat de gewonde vrij kan ademen (bij bewusteloosheid de stabiele zijligging toepassen)

-De BHV'er kan EHBO verlenen

4. Na afloop van het incident

-Vul direct het meldingsformulier in en zorg dat dit z.s.m. bij de preventiemedewerker terecht komt

-Overleg met de preventiemedewerker of de werkzaamheden op een veilige manier hervat kunnen worden

1 Inleiding

In dit document worden de specifieke Veiligheids- en Gezondheidsrisico's van het project beschreven. Deze risico's zijn gedurende de voorbereiding geïnventariseerd en hieronder weergegeven. Natuurlijk kan het altijd voorkomen dat tijdens het veldwerk aanvullende risico's aan het licht komen. Gebruik hiervoor de formulieren Kick-off en LMRA.

Voor algemeen geldende regels en voorschriften kun je het BAAC Letsel en Ongevallen Preventie (BLOP) boekje nalezen.

2 Soort werk

2.1 Beschrijving werk

Het project bestaat uit de volgende risico's in het werk: ontgraving tot 1 a 1,5 m –mv. Van den Heuvel heeft aangegeven dat de sleuven getrapt zullen worden ontgraven. De sleuven worden bovenin 2,2 m breed en onderin 1,5 m breed. Per halve meter ontgraving zal worden ingesprongen. Opdrachtgever verzorgt de KLIC en is verantwoordelijk voor een goede omgang met kabels en leidingen.

2.2 Bodemverontreiniging

Is bodemonderzoek uitgevoerd?

- ☐ Nee, of niet bekend
- ☒ Ja, geen verontreiniging aangetroffen. Geen werk in verontreinigde grond. Basisklasse verontreiniging (binnenstad: puin, PAKS) op delen van het tracé. Geen asbestverontreiniging. Zie TAUW-milieurapport.
- ☐ Ja, verontreiniging aangetroffen op een deel van het plangebied. Puttenplan om de bekende verontreiniging.
- ☐ Ja, verontreiniging aangetroffen in het plangebied. Werken in verontreinigde bodem.

Indien in verontreinigde grond wordt gewerkt, welke veiligheidsklasse is van toepassing? Te nemen maatregelen als bijlage toegevoegd.

☐ Oranje, niet-vluchtig	☐ Oranje, vluchtig
☐ Rood, niet vluchtig	☐ Rood, vluchtig
☐ Zwart, niet-vluchtig	☐ Zwart, vluchtig

Gebruikte rapporten

nummer	Omschrijving	Datum
R001-1268925RNV-V01-ibs-NL	TAUW-rapport Actualiserend bodemonderzoek (inclusief asbest) Lepelenburg in Utrecht,	14-3-2019
	(NB: incl. bijlage 10: Verkennend bodemonderzoek Hieronymusplantsoen te Utrecht	19-10-2012

2.3 Conventionele Explosieven (CE)

- ☐ Kans op mogelijk voorkomen CE onbekend (zie hieronder)
- ☒ Geen kans op CE (onverdacht gebied, naoorlogs geroerde bodem of vrijgegeven na OCE)

☐ Verhoogde kans op CE (werkzaamheden uitvoeren in samenwerking WSCS-OCE erkend bedrijf)

Op de IKME-kaart voor de Stad Utrecht zijn geen bijzonderheden in het onderzoeksgebied aangegeven. Het gebied heeft volgens die kaart een (nogal brede) archeologische verwachting op kleinere structuren zoals: scheepswrakken in waterbodems, vliegtuigcrashlocaties, zie <http://verliesregister.studiegroeppluchtoorlog.nl>, V1- en V2-crashlocaties, zie <http://www.vergeltungswaffen.nl>, voormalige (nood)begraafplaatsen en veldgraven Loopgraven en geschutopstellingen buiten linies en slagvelden, schuilloopgraven en schuilkelders, opstellingen voor zoeklichten, waarnemingsposten etc., onderduikholen ('verborgen dorpen'), opmars- en deportatieroutes, geallieerde kampementen en dumplocaties.

Uit raadpleging van de voornoemde websites op 15-4-2019 blijkt dat geen crashlocaties van vliegtuigen of V1- of V2-raketten bekend zijn. Op de bolwerken zijn wel loopgraven bekend (zie PvE), maar die lagen vermoedelijk niet in het onderzoeksgebied, maar meer oostelijk en dieper in het park. Uit navraag bij de opdrachtgever op 10-4-2019 (tijdens het startoverleg) zijn geen risicogebieden bekend geworden. Het onderzoeksgebied ligt bovendien ver verwijderd van het Stationsgebied, waarvoor wél een verdenking op OCE is. Voor het onderzoeksgebied zijn dus geen concrete risico's op OCE bekend.

3 Veiligheidsinstructies

Deze worden in de Kick-offmeeting besproken.

4 Veiligheids- en gezondheidsrisico's.

4.1 Veiligheids- en gezondheidsrisico's voortvloeiend uit de omgeving van het plangebied.

1 – Omgeving bouwlocatie / bereikbaarheid

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen
nvt		

2 - Inrichting

Bijzonderheden	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen
Instabiele putten, wanden in cunetzand	bedelving, instorten profielen	sleuf getrapd aanleggen

4.2 Inventarisatie en controle Veiligheids- en gezondheidsrisico's

Risico: Valgevaar	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☒ Putten / sleuven	☐ Afzetting (afzetlint/hekwerk)	Opdrachtgever
☐ Steiger	☐ Opgeruimd houden steiger ☐ Zorgen dat steiger niet glad wordt ☐ Controleren of de steiger is gekeurd	
☐ Ladders	☐ Stabiele en stevige opstelling ☐ Ladder vastzetten bij structureel gebruik	
Vallende voorwerpen	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☒ Kranen	☐ Dragen van helm ☐ Onderlinge communicatie	
☐ Sloopwerk	☐ Dragen van helm ☐ Onderlinge communicatie	

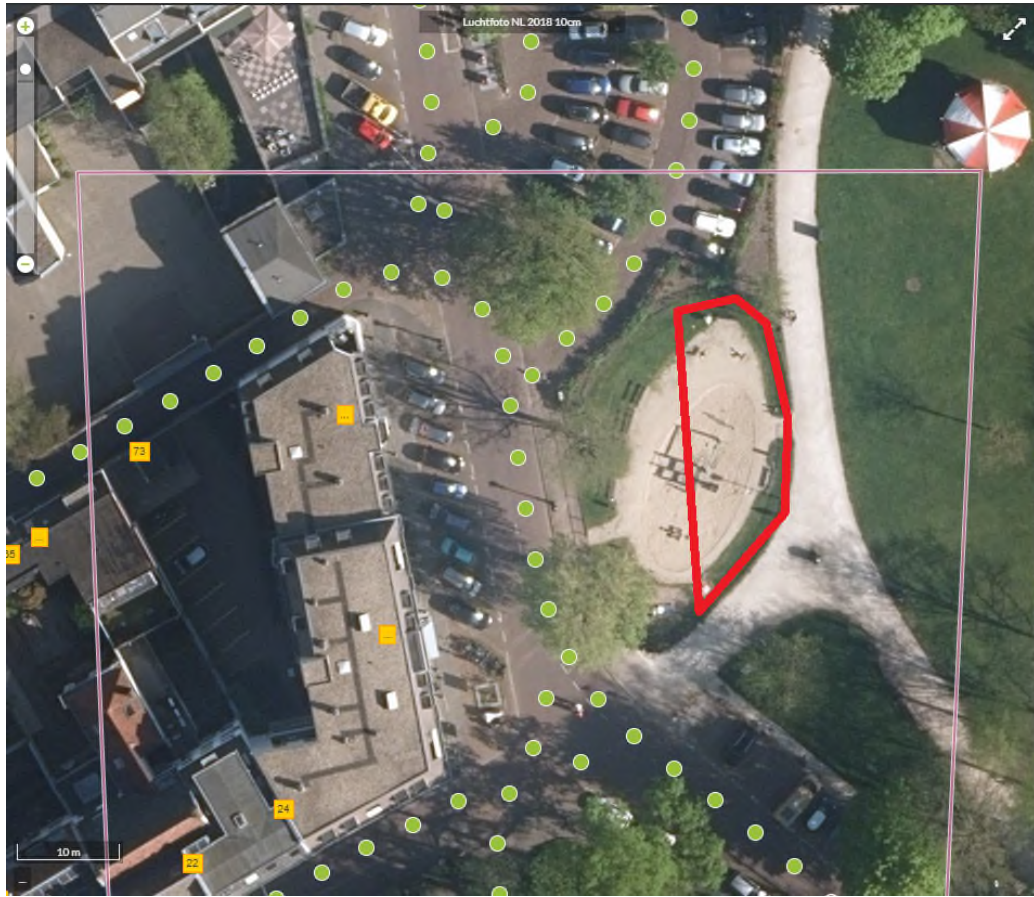
Bedelving	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☒ Grondwerk Putten / sleuven / talud	☒ Ontgraaf onder veilig talud ☒ Geen zwaar materieel aan de rand ☒ Veilige inrichting gronddepot (stort)	Opdrachtgever
Grondwater	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Graven onder grondwaterniveau	☐ Grondwatertrap in verhouding tot geschatte diepte put? ☐ Bronbemaling ☐ Vuilwaterpomp	
Beknelling	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Werken rond groot materieel	☐ Werkinstructie / onderlinge communicatie ☐ Afstand houden tot draaiende delen	
Elektra	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Kabels	☐ Klic-tekeningen opvragen en controleren ☐ Voorsteken	
☐ Elektrisch gereedschap	☐ Gebruik gecontroleerd materiaal ☐ Beveiligingen niet onklaar gemaakt ☐ Informatie over gebruik	
Geluid > 80 dBA	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Zwaar materieel	☐ Gehoorbescherming ☐ Technische/ organisatorische maatregel om blootstelling tot minimum te beperken	
Gevaarlijke stoffen	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Stof	☐ Sproeien ☐ Adembescherming ☐ Stofbril	
☐ Asbest	☐ Afdekken, niet verstoren	
☐ Bodemverontreiniging	☐ Overdrukcabine ☐ Saneringsoverall ☐ Veiligheidslaarzen ☐ Chemische handschoenen ☐ Adembescherming ☐ Milieukundige begeleiding	
☐ Explosieven (OCE)	☐ Begeleiding ruimingsbedrijf ☐ Medewerker met 'basiskennis OCE' inzetten	
Klimaat	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Nat weer	☐ Waterafstotende kleding	
☐ Wind	☐ Winddichte kleding	
☐ Temperatuur	☐ Gepaste kleding en beschermingsmiddelen ☐ Afschermende maatregelen (zon/wind) ☐ Verwarming of verkoeling werkplek	
Verlichting	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Donkere ruimtes	☐ Aanbrengen verlichting	
Fysieke belasting	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Zwaar tillen	☐ Machine inzetten i.p.v. handkracht ☐ Per persoon niet meer dan 25 kg tillen ☐ Met meerdere personen tillen ☐ Juiste planning, voldoende grip, vlakke vloer, voldoende ruimte	
☐ Werkhouding / herhalende bewegingen	☐ Afwisseling werkzaamheden ☐ Regelmatige pauze	
Personeel / derden	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☒ Onbekenden /	☒ Melden bij projectleider	Opdrachtgever

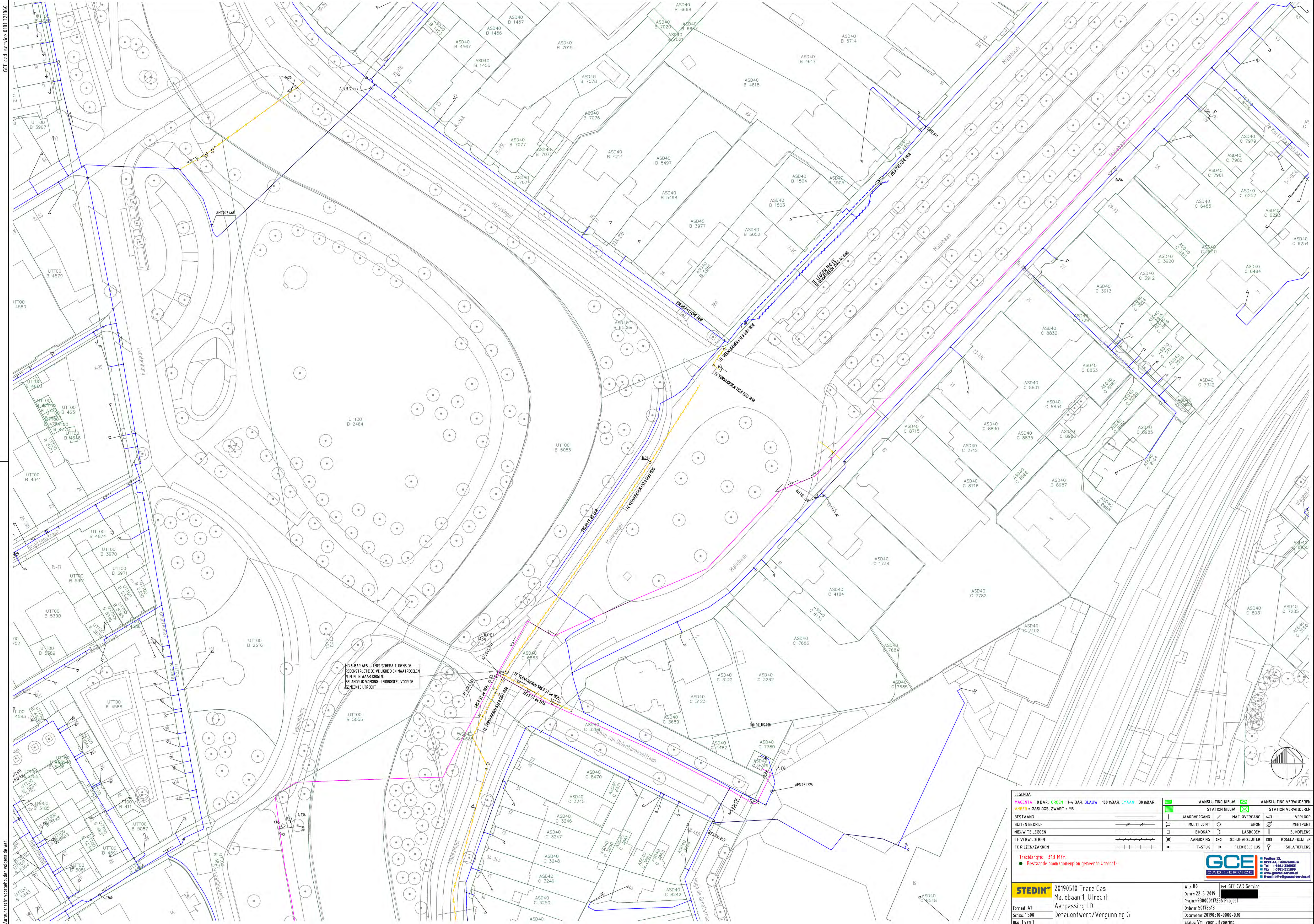
derden	☒ Afzetten werkterrein / plaatsing waarschuwingsborden	
☒ Omwonenden	☒ Afzetten werkterrein / plaatsing waarschuwingsborden ☐ Brief rondbrengen / persoonlijk inlichten	Opdrachtgever
Struikelen / stoten	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
☐ Struikelen	☐ Opruimen onnodig materiaal / afval ☐ (extra) verlichting aanbrengen Markering aanbrengen	
Gereedschap / hulpstukken	Te nemen maatregel	Verantwoordelijke
☐ Gereedschap	☐ Controle niet-elektrisch / mechanisch gereedschap	

Overige risico's		
Risico	Te nemen maatregelen	Verantwoordelijke
Werknemers beschikken over de volgende PBM's:		
☒ Helm	☒ Veiligheidshandschoenen	
☒ Veiligheidsschoenen / veiligheidslaarzen	☐ Veiligheidsbril / gelaatsscherm	
☒ Gehoorbescherming	☐ Ander, namelijk:	

5 Veiligheids- en gezondheidsmaatregelen op het werk en evaluatie (aantekeningenveld)

LEGENDA

MAGENTA = 8 BAR, GROEN = 1-4 BAR, BLAUW = 100 mBAR, CYAAN = 30 mBAR,
AMBER = GASLOOS, ZWART = M3

BESTAAEND	JAAROVERGANG	MAT. OVERGANG	AANSluitING NIEUW	AANSluitING VERWIJDEREN
BUITEN BEDRIJF	MULTI-JOINT	SIFON	STATION NIEUW	STATION VERWIJDEREN
NIEUW TE LEGGEN	ENDKAP	LASBODEN	VERLOOP	MEETPUNT
TE VERWIJDEREN	AANBORING	SCHUUF AFSLUITER	BLINDPLENS	KOGEL AFSLUITER
TE RIJZEN/ZAKKEN	T-STUK	FLEXIBELE LUS	ISOLATIEPLENS	

Tracé lengte: 313 Mtr.
Bestaande boom (bomenplan gemeente Utrecht)

STEDION 20190510 Trace Gas
Maliebaan 1, Utrecht
Aanpassing LD
Detailontwerp/Vergunning G

Formaat: A1
Schaal: 1:500
Blad 1 van 1

Wijz: H0
Datum: 22-5-2019
Order: 50173513
Document: 20190510-0000-030
Status: Vrij voor uitvoering

GCE
CAD-SERVICE

GCE CAD Service
Postbus 18
3520 AA, Utrechtseste
Tel: 081-328600
Fax: 081-3211000
www.gce-cad-service.nl
e-mail: info@gce-cad-service.nl

Eneco Warmte & Koude B.V.
Keulsekade 181
3534 AC UTRECHT

* - I O G - H Z - I O G - 2 0 - 0 7 0 5 7 *

Behandeld door Mevrouw [REDACTED]
Doorkiesnummer 14 030
E-mail iog@utrecht.nl
Leges € 315,80
Precariobelasting € 2.595,00
Totaal € 2.910,80
Uw Kenmerk: A36494 – Malieblad vv DN500 SV

Datum 24 maart 2020
Ons kenmerk HZ_IOG-20-07057
Zaaknummer 7364086
Onderwerp Toestemming inneming openbare grond
Verzonden

Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij verlenen wij u de in artikel 2.9 van de Algemene plaatselijke verordening bedoelde vergunning voor het gebruik van de bij [Maliebaan 5 te Utrecht](#) gelegen gemeentegrond ten behoeve van [werkzaamheden aan warmteleidingen](#). Het gaat om in totaal [250 m²](#) gemeentegrond, die gebruikt wordt voor plaatsing van [een vuilcontainer, toilet, schaftwagen en opslag](#). Deze vergunning geldt van [20 april 2020](#) tot en met uiterlijk [3 juli 2020](#).

LET OP: in de periode 30 april 2020 t/m 23 oktober 2020 heeft Eneco Warmte ook opslag aangevraagd op het Malieblad. Deze ruimte moet dus met onderlinge afstemming worden ingedeeld.

Als bijlage wordt ook de bomenposter: "Werken rond bomen" meegestuurd.

Voor deze vergunning gelden de volgende voorwaarden:

- 1 Bouwmaterieel mag enkel in verband met het hierboven beschreven werk worden geplaatst;
- 2 Bij het plaatsen van objecten op gemeentegrond moet een vrije doorgang worden gewaarborgd met over de volle lengte een breedte van ten minste 1,5 meter. Indien dit niet mogelijk is moet een onderdoorgang worden aangebracht dan wel een signalering tot oversteken aanbrengen;
- 3 Alle aanwijzingen van de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving, met betrekking tot het te plaatsen bouwmaterieel, waaronder de maximale tijdsduur, het ruimtebeslag, de locatie en wijze van plaatsing dienen onverwijld te worden opgevolgd;
- 4 In gemeentegrond, afgesloten door een schutting of omkasting, mogen geen ingravingen of opbrekingen plaatsvinden zonder voorafgaande schriftelijke vergunning van de afdeling Wegen van Stadsbedrijven;
- 5 De afvoer van straat- en gootwater mag niet worden belemmerd of gestuit en straatkolken, afsluitingen van gas- en waterleiding, brandkranen en kabelkasten van de nutsbedrijven mogen niet aan het zicht worden onttrokken. Palen van Eneco dienen tegen beschadiging te worden beschermd;
- 6 Het is zonder vooraf verkregen vergunning niet toegestaan om op of tegen het bouwmaterieel reclame aan te brengen;
- 7 Op de openbare grond waarvoor hierbij vergunning wordt verleend mogen geen voertuigen van de vergunninghouder, zijn opdrachtgever of van zijn onderaannemers e.d. worden

- geparkeerd. De IOG-vergunning is slechts bedoeld voor plaatsing van de in deze vergunning vermelde objecten;
- 8 U mag met deze vergunning geen objecten plaatsen op bijzondere parkeerplaatsen (zoals gehandicaptenparkeerplaatsen, laad en losplaatsen, oplaadplaatsen voor elektrische auto's, taxistandplaatsen etc.), tenzij dit conform de vergunning uitdrukkelijk en expliciet is toegestaan.
  - 9 Na afloop van elk werk dient de gemeentegrond schoon te worden opgeleverd en eventueel beschadigd gemeentelijk eigendom (trottoirs, plantsoen e.d.) dient te worden hersteld. Bij uitblijven hiervan zullen de kosten van reiniging en/of herstel op de vergunninghouder worden verhaald;
  - 10 Steigers die geplaatst worden in de binnenstad mogen niet opklimbaar zijn en moeten worden voorzien van een deugdelijke inklimbeveiliging met een hoogte (gemeten vanaf het aansluitende terrein) van minimaal twee meter.
  - 11 Open containers moeten te allen tijde worden afgedekt, dit ter voorkoming dat de inhoud voor andere doeleinden wordt gebruikt en/of dat er illegaal afval in wordt gedumpt.
  - 12 **Er mag nooit gesnoeid worden aan bomen of struiken.**
  - 13 **Binnen de kroonprojectie van bomen mogen geen objecten of opslag worden geplaatst.**
  - 14 **Indien objecten of opslag in de nabijheid (buiten de kroonprojectie) van bomen worden geplaatst dienen, in overleg met de parkbeheerder of wijkopzichter, bomen en boomgroepen te worden afgezet (met bijvoorbeeld bouwhekken of boomlatten).**
  - 15 U dient te allen tijde te zorgen dat blijvende schade aan het groen wordt voorkomen.
  - 16 Indien schade aan een boom is geconstateerd, wordt een minimumbedrag van EUR 453,78 per boom bij u in rekening gebracht.
  - 17 U dient vooraf omwonenden schriftelijk van uw activiteiten op de hoogte te stellen. De brief omvat tenminste de volgende informatie:
    - datum en tijdstip van de start van de werkzaamheden;
    - datum en tijdstip van het einde van de werkzaamheden;
    - naam en telefoonnummer van de contactpersoon.

Legeskosten & Precariobelasting

Voor de behandeling van uw aanvraag bent u legeskosten verschuldigd. Het legesbedrag is afhankelijk van het aantal objecten dat u gaat plaatsen. U heeft aangegeven **4** object(en) te gaan plaatsen.

Per object geldt een legesbedrag van € 78,95. Het legesbedrag voor deze aanvraag is in totaal € **315,80**.

Naast leges bent u ook precariobelasting verschuldigd, als u de in deze vergunning bedoelde openbare grond daadwerkelijk in gebruik neemt. Dit bedrag is gebaseerd op de Precarioverordening **2020**, waarin de volgende bedragen zijn vastgesteld: **€ 0,32/m²/dag, € 1,26/m²/week, € 3,77/m²/maand**. Op grond hiervan bent u een bedrag van € **2.595,00** verschuldigd.

De nota voor de legeskosten en de precariobelasting (totaal € **2.910,80**) wordt afzonderlijk verzonden.

Let op: In het centrum van Utrecht geldt een milieuzone voor personen- en bestelauto's op diesel van vóór 1 januari 2001, en vóór bepaalde typen vrachtwagens. U vindt alle informatie over de locatie, toelatingseisen en ontheffingsmogelijkheden op www.utrecht.nl/milieuzone.

Binnen Utrecht gelden in een aantal straten lengte-, hoogte- en/of aslastbeperkingen. Breedtebeperkingen kent Utrecht niet. Daarnaast zijn enkele vrachtwagenverboden van kracht. Voor een overzicht van de verschillende voertuigbeperkingen verwijzen wij u naar <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/verkeer/goederenvervoer/voertuigbeperkingen/>. U kunt zich hier op de hoogte stellen van de voor uw voertuig mogelijk van toepassing zijnde beperkingen.

Wij willen u nog wijzen op het volgende. Deze vergunning wordt verleend behoudens rechten van derden. Dit betekent dat privaatrechtelijke zaken de uitvoering van de werkzaamheden geheel of gedeeltelijk kunnen verhinderen.

U dient er rekening mee te houden dat u geen gebruik kunt maken van uw vergunning, wanneer er gedurende de geldigheid van uw vergunning op de in de vergunning genoemde locatie een evenement plaatsvindt. Wij zullen u hierover vroegtijdig informeren.

Vindt u het besluit om bepaalde reden onjuist ?

Als u vindt dat het besluit onjuist is, dan kunt u bezwaar maken. U kunt uw bezwaar digitaal indienen. Daarvoor kunt u alleen gebruik maken van het door de gemeente beschikbaar gestelde digitale formulier. Dit vindt u op www.utrecht.nl/bezwaar. U kunt het bezwaar niet per e-mail insturen. Maakt u liever per brief bezwaar, dan kunt u uw bezwaarschrift sturen aan het College van burgemeester en wethouders. Het adres is: Postbus 16200, 3500 CE, Utrecht.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift indient binnen zes weken na de dag waarop deze brief is verzonden. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer kunnen behandelen.

In het bezwaarschrift neemt u in ieder geval op:

- uw naam, adres, datum en handtekening; graag ook het telefoonnummer waar u overdag te bereiken bent;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht; vermeld hierbij de verzenddatum en het kenmerk van het besluit of stuur een kopie daarvan mee;
- de reden waarom u vindt dat het besluit onjuist is.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht
Namens deze,

M. Prijs
Hoofd Vergunningen

Van Den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V.
t.a.v. [REDACTED]
Kruishoekstraat 14
5384 ZG HEESCH

* - I O G - H Z I O G - 2 0 - 0 7 2 9 5 *

Behandeld door Mevrouw [REDACTED]
Doorkiesnummer 14 030
E-mail iog@utrecht.nl
Leges € 236,85
Precariobelasting € 452,40
Totaal € 689,25
Uw Kenmerk: 20.7503 Speeltuin
Bijlage bomenposter

Datum 24 maart 2020
Ons kenmerk HZ_IOG-20-07295
Zaaknummer 7370187
Onderwerp Toestemming inneming openbare grond

Verzonden

Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte heer [REDACTED]

Hierbij verlenen wij u de in artikel 2.9 van de Algemene plaatselijke verordening bedoelde vergunning voor het gebruik van de bij [Lepenburg 17 te Utrecht](#) gelegen gemeentegrond ten behoeve van [werkzaamheden aan warmteleidingen](#). Het gaat om in totaal 40 m² gemeentegrond, die gebruikt wordt voor plaatsing van [een vuilcontainer, een schafwagen en buismateriaal](#). Deze vergunning geldt van [4 mei 2020](#) tot en met uiterlijk [31 juli 2020](#).

Voor deze vergunning gelden de volgende voorwaarden:

- 1 Bouwmaterieel mag enkel in verband met het hierboven beschreven werk worden geplaatst;
- 2 Bij het plaatsen van objecten op gemeentegrond moet een vrije doorgang worden gewaarborgd met over de volle lengte een breedte van ten minste 1,5 meter. Indien dit niet mogelijk is moet een onderdoorgang worden aangebracht dan wel een signalering tot oversteken aanbrengen;
- 3 Alle aanwijzingen van de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving, met betrekking tot het te plaatsen bouwmaterieel, waaronder de maximale tijdsduur, het ruimtebeslag, de locatie en wijze van plaatsing dienen onverwijld te worden opgevolgd;
- 4 In gemeentegrond, afgesloten door een schutting of omkasting, mogen geen ingravingen of opbrekingen plaatsvinden zonder voorafgaande schriftelijke vergunning van de afdeling Wegen van Stadsbedrijven;
- 5 De afvoer van straat- en gootwater mag niet worden belemmerd of gestuit en straatkolken, afsluitingen van gas- en waterleiding, brandkranen en kabelkasten van de nutsbedrijven mogen niet aan het zicht worden onttrokken. Palen van Eneco dienen tegen beschadiging te worden beschermd;
- 6 Het is zonder vooraf verkregen vergunning niet toegestaan om op of tegen het bouwmaterieel reclame aan te brengen;
- 7 Op de openbare grond waarvoor hierbij vergunning wordt verleend mogen geen voertuigen van de vergunninghouder, zijn opdrachtgever of van zijn onderaannemers e.d. worden geparkeerd. De IOG-vergunning is slechts bedoeld voor plaatsing van de in deze vergunning vermelde objecten;
- 8 U mag met deze vergunning geen objecten plaatsen op bijzondere parkeerplaatsen (zoals gehandicaptenparkeerplaatsen, laad en losplaatsen, oplaadplaatsen voor elektrische auto's,

- taxistandplaatsen etc.), tenzij dit conform de vergunning uitdrukkelijk en expliciet is toegestaan.
- 9 Na afloop van elk werk dient de gemeentegrond schoon te worden opgeleverd en eventueel beschadigd gemeentelijk eigendom (trottoirs, plantsoen e.d.) dient te worden hersteld. Bij uitblijven hiervan zullen de kosten van reiniging en/of herstel op de vergunninghouder worden verhaald;
  - 10 Steigers die geplaatst worden in de binnenstad mogen niet opklimbaar zijn en moeten worden voorzien van een deugdelijke inklimbeveiliging met een hoogte (gemeten vanaf het aansluitende terrein) van minimaal twee meter.
  - 11 Open containers moeten te allen tijde worden afgedekt, dit ter voorkoming dat de inhoud voor andere doeleinden wordt gebruikt en/of dat er illegaal afval in wordt gedumpt.
  - 12 Er mag nooit gesnoeid worden aan bomen of struiken.
  - 13 Binnen de kroonprojectie van bomen mogen geen objecten of opslag worden geplaatst.
  - 14 Indien objecten of opslag in de nabijheid (buiten de kroonprojectie) van bomen worden geplaatst dienen, in overleg met de parkbeheerder of wijkopzichter, bomen en boomgroepen te worden afgezet (met bijvoorbeeld bouwhekken of boomlatten).
  - 15 U dient te allen tijde te zorgen dat blijvende schade aan het groen wordt voorkomen.
  - 16 Indien schade aan een boom is geconstateerd, wordt een minimumbedrag van EUR 453,78 per boom bij u in rekening gebracht.
  - 17 U dient vooraf omwonenden schriftelijk van uw activiteiten op de hoogte te stellen. De brief omvat tenminste de volgende informatie:
    - datum en tijdstip van de start van de werkzaamheden;
    - datum en tijdstip van het einde van de werkzaamheden;
    - naam en telefoonnummer van de contactpersoon.

Legeskosten & Precariobelasting

Voor de behandeling van uw aanvraag bent u legeskosten verschuldigd. Het legesbedrag is afhankelijk van het aantal objecten dat u gaat plaatsen. U heeft aangegeven **3** object(en) te gaan plaatsen.

Per object geldt een legesbedrag van € 78,95. Het legesbedrag voor deze aanvraag is in totaal **€ 236,85**.

Naast leges bent u ook precariobelasting verschuldigd, als u de in deze vergunning bedoelde openbare grond daadwerkelijk in gebruik neemt. Dit bedrag is gebaseerd op de Precarioverordening **2020**, waarin de volgende bedragen zijn vastgesteld: **€ 0,32/m²/dag**, **€ 1,26/m²/week**, **€ 3,77/m²/maand**. Op grond hiervan bent u een bedrag van **€ 452,40** verschuldigd.

De nota voor de legeskosten en de precariobelasting (totaal **€ 689,25**) wordt afzonderlijk verzonden.

Let op: In het centrum van Utrecht geldt een milieuzone voor personen- en bestelauto's op diesel van vóór 1 januari 2001, en vóór bepaalde typen vrachtwagens. U vindt alle informatie over de locatie, toelatingseisen en ontheffingsmogelijkheden op www.utrecht.nl/milieuzone.

Binnen Utrecht gelden in een aantal straten lengte-, hoogte- en/of aslastbeperkingen. Breedtebeperkingen kent Utrecht niet. Daarnaast zijn enkele vrachtwagenverboden van kracht.

Voor een overzicht van de verschillende voertuigbeperkingen verwijzen wij u naar <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/verkeer/goederenvervoer/voertuigbeperkingen/>. U kunt zich hier op de hoogte stellen van de voor uw voertuig mogelijk van toepassing zijnde beperkingen.

Wij willen u nog wijzen op het volgende. Deze vergunning wordt verleend behoudens rechten van derden. Dit betekent dat privaatrechtelijke zaken de uitvoering van de werkzaamheden geheel of gedeeltelijk kunnen verhinderen.

U dient er rekening mee te houden dat u geen gebruik kunt maken van uw vergunning, wanneer er gedurende de geldigheid van uw vergunning op de in de vergunning genoemde locatie een evenement plaatsvindt. Wij zullen u hierover vroegtijdig informeren.

Vindt u het besluit om bepaalde reden onjuist ?

Als u vindt dat het besluit onjuist is, dan kunt u bezwaar maken. U kunt uw bezwaar digitaal indienen. Daarvoor kunt u alleen gebruik maken van het door de gemeente beschikbaar gestelde digitale formulier. Dit vindt u op www.utrecht.nl/bezwaar. U kunt het bezwaar niet per e-mail insturen. Maakt u liever per brief bezwaar, dan kunt u uw bezwaarschrift sturen aan het College van burgemeester en wethouders. Het adres is: Postbus 16200, 3500 CE, Utrecht.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift indient binnen zes weken na de dag waarop deze brief is verzonden. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer kunnen behandelen.

In het bezwaarschrift neemt u in ieder geval op:

- uw naam, adres, datum en handtekening; graag ook het telefoonnummer waar u overdag te bereiken bent;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht; vermeld hierbij de verzenddatum en het kenmerk van het besluit of stuur een kopie daarvan mee;
- de reden waarom u vindt dat het besluit onjuist is.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht
Namens deze,

M. Prijs
Hoofd Vergunningen

Van den Heuvel Aannemingsbedrijf B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 31
5384 ZG HEESCH

* - I O G - H Z I O G - 2 0 - 0 0 3 2 8 *

Behandeld door Mevrouw [REDACTED]
Doorkiesnummer 14 030
E-mail iog@utrecht.nl
Leges € 157,90
Precariobelasting € 8.115,80
Totaal € 8.273,70
Uw Kenmerk: -

Datum 24 maart 2020
Ons kenmerk HZ_I OG-20-00328
Zaaknummer 7204406
Onderwerp Toestemming inneming openbare grond
Verzonden

Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte heer [REDACTED],

Hierbij verlenen wij u de in artikel 2.9 van de Algemene plaatselijke verordening bedoelde vergunning voor het gebruik van de bij [Maliesingel \(Malieblad\) te Utrecht](#) gelegen gemeentegrond ten behoeve van [renovatiwerk](#). Het gaat om in totaal **340 m²** gemeentegrond, die gebruikt wordt voor plaatsing van [schutting/bouwhek en opslag](#).

Deze vergunning geldt van **30 maart 2020** tot en met uiterlijk **23 oktober 2020**.

LET OP: in de periode 20 april 2020 t/m 3 juli 2020 heeft Eneco Warmte ook opslag aangevraagd op het Malieblad. Deze ruimte moet dus met onderlinge afstemming worden ingedeeld.

Als bijlage wordt ook de bomenposter: "Werken rond bomen" meegestuurd.

In de periode **8 juli 2020 t/m 17 juli 2020** vindt het evenement Maliebaan-kermis plaats. U moet uw opslag voor deze periode verwijderen en het opslagterrein schoon achterlaten.

Voor deze vergunning gelden de volgende voorwaarden:

- 1 Bouwmaterieel mag enkel in verband met het hierboven beschreven werk worden geplaatst;
- 2 Bij het plaatsen van objecten op gemeentegrond moet een vrije doorgang worden gewaarborgd met over de volle lengte een breedte van ten minste 1,5 meter. Indien dit niet mogelijk is moet een onderdoorgang worden aangebracht dan wel een signalering tot oversteken aanbrengen;
- 3 Alle aanwijzingen van de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving, met betrekking tot het te plaatsen bouwmaterieel, waaronder de maximale tijdsduur, het ruimtebeslag, de locatie en wijze van plaatsing dienen onverwijld te worden opgevolgd;
- 4 In gemeentegrond, afgesloten door een schutting of omkasting, mogen geen ingravingen of opbrekingen plaatsvinden zonder voorafgaande schriftelijke vergunning van de afdeling Wegen van Stadsbedrijven;
- 5 De afvoer van straat- en gootwater mag niet worden belemmerd of gestuit en straatkolken, afsluitingen van gas- en waterleiding, brandkranen en kabelkasten van de nutsbedrijven mogen niet aan het zicht worden onttrokken. Palen van Eneco dienen tegen beschadiging te worden beschermd;

- 6 Het is zonder vooraf verkregen vergunning niet toegestaan om op of tegen het bouwmaterieel reclame aan te brengen;
- 7 Op de openbare grond waarvoor hierbij vergunning wordt verleend mogen geen voertuigen van de vergunninghouder, zijn opdrachtgever of van zijn onderaannemers e.d. worden geparkeerd. De IOG-vergunning is slechts bedoeld voor plaatsing van de in deze vergunning vermelde objecten;
- 8 U mag met deze vergunning geen objecten plaatsen op bijzondere parkeerplaatsen (zoals gehandicaptenparkeerplaatsen, laad en losplaatsen, oplaadplaatsen voor elektrische auto's, taxistandplaatsen etc.), tenzij dit conform de vergunning uitdrukkelijk en expliciet is toegestaan.
- 9 Na afloop van elk werk dient de gemeentegrond schoon te worden opgeleverd en eventueel beschadigd gemeentelijk eigendom (trottoirs, plantsoen e.d.) dient te worden hersteld. Bij uitblijven hiervan zullen de kosten van reiniging en/of herstel op de vergunninghouder worden verhaald;
- 10 Steigers die geplaatst worden in de binnenstad mogen niet opklimbaar zijn en moeten worden voorzien van een deugdelijke inklimbeveiliging met een hoogte (gemeten vanaf het aansluitende terrein) van minimaal twee meter.
- 11 Open containers moeten te allen tijde worden afgedekt, dit ter voorkoming dat de inhoud voor andere doeleinden wordt gebruikt en/of dat er illegaal afval in wordt gedumpt.
- 12 **Er mag nooit gesnoeid worden aan bomen of struiken.**
- 13 **Binnen de kroonprojectie van bomen mogen geen objecten of opslag worden geplaatst.**
- 14 **Indien objecten of opslag in de nabijheid (buiten de kroonprojectie) van bomen worden geplaatst dienen, in overleg met de parkbeheerder of wijkopzichter, bomen en boomgroepen te worden afgezet (met bijvoorbeeld bouwhekken of boomlatten).**
- 15 **U dient te allen tijde te zorgen dat blijvende schade aan het groen wordt voorkomen.**
- 16 **Indien schade aan een boom is geconstateerd, wordt een minimumbedrag van EUR 453,78 per boom bij u in rekening gebracht.**
- 17 **U dient vooraf omwonenden schriftelijk van uw activiteiten op de hoogte te stellen. De brief omvat tenminste de volgende informatie:**
  - datum en tijdstip van de start van de werkzaamheden;
  - datum en tijdstip van het einde van de werkzaamheden;
  - naam en telefoonnummer van de contactpersoon.

Legeskosten & Precariobelasting

Voor de behandeling van uw aanvraag bent u legeskosten verschuldigd. Het legesbedrag is afhankelijk van het aantal objecten dat u gaat plaatsen. U heeft aangegeven **2** object(en) te gaan plaatsen.

Per object geldt een legesbedrag van € 78,95. Het legesbedrag voor deze aanvraag is in totaal **€ 157,90**.

Naast leges bent u ook precariobelasting verschuldigd, als u de in deze vergunning bedoelde openbare grond daadwerkelijk in gebruik neemt. Dit bedrag is gebaseerd op de Precarioverordening **2020**, waarin de volgende bedragen zijn vastgesteld: **€ 0,32/m²/dag, € 1,26/m²/week, € 3,77/m²/maand**. Op grond hiervan bent u een bedrag van **€ 8.115,80** verschuldigd.

De nota voor de legeskosten en de precariobelasting (totaal **€ 8.273,70**) wordt afzonderlijk verzonden.

Let op: In het centrum van Utrecht geldt een milieuzone voor personen- en bestelauto's op diesel van vóór 1 januari 2001, en vóór bepaalde typen vrachtwagens. U vindt alle informatie over de locatie, toelatingseisen en ontheffingsmogelijkheden op www.utrecht.nl/milieuzone.

Binnen Utrecht gelden in een aantal straten lengte-, hoogte- en/of aslastbeperkingen. Breedtebeperkingen kent Utrecht niet. Daarnaast zijn enkele vrachtwagenverboden van kracht. Voor een overzicht van de verschillende voertuigbeperkingen verwijzen wij u naar <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/verkeer/goederenvervoer/voertuigbeperkingen/>. U kunt zich hier op de hoogte stellen van de voor uw voertuig mogelijk van toepassing zijnde beperkingen.

Wij willen u nog wijzen op het volgende. Deze vergunning wordt verleend behoudens rechten van derden. Dit betekent dat privaatrechtelijke zaken de uitvoering van de werkzaamheden geheel of gedeeltelijk kunnen verhinderen.

U dient er rekening mee te houden dat u geen gebruik kunt maken van uw vergunning, wanneer er gedurende de geldigheid van uw vergunning op de in de vergunning genoemde locatie een evenement plaatsvindt. Wij zullen u hierover vroegtijdig informeren.

Vindt u het besluit om bepaalde reden onjuist ?

Als u vindt dat het besluit onjuist is, dan kunt u bezwaar maken. U kunt uw bezwaar digitaal indienen. Daarvoor kunt u alleen gebruik maken van het door de gemeente beschikbaar gestelde digitale formulier. Dit vindt u op www.utrecht.nl/bezwaar. U kunt het bezwaar niet per e-mail insturen. Maakt u liever per brief bezwaar, dan kunt u uw bezwaarschrift sturen aan het College van burgemeester en wethouders. Het adres is: Postbus 16200, 3500 CE, Utrecht.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift indient binnen zes weken na de dag waarop deze brief is verzonden. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer kunnen behandelen.

In het bezwaarschrift neemt u in ieder geval op:

- uw naam, adres, datum en handtekening; graag ook het telefoonnummer waar u overdag te bereiken bent;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht; vermeld hierbij de verzenddatum en het kenmerk van het besluit of stuur een kopie daarvan mee;
- de reden waarom u vindt dat het besluit onjuist is.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht
Namens deze,

Hoofd Vergunningen

2.3 Eneco Malieblad ( )

licht toe dat Eneco opdracht heeft gegeven om de oversteek te vervangen op een druk punt op de Maliesingel en Maliebaan. licht de verkeersplannen toe.

- Fase 1 en 2 (1 dag per fase)

De middeneilanden worden verlaagd. Er is altijd doorgang mogelijk aan beide zijden. Er staat een verkeersregelaar om fietsers en voetgangers te begeleiden bij het oversteken. Er komt straatwerk in of asfalt, afhankelijk van de wens van de wegbeheerder. Er volgt nog een reconstructie.

heeft contact met ; de reconstructie van de rotonde is uitgesteld tot na de Vuelta en wellicht zelfs tot volgend jaar. Siers gaat echter wel alvast de leidingen aanpassen in combinatie met de werkzaamheden van den Heuvel in dat werkvak.

- Fase 3

Het verkeer wordt verplaatst naar de westzijde. De rijbaanbreedte blijft conform de huidige breedte op de Maliesingel, met suggestiestroken. Omdat de middengeleider weg is en er geen wachtplaats meer is, wordt een VOP aangebracht. De belijning wordt 's nachts aangebracht om zo min mogelijk hinder te veroorzaken.

- Fase 4

Langs het werkvak staat een betonnen barriër om veiligheid te creëren. Wij zouden graag een depot op het Malieblad maken, maar weten niet of dat een optie is.

De Johan van Oldenbarneveltstraat blijft bereikbaar (verplicht rechtsaf), er is een VOP aangebracht (voetgangersoversteekplaats, tevens voor fietsers) en de touringcars kunnen nog steeds halteren voor het museum, maar wellicht is dat niet wenselijk. Eén vak valt binnen het werkvak.

meldt dat er over het depot diverse gesprekken zijn geweest met Eneco en Van den Heuvel want er zijn ook werkzaamheden gepland op Lepelenburg en in de Herenstraat en we willen proberen om de depots te combineren en gezamenlijk kijken welke ruimte beschikbaar is.

- Fase 5

Dit werkvak gaat waarschijnlijk vervallen. Vorige week, toen de verkeersplannen al rond waren, is er een laatste technische bespreking geweest met Van den Heuvel en Eneco. Het tweede werkvak aan de westzijde komt vrijwel zeker te vervallen.

Als deze fase toch doorgaat, dan komt er een tijdelijke brug over het werkvak t.b.v. voetgangers. Dat wordt dan nog verder uitgewerkt.

- Fase 6

De oude belijning wordt gedemarkeerd in de nacht, er wordt omgebouwd naar de andere kant en in dezelfde nacht gaan we het werkvak aan de andere zijde creëren.

- Fase 7

Werkvak aan de kant van de Johan van Oldenbarneveltstraat en een stukje aan de kant van het voetpad. Hier moet de busstrook dicht. Alles komt volledig in de beton barriers, ook voor de voetgangers, zodat zij tussendoor kunnen oversteken. De volledige rijbaanbreedte is beschikbaar zoals nu.

licht toe dat waar de weg nu overheen gaat (tweede slinger), de leiding al in de grond ligt, dus we kunnen nu het stuk aan de westkant oppakken en aan de rechterkant de laatste inbouwwerkzaamheden afronden en dan is de oversteek gerealiseerd.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	- Voorbereidende werkzaamheden: week 18 (28 april t/m 1 mei) - Werkzaamheden Siers: week 19 t/m 23 (4 mei t/m 5 juni)
Vraag	Antwoord
Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
De voorbereidingsfasen gebeuren in het verkeer; is er rekening gehouden met de veiligheidsruimte?	Ja, maar op het smalle deel kunnen we ervoor kiezen om 1 rijbaan dicht te zetten en het verkeer om-en-om omheen te leiden.
Dat heeft wel de voorkeur vanuit de veiligheid; een om-en-om op de singel moet kunnen.	We werken sowieso buiten de spits.
Er zijn min. 2 verkeersregelaars nodig voor beide richtingen.	Dan heeft een halve rijbaanafzetting toch de voorkeur; er komt een aangepast verkeersplan. (627.4)
Dan is 1 verkeersregelaar genoeg t.b.v. de	Duidelijk.

fietzers.	
Het voorgestelde bord is onjuist; adviseert J16 te plaatsen met onderbord 'Let op, verkeersregelaars' en bord 30km/u.	Wordt aangepast. (627.4)
Waarom wordt een zebepad aangebracht?	Omdat er onvoldoende ruimte is om de huidige oversteekplaats met middengeleider terug te brengen en de oversteek zo veilig mogelijk te maken.
Waar steken de touringcarpassagiers over?	Er zijn 2 oversteekplaatsen; richting Malieblad en richting Johan van Oldenbarneveltstraat.
Als het depot op het Malieblad komt, houd de hoeken dan goed vrij i.v.m. de zichtlijnen; gebruik transparante hekken en zet zwaar materiaal zoveel mogelijk in het midden.	Ja. (627.4)
Voorgesteld wordt om de voorrangsregeling te veranderen met haaiantanden? Automobilisten mogen nu gewoon doorrijden. Er wordt in feite een rotonde gecreëerd, maar misschien is dat wel gunstig voor de omleidingsroute voor de Nachtegaalstraat.	
Denkt dat het verkeer wel gewaarschuwd moet worden; adviseert om bord B06 op een gele achtergrond te plaatsen.	
Is er rekening gehouden met conflicterende witte markering?	Die wordt gedemarkeerd met zwarte wegverf.
Grote oppervlakken kunnen dan glad worden, met name voor motorrijders.	Het werkvak is afgescheiden van het verkeer en er zijn geen grote puntstukken aanwezig. Is er überhaupt de wens om te demarkeeren, want geel gaat altijd boven wit?
Formeel is conflicterende markering niet toegestaan; geel gaat voor maar als wit echt conflicteert is dat niet de bedoeling.	De pijlen gaan uiteraard allemaal eraf.
Mobiliteit	
Wordt de VOP veel gebruikt?	Nu valt het wel mee, maar dit wordt de omleidingsroute tijdens de werkzaamheden op Lepenburg en in de Nachtegaalstraat.
Normaal gesproken zijn er geen zebra's in een 30km-gebied.	In de huidige situatie is er een rustpunt in de middengeleider en dit is een logische looproute vanuit de Johan van Oldenbarneveltstraat. Anders is het risico dat mensen over barriers gaan klimmen.
We moeten ook geen schijnveiligheid creëren; misschien is een tijdelijke VRI bij de voetgangersoversteek een optie (oversteken op aanvraag).	mensen gaan daar niet op wachten en het is 30km/u.
In fase 4 laat je voetgangers langs het werkvak lopen en autoverkeer maakt een slinger; scherm de voetgangers daar beter af.	Ja, zoals aan de andere kant. (627.4)
Politie	
Inzake fase 4: aan de bebouwde zijde van de singel is inmiddels een touringcarhalteplaats aangevraagd; de verkeersbesluiten zijn al genomen.	Het zou mooi zijn als dat nog niet uitgevoerd is. meldt dat nu nog aan de waterkant wordt gehalteerd.
Adviseert om de B6 en haaiantanden voorlopig niet te plaatsen en pas als dat nodig blijkt (i.v.m. de omleidingen) de voorrang te regelen.	
Zebra geeft misschien schijnveiligheid, maar is toch wel een verbetering.	
Dit heeft wel gevolgen voor de wensen van Wegbeheer over de situatie na afloop.	
Communicatie	
Omwonenden 2 weken vooraf informeren.	Ja. (627.4)
Wijkbureau informeren (oost@utrecht.nl).	Ja. (627.4)
Utrecht Marketing informeren i.v.m. halteplaats touringcars. (@utrechtmarketing.nl)	Ja. (627.4)
Plaats een bouwbord of zeildoek met reden en	Ja. (627.4)

duur werkzaamheden.	
Houd de projectleider van het Malieblad op de hoogte.	Ja, de verkeersplannen worden besproken met [REDACTED]. (627.4)
Qbuzz [REDACTED]	
De rijrichtingen blijven open; dit is onze omleidingsroute voor lijn 8; dan gaat er een pendelbusje rijden naar de Zonstraat maar dat is geen probleem.	
SB, BORG, Civiele Techniek, Wegbeheer [REDACTED]	
De gele markering is wegeverf?	Ja.
Er wordt veel gemarkeerd en gedemarkeerd; wat is de eindsituatie?	We gaan de oorspronkelijke situatie herstellen, uiteraard in overleg met de wijkopzichter of wegbeheerder. Dit is ook afhankelijk van wanneer de reconstructie plaatsvindt. [REDACTED] in het nieuwe ontwerp komt er gebakken [REDACTED] in het midden en asfalt aan de zijkant.
Zal overleggen met de projectleider over het tijdelijke herstel. (627.5) Als alles gaat veranderen, zijn klinkers wellicht voldoende.	Wellicht kan [REDACTED] aanschuiven bij het petit comité met [REDACTED]. Wel moeten we voorkomen dat er grote glijvakken gecreëerd worden.
De middeneilandjes kunnen ook bol gestraat worden met witte klinkers.	Dat lijkt de beste optie, maar dit wordt meegenomen in het petit comité.
Advies KTV	<p>Positief advies, met de gemaakte opmerkingen. Aanvullingen (627.4):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het zebrapad wordt wel uitgevoerd • De voorrangsregeling (B06) bij het Malieblad wordt achter de hand gehouden en indien nodig geplaatst. • Als zaken toch veranderen, moet TVU geïnformeerd worden; i.v.m. het project Nachtegaalstraat is het heel belangrijk dat hier doorgang blijft. • Klachten worden ingevoerd in de LTC-module; Versluys pakt klachten inzake verkeersmaatregelen op en Siers inzake de uitvoering • Bij elke overgangsfase wordt [REDACTED] uitgenodigd voor een schouw. • Voor het aanbrengen van markering in de nacht is een APV-ontheffing nodig. • Er moet nog een vergunning aangevraagd worden en een IOG voor het opslagterrein. • De aangepaste plannen komen via TVM naar TVU.

2.4 Eneco Lucas Bolwerk ( )

heeft gisteren overleg gehad met afgesproken is om de bushalte naar de Wittevrouwensingel te verplaatsen want daar is minder auto- en fietsverkeer. De bus halteert wederom op het fietspad en deels op de rijbaan. Verder zijn er geen wijzigingen.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	25 maart t/m 12 april 2019 (mits VRI-tijdig kan worden aangepast)
Vraag	Antwoord
SB/BORG/Wegbeheer ( ), schriftelijk)	
Versmalling voor de fietsers bij de bushalte goed inleiden. (587.7)	
Fietsers goed van busbaan naar fietspad geleiden (niet over natuursteen heen, want dat kan glad zijn bij schuin oversteken). (587.7)	
Mobiliteit ( )	
Vorige keer is afgesproken dat de fietser weer het fietspad op gestuurd moet worden.	Ja, die infra-aanpassing wordt alsnog aangepast op de tekening. (587.7)
Advies KTV	Positief; de nieuwe tekening wordt naar TVU gestuurd en in LTC gezet. (587.7)

ACTIELIJST 2.4 LUCASBOLWERK		
(587) 7	<ul style="list-style-type: none"> Versmalling voor fietsers bij bushalte goed inleiden Fietsers goed van busbaan naar fietspad geleiden (niet over natuursteen heen) Fietsers teruggeleiden naar fietspad Aangepaste tekening naar TVU sturen en in LTC zetten 	

2.5 Eneco Lepelenburg e.o. ( )

Arie Hoogendijk licht toe dat de leiding van Eneco van 1949 is en afgeschreven is. Het Lepelenburg is een gevoelig park in Utrecht. Wij hebben al in januari met de gemeenteopzichters, belanghebbenden en bomenmensen een verkennend rondje gelopen om hun wensen aan te horen. We zijn gaan plannen om evenementen heen en verkeersplannen opgesteld.

licht de tekeningen toe:

- FASE 1

Afsluiting Herenstraat gedurende 2 dagen. Er wordt een omleiding ingesteld voor autoverkeer via de Nieuwegracht, Abstederbrug en Maliesingel. Het fietsverkeer krijgt een kortere omleiding, door de wijk heen.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	Start vanaf 15 of 23 april 2019 (afhankelijk van vergunningen etc.), duur: 2 dagen.
Vraag	Antwoord
SB/BORG/Wegbeheer ( ), schriftelijk)	
<ul style="list-style-type: none"> Voor beide opslagterreinen moet een uitwegvergunning worden aangevraagd. Deze moet voldoen aan de richtlijnen van de CROW. De omgeving van de vergunde opslagterreinen moeten ook nulgemeten worden. Nulmeting naar wegbeheer zenden. Anders dan vergund, mag u de weg niet beschadigen. Graag ook deze omgeving nulmeten en toe laten komen aan wegbeheer. Schade in overleg met wegbeheer herstellen. Besteed voldoende zorg aan het goed faciliteren van fietsers. Maar ook aan voetgangers, met name die met een beperking. 	Opmerkingen worden meegenomen. (586.8)
VRU/Brandweer ( )	
Heeft moeite met omdraaien eenrichtingsverkeer bij Brigittenstraat i.v.m. bereikbaarheid van het hele gebied; aanrijdroute heeft voor ons prioriteit.	Er zijn weinig alternatieven want de Kromme Nieuwegracht is door de infra-aanpassing nu afgesloten.

Kan dit werk worden uitgesteld, want de Kromme Nieuwegracht zit nog 1-2 jaar dicht.	Nee; vorig jaar is een boom omgevallen door de slechte staat van de leiding, dus hij moet echt vervangen worden.
We moeten nu langer door de binnenstad rijden om in deze wijk te komen. Bovendien zijn er aslastbeperkingen op de grachten, dus wij willen daar liever niet overheen tenzij het niet anders kan. Omdat de Kromme Nieuwegracht al dicht zit, vallen we van de ene wegversperring in de andere. Zijn er mogelijkheden om het 's avonds en 's nachts met rijplaten dicht te maken?	Nee, het is een lasgat om de leiding uit bedrijf te nemen en dat ligt in het midden van de weg. Het gaat om een korte periode van 2 dagen.
Politie	
Pleit ervoor om de afzetting te plaatsen bij de Nieuwegracht, want daar is geen doorgaand verkeer. Dan hoeft het eenrichtingsverkeer in de Brigittenstraat niet omgedraaid te worden. dat heeft wel onze voorkeur; een langere route wijk uit is minder problematisch.	Ja, dat is een optie.
Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Kromme Nieuwegracht is afgesloten, ook voor fietsers; graag afstemmen met directievoerder van dat werk; @utrecht.nl).	Prima. (587.8)
Adviseert t.b.v. veiligheid werknemers verkeersregelaar neer te zetten tijdens werktijden i.v.m. fietsers.	Ja. (587.8)
Mobiliteit	
Omdraaien rijrichting Oudekamp is wel akkoord; dan kunnen bewoners vanaf de Herenstraat een rondje rijden.	We komen hiermee tegemoet aan de bewoners.
In Brigittenstraat huidige rijrichting handhaven.	
Kunnen voetgangers wel langs het werkvak? Minimale doorloopbreedte is 1,2m.	Ja, dat kunnen we faciliteren.
Maak dan wel fietssluisen om fietsverkeer over het trottoir tegen te gaan (zigzagbeweging).	Ja. (587.8)
Mist een aantal fietsomleidingen. omleiding via Kromme Nieuwegracht is waarschijnlijk niet mogelijk.	Die worden aangevuld en nagestuurd. (587.8) We gaan nogmaals buiten kijken.
Advies KTV	Positief; afzetting wordt geplaatst bij Nieuwegracht en huidige rijrichting Brigittenstraat blijft gehandhaafd. (587.8)

FASE 2

Tracé in het park; het park is niet bereikbaar voor voetgangers.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	Duur: 57 werkdagen, mede i.v.m. archeologie. Planning volgt. (587.8)
Vraag	Antwoord
Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Wijkopzichter graag hierbij betrekken i.v.m. onderhoud.	Ja, we hebben al contact met en .
Mobiliteit	
Gezien lange duur en grote omleiding voor mindervaliden kan wellicht aan noordzijde met platen tijdelijke voorziening worden gemaakt voor voetgangers. wijst erop dat deze oplossing wel stroef en vlak moet zijn.	Pas als we voorbij het verbrede deel in het werkvak zijn, kan een stuk worden teruggeven gezien het hoogteverschil. (587.8)
Advies KTV	Positief, met de gemaakte opmerkingen.

FASE 3

Duur: 5 werkdagen. Er moeten 2 parkeervakken opgeheven worden. Er wordt een bermafzetting geplaatst.
Het KTV gaat hiermee akkoord.

- **FASE 4**
Van vrijdagmiddag 18.00 uur tot plm. 22 uur en zaterdag tot 16.00 uur.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	Planning volgt; vrijdag/zaterdag. (587.8)
Vraag	Antwoord
Politie	
Kunnen fietsers aan de onderkant langs het werkvak?	Ja; via de Herenstraat het bochtje Lepelenburg in. Ze kunnen niet de brug over, maar wel naar rechts en naar links.
Kunnen ze ook het Hieronymusplantsoen nog op?	Dat is afgesloten, maar fietsers en voetgangers kunnen erlangs.
Mobiliteit	
Voetgangers moeten dus met de fietsers mee. Kan een voetganger komende vanaf de Herenbrug naar het park?	Ja, voetgangers kunnen er omheen.
Dit is een van de bevoorradingsroutes voor het centrum.	Het bezorgverkeer kan mee in de omleiding.
Check of lang verkeer ook overal kan komen.	Ja. (587.8)
Omlidingsroute B moet in deze fase verder doorgezet worden.	Wordt aangepast. (587.8)
Op fietsomleidingsborden "centrum" vervangen in "station" (Herenroute).	Wordt aangepast. (587.8)
Advies KTV	
Positief, met de gemaakte opmerkingen.	

- **FASE 5/6**
De infra-aanpassingen of verkeersomleidingen zijn minimaal. Alleen voetgangers moeten oversteken en er wordt een aantal parkeerplekken opgeheven

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	14 werkdagen; planning volgt. (587.8)
Vraag	Antwoord
VTH	
Gaat intern overleggen over het vergunninghoudersparkeren. (587.9)	Prima.
Communicatie	
Geldt dat ook voor het Hieronymusplantsoen?	Daar worden maar 2 parkeerplekken opgeheven.
Advies KTV	
Positief.	

- **FASE 7**
Net als in de vorige fase worden enkele parkeerplekken opgeheven. Voetgangers moeten oversteken.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	10 werkdagen; planning volgt. (587.8)
Vraag	Antwoord
VTH	
Gaat intern overleggen over het vergunninghoudersparkeren. (587.9)	De 2 elektrische oplaadpalen laten we vrij en het overige betaald parkeren nemen we in beslag.
Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Er moet afstemming plaatsvinden m.b.t. evenementen (VTH,).	Daar zijn al gesprekken over.
Advies KTV	
Positief.	

- **FASE 8**
Gedeeltelijke afsluiting van Lepelenburg.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	20 werkdagen; planning volgt. (587.8)
Vraag	Antwoord
Mobiliteit	

Het wordt doodlopend, maar hoe kom je daar dan weg? Er moet een omleiding aangegeven worden naar de Maliesingel.	Wordt aangepast. (587.8)
Advies KTV	Positief, mits de omleiding wordt doorgetrokken.

- **FASE 9**
Werkzaamheden gedurende 1 dag op hoek Lepelenburg/Herenstraat; in verband met geluidsoverlast door slijpen en lassen wordt dit overdag uitgevoerd. Dezelfde opmerking als in fase 1 over het opheffen van de eenrichtingsstraat wordt meegenomen.
Het KTV gaat akkoord.
- **FASE 10:**
Vergelijkbaar met fase 1; dezelfde opmerkingen worden meegenomen.

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	5 werkdagen; planning volgt. (587.8)
Vraag	Antwoord
Mobiliteit	
Fietsomleiding loopt via de Oudekamp, maar dat straatje is erg smal. (idem fase 1)	We zullen het bord naar de kruising erboven verplaatsen (Brigittenstraat). (587.8)
De om-en-omregeling heeft een bijzondere vorm.	Ja, die is minimaal maar wel goed overzichtelijk en conform CROW. Er staat ook een verkeersregelaar bij. Anders zou er een afsluiting komen van een van de straten.
Advies KTV	Positief, met de gemaakte opmerking.

- **FASE 11 (OPSLAGLOCATIE)**
De grond van alle locaties moet afgevoerd worden naar een depot op het Malieblad. Er is een IOG-aanvraag gedaan voor 117 werkdagen. Er worden 2 verkeersregelaars ingezet voor het begeleiden van het in- en uitrijdende werkverkeer en om het overige verkeer in de gaten te houden. Er wordt een aantal parkeervakken opgeheven.
Op Lepelenburg komt ook een opslag voor die duur (oranje vak).

Commentaar/randvoorwaarden Kernteam Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Uitvoeringsperiode	117 werkdagen (gehele periode); planning volgt. (587.8)
Vraag	Antwoord
Tijdelijke Verkeersmaatregelen	
Het Hinderanalyse team vindt het huidige voorstel gevaarlijk en verzoekt werkverkeer een rondje te laten rijden om het Malieblad heen en achteruit het terrein op te steken.	Wordt aangepast. (587.8)
Maak de grondopslag niet te hoog zodat de zichtlijnen goed blijven (max 1,2m i.v.m. automobilisten en fietsers). (587.8)	De inrit moet vrij blijven voor ons verkeer, dus de ronding blijft vrij en verder blijft de hoogte beperkt.
Het opslagterrein mag niet als parkeerplek gebruikt worden, want dan ontnemen je ook het zicht van de weggebruikers.	Ja, we passen open bouwherken toe en geen Cityfence en het depot komt zoveel mogelijk in de hoek.
Bekijk ook goed waar je de keten neerzet.	Ja. (587.8)
Informeer m.b.v. de afvalinzameling. @utrecht.nl	Ja. (587.8)
VTH	
Er is alleen een IOG aangevraagd voor het Malieblad; niet voor Lepelenburg.	Die volgt nog (587.8), maar het Malieblad heeft voor ons prioriteit en is noodzakelijk voor onze werkzaamheden.
Zijn jullie op de hoogte van de Maliebaankermis en dat alles dan weg moet?	Ja, dit wordt afgestemd met Evenementen. (587.8)
Politie	
Wijst erop dat veel bomen staan, die heilig zijn in Utrecht.	De bomen vallen buiten onze afzetting.
Maar als er hekken in de buurt komen, neem dan maatregelen ter bescherming van de bomen.	Ja. (587.8)
Communicatie	

Het Malieblad wordt heringericht eind 2019/begin 2020.	Wij zijn klaar voor het stookseizoen (1 oktober).
De omwonenden hebben al enige tijd allerlei overlast; organiseer een bewonersavond om hen te informeren. (587.8)	Op 21 maart is er een bewonersavond in de Stadsschouwburg.
Wijkbureau binnenstad informeren (binnenstad@utrecht.nl). (587.8)	
Bewoners en bedrijven in het gebied tijdig informeren. (587.8)	
Fietzersbond informeren over overlast op hoofdfietsroute (communicatie@fietzersbondutrecht.nl) (587.8)	
Bij het Hieronymusplantsoen is een nieuwe steiger gekomen t.b.v. rondvaartboten.	Wordt gecheckt; waarschijnlijk is dit aan de andere kant (Stadsbuitengracht). (587.8)
Wordt het Zocherpark ook gesloten voor voetgangers? (587.8)	Nee.
KCC informeren. klantencontactcentrum@utrecht.nl (587.8)	
Mobiliteit	
Solgu informeren (info@solgu.nl) want aantal routes vervalt en mindervaliden moeten aantal keer naar overkant etc. (587.8)	
Advies KTV	Positief, met de gemaakte opmerkingen. De planning en de aangepaste tekeningen worden naar TVU gestuurd/in LTC gezet. (587.8)

ACTIELIJST 2.5 LEPELENBURG

(587) 8	<p>Fase 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fietsomleidingen checken, aanvullen en nasturen Verkeersregelaars inzetten tijdens werktijden Voetgangers faciliteren (min. doorloopbreedte 1,2m) Fietsluizen aanbrengen op trottoir Afzetting plaatsen bij Nieuwegracht, huidige rijrichting Brigittenstraat handhaven (ook in fase 9) <p>Fase 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Planning toesturen Zodra dit mogelijk is voetgangers faciliteren aan noordzijde <p>Fase 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> Check of lang verkeer ook overal kan komen Omleidingsroute B verder doorzetten Op fietsomleidingsborden "centrum" vervangen in "station" <p>Fase 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> Omleiding doortrekken tot Maliesingel <p>Fase 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fietsomleidingsbord verplaatsen naar kruising Brigittenstraat (ook in fase 1) <p>Fase 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> Werkverkeer rondje rijden om Malieblad en achteruit werkterrein opsteken Zorg voor goede zichtlijnen (geen hoge grondopslag, niet parkeren, strategische plaats keet) Harry Straatman informeren m.b.t. afvalinzameling IOG aanvragen voor opslagterrein Lepelenburg Boombeschermingsmaatregelen nemen nabij hekken Bewonersavond organiseren Wijkbureau binnenstad informeren Bewoners en bedrijven in gebied tijdig informeren Fietzersbond informeren Locatie aanlegsteiger nagaan KCC informeren Solgu informeren <p>Algemeen:</p>	
---------	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Opmerkingen wegbeheerder meenemen (uitwegvergunningen aanvragen, nulmeting doen van bouwterrein en van de weg, fietsers faciliteren) • Afstemmen met [REDACTED], directievoerder werkzaamheden Kromme Nieuwegracht [REDACTED] @utrecht.nl) • Afstemmen met VTH/Evenementen over Maliebaankermis etc. • Planning naar TVU sturen • Aangepaste tekeningen in LTC zetten 	
(587) 9	Gevolgen voor vergunninghouders intern bespreken (fase 5/6)	[REDACTED]